

OPERATIVT PROGRAM INOM MÅLET INVESTERING FÖR SYSSELSÄTTNING OCH TILLVÄXT

CCI	2014SE16RFOP007
Titel	Mellersta Norrland
Version	4.0
Första året	2014
Sista året	2020
Stödberättigande från	2014-jan-01
Stödberättigande till	2023-dec-31
Utnyttjar möjligheten i artikel 96.8 i den allmänna förordningen	
Större ändring (kräver EG-godkännande – se artikel 96 i grundförordningen)	
Godkänt av övervakningskommitté	✓
Motivering för ändring	Justering av budget utifrån EU kommissionens beslut
Kommissionens beslutsnummer	C(2017)8232
Kommissionens beslutsdatum	2017-nov-30
Medlemsstatens beslut om ändring nr	1
Datum för medlemsstatens beslut om ändring	2017-apr-26
Datum för ikraftträdande av medlemsstatens beslut om ändring	2017-apr-26
Nuts-regioner som omfattas	SE32 - Mellersta Norrland

av det operativa programmet	
--------------------------------	--

1. STRATEGI FÖR DET OPERATIVA PROGRAMMETS BIDRAG TILL UNIONENS STRATEGI FÖR SMART OCH HÅLLBAR TILLVÄXT FÖR ALLA OCH FÖR ATT UPPNÅ EKONOMISK, SOCIAL OCH TERRITORIELL SAMMANHÅLLNING

1.1 Strategi för det operativa programmets bidrag till unionens strategi för smart och hållbar tillväxt för alla och för att uppnå ekonomisk, social och territoriell sammanhållning

1.1.1 Beskrivning av programmets strategi för att bidra till att uppfylla unionens strategi för smart och hållbar tillväxt för alla och till att uppnå ekonomisk, social och territoriell sammanhållning.

Programområdet Mellersta Norrlands operativa program för Europeiska Regionalfonden är i ett europeiskt perspektiv ett konkret verktyg som under sju år ska bidra och medverka till att nå Europa 2020-strategin om global konkurrenskraft samt miljö, energi och demografiska frågor. En viktig utgångspunkt i programmet är EU:s gemensamma utvecklingsstrategi ”Europa 2020” med nyckelbegreppet *smart, hållbar och inkluderande tillväxt för alla*. Europa 2020 ersätter den tidigare Lissabonstrategin. Den nya strategin betonar i ännu högre grad än föregångaren behovet av innovation, sysselsättning och social integration samt kraftfulla insatser mot miljöproblem och klimatförändring för att uppfylla dessa målen i EU 2020. Att implementera strategin är nödvändig om EU ska lyckas stärka sin ställning globalt. Eftersom EU-länderna i ökad utsträckning påverkas av varandra och utmaningarna är gemensamma är också strategin gemensam för hela EU-området. Samtidigt ger den nya strategin regionerna utrymme att själva utforma och genomföra en politik som passar just deras behov.

Europa 2020-strategin bygger på tre övergripande prioriteringar som ska förstärka varandra:

- Smart tillväxt – att utveckla en ekonomi baserad på kunskap och innovation.
- Hållbar tillväxt – att främja en resurseffektivare, grönare och konkurrenskraftigare ekonomi.
- Tillväxt för alla – att stimulera en ekonomi med hög sysselsättning och med social och territoriell sammanhållning.

Prioriteringarna konkretiseras i ett antal mål som ska uppnås på EU-nivå år 2020 enligt nedanstående sammanställning (tabell 1). Av sammanställningen framgår också att Sverige redan uppfyller huvuddelen av dessa mål.

Tabell 1: Sammanställning av målen i EU 2020 och Sveriges nationella mål (se bilaga ”Tabeller och bilder Mellersta Norrland”)

Även om Sverige presterar bra i ett EU-perspektiv så står landet enligt EU-kommissionens uppfattning inför ett antal utmaningar. Strukturfonderna bör användas för att möta de största utmaningarna som enligt förslaget till partnerskapsavtal mellan Sverige och EU-kommissionen är:

- Otillräcklig kommersiell avkastning på innovation och forskning.
- Ungdomars och utsatta gruppers låga deltagande på arbetsmarknaden.
- Bättre förvaltning av naturresurser och bättre kostnadseffektivitet för åtgärder som rör klimatförändringen.

Partnerskapsöverenskommelsen

Partnerskapsöverenskommelse utgör det nationella strategiska ramverket för den kommande strukturfondsperioden och anger inriktning och prioriteringar som grund för fondernas användning. En nära koppling ska därför finnas till det operativa programmet. Analysen i Sveriges partnerskapsöverenskommelse betonar särskilt följande aspekter:

Sverige blir allt mer globaliserat och konkurrensutsatt, vilket ställer krav på välutbildad arbetskraft, högkvalitativ forskning och innovation samt välfungerande infrastruktur. Utbildningsnivå har stor betydelse för arbetsmarknadens, regionens och samhällets utvecklings- och omvandlingsförmåga. Det finns en regional obalans i fördelningen av högutbildade, vilket har konsekvenser för den långsiktiga regionala utvecklingen. FoU-investeringarna inom framförallt privat sektor behöver öka och den entreprenöriella kompetensen behöver utvecklas, inte minst på landsbygden samt bland ungdomar, kvinnor och utrikes födda. Profilering av framstående universitet och ökad samverkan med aktörer från näringslivet är vidare önskvärt.

Regeringen har en vision om att Sverige 2050 inte ska ha några nettoutsläpp av växthusgaser i atmosfären. Utmaningen är att kombinera tillväxt med en minskning av koldioxidutsläpp, vilket dock flera regioner har lyckats med under de senaste åren. Växthusgasutsläppen varierar stort regionalt, vilket huvudsakligen beror på skillnader i näringslivsstruktur. Inrikes transporter står för en tredjedel av utsläppen. Sverige påverkas kraftigt av ett förändrat klimat och konsekvenserna varierar med lokala och regionala förutsättningar. Exempelvis kommer översvämningsrisken i sjöar och vattendrag att öka. Omställningsarbetet till ett mer hållbart energisystem och en hållbar näringslivsutveckling utgör en grund för teknik-, produkt- och tjänsteutveckling samt i förlängningen ökad sysselsättning och företagande.

Sysselsättningspolitikens viktigaste målsättning är att varaktigt öka sysselsättningen. Ökningen behöver främst ske i grupper med svag förankring på arbetsmarknaden, såsom unga och utrikes födda. Kvinnors sysselsättningsgrad behöver också öka. Ökande

arbetslöshet under de senaste åren har slagit hårt mot alla regioner och befolkningsgrupper, men unga, utrikes födda, personer med funktionsnedsättning och korttidsutbildade har drabbats särskilt. Långtidsarbetslösheten har också ökat och innebär i dag en betydande strukturell utmaning. Demografisk utveckling och åldrande befolkning medför problem med en långsiktigt hållbar arbetskraftsförsörjning.

Det finns en stor obalans i fråga om var i landet den ekonomiska aktiviteten är lokaliserad. Storstadsregionerna (Stockholm, Göteborg och Malmö) står tillsammans för 57 procent av BNP, men 40 procent av den reala BNP-tillväxten skedde utanför dessa regioner under perioden 2000–2010. De glesbefolkade delarna av landet har varaktiga utmaningar relaterade till den lokala marknadens funktionssätt och tillgängligheten till andra nationella och internationella marknader. Glesheten medför högre kostnader för offentliga och kommersiella servicefunktioner, som är viktiga för invånarna och det lokala näringslivet. Städerna har stor betydelse som utvecklingsmotorer för sina omgivande regioner. Det är därför viktigt att se på städer i ett funktionellt regionperspektiv. Brister i transportinfrastrukturen kan begränsa omställningen och internationaliseringen av det regionala näringslivet. Tillgång till bredband med hög överföringshastighet är en central faktor för att stimulera nya affärsmöjligheter, tjänster och innovationer. För landsbygd och andra glest befolkade regioner är goda elektroniska kommunikationer särskilt viktiga för tillväxt, företagande och boende.

Mellersta Norrlands analysunderlag belägger de regionala särdrag som redovisas i partnerskapsöverenskommelsen. I programmet har resurser allokerats till TM2 och TM7 med syfte att öka tillgängligheten till och funktionen hos den digitala infrastrukturen såväl som den fysiska. Skälet till det är att förändrade arbetssätt och tillämpningar av informationsteknologi gör att tillgången till snabba och stabila internetuppkopplingar identifierats som helt avgörande för entreprenörskap och deltagande på internationella och nationella marknader.

Den regionala analys som gjorts i Mellersta Norrland inför programmeringsarbetet lyfter bland annat fram att FoU-investeringarna är låga, att ungdomsarbetslösheten är hög och att de demografiska utmaningarna är särskilt alarmerande i den glest befolkade regionen. Näringslivsstrukturen består av många små företag på en stor geografisk yta och en koncentration av stora företag vid kusten. Detta sammantaget bekräftar den analys som redovisas i partnerskapsöverenskommelsen.

Resultatet av analysen har utmynnat i ett regionalfondsprogram med anpassningar utifrån den regionala situationen med utmaningar och behov inom partnerskapsöverenskommelsens ram. Därför bedöms överensstämelsen mellan partnerskapsöverenskommelsen och de regionala programmen vara god. Ett skäl är att partnerskapsöverenskommelsen har utformats genom en process där regionerna getts tillfälle att medverka.

De huvudsakliga territoriella skillnader som redovisas i partnerskapsöverenskommelsen för Mellersta Norrland är inte heltäckande, men speglar i huvudsak de utmaningar som beläggs i gjorda analyser och som redovisas i ESI-programmen.

Samordning uppnås med fondgemensamma mål och fondsamverkan

I syfte att öka möjligheterna att nå målen i EU 2020-strategin har EU-kommissionen valt en strategi som innebär en bättre samordning av fonderna. Bättre samordning uppnås bland annat genom det partnerskapsavtal som upprättats mellan varje medlemsland och EU-kommissionen. Partnerskapsavtalet beskriver hur de tematiska målen ska användas på nationell och regional nivå. Samordningen kombineras med en tydligare koncentration av insatserna. Koncentration uppnås genom de elva fondgemensamma tematiska mål som definierats och genom de investeringsprioriteringar som knutits till varje mål.

1. Stärka forskning, teknisk utveckling och innovation
2. Öka tillgången till, användningen av och kvaliteten på informations- och kommunikationsteknik
3. Öka konkurrenskraften hos små och medelstora företag
4. Stödja övergången till en koldioxid ekonomi inom alla sektorer
5. Främja anpassning, riskförebyggande och riskhantering i samband med klimatförändringar
6. Skydda miljön och främja ett effektivt resursutnyttjande
7. Främja hållbara transporter och få bort flaskhalsar i viktig nätinфраstruktur
8. Främja sysselsättning och arbetskraftens rörlighet
9. Främja social inkludering och bekämpa fattigdom
10. Investera i utbildning, färdigheter och livslångt lärande
11. Förbättra den institutionella kapacitet och effektiviteten hos den offentliga förvaltningen

För att nå målen i Europa 2020 strategin förutsätts samverkan mellan samtliga gemensamma strategiska fonder. Regionalfondsprogrammet kommer i genomförandefasen att eftersträva och prioritera samverkan och synergier med Europeiska Socialfonden, Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling samt Europeiska havs- och fiskerifonden. Dessutom sker samverkan med andra programområden och initiativ som Horisont 2020.

En betydelsefull del i Europa 2020-strategin utgörs av EU:s utvecklingsstrategi för Östersjöregionen (Östersjöstrategin). Med utvidgningen 2004 av EU österut gavs EU-samarbetet nya politiska förutsättningar med bland annat det ekologiska tillståndet i Östersjön som gemensamt ansvar. Östersjön är i akut behov av insatser för att förhindra den ökande försurningen samtidigt som åtskilliga analyser visar vilken tillväxtpotential som finns i Östersjöområdet. Med både utmaningar och möjligheter sammantaget har EU enats om att utforma en för Östersjöområdet särskild utvecklingsstrategi. EU:s strategi för Östersjöregionen är EU:s första makroregionala utvecklingsstrategi. Införandet av en makroregional utvecklingsstrategi möjliggör större flexibilitet och regionspecifika lösningar som sammantaget bidrar till ett starkare EU. Genom utvecklad samverkan mellan programområdets regionalfondsprogram och Östersjöstrategin förbättras möjligheterna att uppfylla Europa 2020-strategin.

De tre målen i EU:s strategi för Östersjöregionen skapar förutsättningar för samverkan med programområdets regionala strukturfondsprogram. Insatsområde 1 i det regionala strukturfondsprogrammet syftar till att främja forskning och innovation inom programområdet. Samverkan med andra aktörer i Östersjöområdet inom programområdet Innovation i Östersjöstrategin bör eftersträvas. Sådan samverkan kan skapa mervärden på innovationsområdet för hela Östersjöregionen. Övriga insatsområden i det regionala strukturfondsprogrammet har motsvarande kopplingar med Östersjöstrategins mål och prioriterade områden. Östersjösamarbeten är därigenom möjliga även inom IKT- och transportinfrastrukturområdena, i arbetet med att främja små och medelstora företag och inte minst i arbetet mot en mer koldioxidsnål ekonomi.

Programperioden 2014 – 2020 i programområdet Mellersta Norrland

Programområdet Mellersta Norrland har ca 370 000 invånare. Befolkningen är koncentrerad till kustområdet och älvdalarna och cirka 40 procent av befolkningen bor utanför tätorterna, vilket är ett högre genomsnitt än för riket. Det betyder att programområdet är så glest befolkat att det får del av de särskilda strukturfondsmedel som avsatts för att motverka gleshetens nackdelar. Även om en stor andel av invånarna bor i någon av programområdets tre största städer så är ingen av dessa städer att betrakta som storstad i ett europeiskt eller nationellt perspektiv. Den största staden i programområdet, Sundsvall, är Sveriges 16:e stad i storleksordning med ca 97 000 invånare.

Även om det finns inomregionala skillnader så har befolkningen i programområdet minskat under en följd av år. Minskningen är tydligast i gles- eller landsbygdsområden och det är särskilt de yngre, främst kvinnor, som flyttar till större orter i eller utanför programområdet. Andelen utrikes födda är betydligt lägre än riksgenomsnittet.

Den Svenska regionala tillväxtpolitiken har sedan Sveriges inträde i EU allt mer kommit att integreras i EU:s sammanhållningspolitik. Detta kommer till uttryck på många sätt, inte minst när det gäller regionernas samverkan kring strategier, Programområdet består av två län, Jämtlands län och Västernorrlands län, som i sina respektive regionala utvecklingsstrategier lyfter fram centrala utvecklingsområden. I de båda länen finns en tydlig överensstämmelse med Europa 2020-strategin och det operativa programmet för det gemensamma programområdet bygger i allt väsentligt på de båda lärens Regionala Utvecklingsstrategier.

Regionala utvecklingsstrategier i programområdet

De fokusområden som lyfts i de båda lärens regionala utvecklingsstrategier har varit vägledande i arbetet med det operativa programmet för programområdet. Till grund för det ligger Västernorrlands läns regionala utvecklingsstrategi för åren 2011-2020 och Jämtlands läns regionala utvecklingsstrategi 2014 – 2030. För Jämtlands del utgår vi här från den remissversion vars svarstid löpte ut den 1 september 2013.

Tillsammans har de båda länens utvecklingsstrategi prioriterat sju respektive fyra områden, Här finns en god överensstämmelse med prioriteringarna i Europa 2020 och tillsammans kompletterar de varandra. Gemensamt för de båda länens utvecklingsstrategier är att berörda aktörers samverkan och samhandling ses som ett av de viktigaste verktygen för att nå uppsatta mål. Det poängteras att kommuner, myndigheter, företag, organisationer samt utbildningsväsendet måste ha ett gemensamt synsätt och ett väl fungerande och effektivt samarbete med varandra (tabell 2)

Tabell 2: Prioriterade områden i de båda regionala utvecklingsstrategierna för programområdet (se bilaga ”Tabeller och bilder Mellersta Norrland”)

Sammantaget har programrådets regionala utvecklingsstrategier prioriterat satsningar inom följande områden:

- Företag, innovation, FoU och kunskapsutveckling för att göra produkter och tjänster konkurrenskraftiga. Här pekas särskilt väl fungerande innovationssystem ut med sikte på affärsutveckling och innovation. Vidare lyfts vikten av samarbete mellan företag, forskning, offentlig verksamhet och utbildningsorganisationer. Det gemensamma målet är att skapa arbete och nya företag men även att bidra till goda investeringsunderlag och riskkapital samt etablering av kluster, inte minst som en väg till internationalisering, export och gränsöverskridande samarbete. En annan central fråga i programområdet är ungas företagande och ett gott entreprenörsklimat.
- Kompetens och kunskapsutveckling ska ske i termer av väl fungerande och strategisk samverkan mellan olika aktörer. Livslångt lärande är centralt liksom kopplingen mellan utbildning och arbetsmarknaden. Vidare prioriteras att öka andelen invånare med eftergymnasial utbildning, inte minst män men även unga och invandrare.
- Infrastruktur, tillgänglighet och samhällsservice är centralt i programområdet – samt att detta också kopplas till regionala program och översiktplaner. Vikten av fungerande gods- och persontransporter som bidrar till en hållbar regionförstoring lyfts också fram, bland annat berörs stråk längs E14 mellan Trondheim och Sundsvall och vid E4 längs kusten. Förutom inomregionala transporter och kommunikationerna med järnväg lyfts också snabba och goda förbindelser interregionalt och även internationellt. Tillgång till bredband med hög överföringshastighet och utveckling av digitala tjänster för att skapa tillväxt och understödja strukturella förändringar har också identifierats som ett högt prioriterat område i regionen.
- Demografifrågan är också central och berör unga, gamla, kvinnor och män, in- och utrikes födda. Medborgarnas engagemang ses som en avgörande utvecklingsresurs och här betonas jämställdhet, mångfald och en god integration. Det handlar också om att skapa förutsättningar för en hälsosam livsstil, möjligheten att delta i kultur- och naturupplevelser samt erbjuda ett fungerande välfärds- och trygghetssystem. Att få fler unga kvinnor och utrikes födda att stanna kvar eller välja att flytta till regionen är betydelsefullt och särskild fokus ligger på grupper med svag konkurrenskraft på arbetsmarknaden.

- Klimatmedvetenhet och energieffektivisering lyfts fram i programområdet, här betonas att hållbarhetsperspektivet ska genomsyra konkreta satsningar och principdialoger i hela det regionala tillväxt- och utvecklingsarbetet. Insatser inom miljöteknologi och ekologisk produktion samt insatser som kraftigt minskat beroende av fossil energi inom transportområdet tas också upp. Det handlar även om medborgarnas klimatengagemang och medvetna konsumtionsval.
- En attraktiv region handlar om satsningar på såväl besöksnäring, lantbrukets värdekedjor som lokalt producerad mat, vilket ska kopplas till hållbar tillväxt. Kultur och skapande prioriteras som ett led i social sammanhållning och en konkurrenskraftig regional identitet. Vidare ses de rika naturresurserna både som bas för produkter av hög kvalitet och som en stark attraktionsfaktor för inflyttning och turism.

Programområdets prioriterade områden

Tematiskt mål 1 – stärka forskning, teknisk utveckling och innovation

I regionen finns ett universitet, fördelat på två campus – ett i Sundsvall och ett i Östersund. Merparten av regionens små företag har mellan 100 och 250 km till forskningsmiljöerna. Trots långa avstånd visar analysen att det finns gynnsamma förutsättningar för innovation och kommersialisering av forskningsbaserade produkter och tjänster i programområdet.

Kopplat till universitet finns två teknikparker med väl fungerande innovationsstödsystem. Regionen har också en rimlig försörjning när det gäller riskkapital. Investering i forskning och utveckling behöver dock förbättras, inte minst då företagens investeringar under 2011 enbart uppgick till 0,6 procent av de totala investeringarna i landet. Investeringarna i FoU uppgick 2011 till 0,9 procent av BRP i Mellersta Norrland vilket ska jämföras med genomsnittet för riket, som ligger på 3,4 procent. De innovativa företagen har hittills koncentrerats till bank- och finansprojekt, tematiska satsningar mot vintersport och satsning på bioraffinaderi och behöver breddas. Flera av dessa branscher domineras av män, varför regionens styrkeområden också bör utvidgas till att omfatta fler företag i kvinnodominerade branscher samt att fler branscher blir intressanta arbetsområden för kvinnor. Därför är det viktigt att tillvarata, utveckla och fördjupa samarbete och innovationskraft i potentiella och befintliga företag så att de var för sig eller tillsammans genomför aktiviteter som leder till investeringar i hållbar tillväxt, konkurrenskraft och förmågan att agera på nationella och internationella marknader.

I regionen uppger enbart fyra procent av företagen att de har kontakt med universitet eller högskolor. En bidragande orsak är långa avstånd till innovativa miljöer. Då näringslivsstrukturen i huvudsak består av små företag fördelade över hela regionens yta, är det viktigt att hitta lösningar så att fler branscher kan involveras i innovationsarbete och kan nyttja innovationssystem och forskningskapacitet i sitt innovationsarbetet.

För att öka den regionala konkurrenskraften krävs också snabb anpassning till förändringar på marknaden, därtill förbättrad innovativ kapacitet i regionens företag

samt att nya innovativa varor och tjänster produceras för en global marknad. För att nå framgång är samverkan med fonder inom och utanför programområdet nödvändigt samt att offentlig sektor införlivas i innovationssystemet. Då regionen har god utvecklingspotential inom energitillförsel, energianvändning och utveckling av smarta teknik- och systemlösningar finns goda möjligheter att minska klimatpåverkan.

Mellersta Norrland regionalfondsprogram skapar möjligheter att medverka i forskning baserad på den forskningsinfrastruktur och de resurser som tillhandahålls genom *ESFRI, The European Strategy Forum on Research Infrastructures*. Denna möjlighet öppnas för såväl företag med kapacitet att medverka i forskningsintensiva innovationsprocesser som forskare med förutsättning att medverka i exempelvis Horisont 2020.

Skogen som resurs är prioriterat som programområdets styrkeområde inom forskning – vilket bäddar för utveckling av gröna näringar, bioekonomi, biokemi, förnybar energi och vindkraft samt nya förädlade produkter. Utveckling i dessa områden kan leda till energibesparingar och minskade koldioxidutsläpp.

Förutsättningarna för en ökad vidareförädling av skogsråvara till olika sorters biobaserade produkter såsom gröna kemikalier och andra material är goda. Därför är det centralt att fortsatt stödja och stimulera skogssektorn till nya initiativ. Att kommersialisera innovationer inom prioriterade områden är centralt under programperioden.

En väl utbyggd IT-infrastruktur gynnar etablering av nya företag, befintliga företag och mikroföretag i landsbygd. Ett öppet innovationssystem för företag i glesa strukturer behöver därför byggas upp, vilket exempelvis kan underlättas genom utvecklade IT-lösningar hos offentliga och privata organisationer. Arbetet bör fokusera på kunddriven innovation för att möta marknadens behov. Den offentliga sektorns upphandlingar utgör en möjlighet för innovativ utveckling. Att främja samverkan och ett utbyte av erfarenheter kring innovationsupphandling är av vikt.

Näringslivet ställer idag höga krav på täckning och kapacitet och de växande företagen befinner sig ofta inom en utvecklingsintensiv tjänstesektor. IT-infrastrukturen har en direkt inverkan på innovationsutveckling, att kunna introducera nya produkter och tjänster på marknaden och utveckla verktyg inom den akademiska miljön.

En väl utbyggd IT-infrastruktur är en förutsättning för att till fullo dra fördel av den kunskap som produceras av universitet och högskolor i och utanför regionen. I regionen finns ett flertal kompetenscentrum och kluster kopplat till akademien som utgör både plattform för samverkan och spjutspets för kunskap inom respektive område. Exempel är Industriell informationsteknologi och digitala tjänster med centrumbildningen STC och Skogen som resurs med centrumbildningen FSCN.

Morgondagens tillväxtområden finns troligtvis bland annat i att vidareutveckla aktivitets- och innovationsområden som exempelvis big data management/informationsförvaltning, applikationer, spellogik med särskilt fokus på unga innovatörer inom nya marknadssegment. Det som i olika sammanhang kallas för eGovernment eller 24-timmarmyndigheten och som handlar om hur digital teknik möjliggör för att producera effektivare och mer lättillgängliga offentliga tjänster för medborgare och företag.

Runt skogsråvara och elkraft har en stor specialistkompetens utvecklats inom en rad områden som styr- och reglerteknik, miljö- och hållbar energiteknik samt drift och underhåll. Klusterbildningar såsom Processum –Framtidens bioraffinaderi, Bio business region, Packaging Mid Sweden, Safety and Rescue Region (SRR), Bank-Försäkring-Pension (CER) är exempel på detta.

Förutom dessa kan ytterligare forskningsinriktningar, centrumbildningar och forskargrupper inom ett flertal ämnen som exempelvis samhällsvetenskap, turism, genusvetenskap och teknik, och allt ifrån demokratifrågor, sensorbaserade tjänster och digitaltryck till digital informationsförvaltning och organisationers kommunikation lyftas fram. Rätt förvaltad kommer detta att möjliggöra bättre förutsättningar för att skapa livslångt lärande, men också för att stärka den verksamhets- och samhällsutveckling som krävs för ökad tillväxt, förnyelseförmåga och hållbarhet.

Tematiskt mål 2 – öka tillgången till, användningen av och kvaliteten på informations – och kommunikationsteknik

En väl utbyggd bredbandsinfrastruktur med hög överföringshastighet är särskilt viktig för Mellersta Norrlands hållbara tillväxt och utveckling då det är en gles befolkad region. Den bidrar till att skapa förutsättningar för konkurrens på lika villkor för företag oberoende av lokaliseringsort och är därför av största betydelse för att begränsa programområdets nackdelar i form av gleshet och stora avstånd. Kvantitativa analyser genomförda av Post- och telestyrelsen visar att det finns en stor outnyttjad tillväxtkraft hos företag genom en ökad tillgång och användning av IT-teknik och kommunikationstjänster.

De geografiska områden som erbjuder bredband av hög kapacitet är attraktivare för företagsetableringar än de som inte har det. Tillgången till bredband med hög överföringshastighet bör utvecklas. Utgångspunkten är att marknadsaktörerna är huvudansvariga för tillhandahållandet av bredband, genom att kostnaden ligger på slutkunden, medan det offentliga kan stimulera med bidrag till områden där det inte är lönsamt för marknaden att investera. Idag räcker inte marknadskrafterna till för en utbyggnad i regionens glesa områden och områdesspecifika geografiska och befolkningsmässiga förutsättningar kräver att offentliga medel investeras strategiskt i regionen som ett komplement till marknadskrafterna. I områden med långa avstånd mellan byar och samhällen föreligger ett begränsat kundunderlag vilket inte ger kommersiella aktörer lika stora möjligheter att göra lönsamma investeringar.

Programrådets regionala bredbandsstrategier visar på de geografiska områden som är i behov av utbyggnad av IT-infrastruktur och är därmed vägledande för en kommande utbyggnad.

Företagens produktivitetsökningar skapas till stor del genom en ökad användning av digitala tekniker och tjänster. Företag är beroende av IT-infrastruktur och därmed följer ökade krav på kapacitet som följd. Kapacitetsbegränsningar är idag tillväxthämmande för företagen och utgör ett hinder för såväl anställningar som nyetableringar. I Mellersta Norrland är en stor andel företag lokalt placerade i små tätorter och på landsbygden. Det finns en stor andel mikroföretag som är utspridda över en stor geografisk yta. Företagens möjligheter att på ett hållbart sätt stärka sin konkurrenskraft i en regional, nationell och internationell kontext är i ännu större utsträckning beroende av att de kan utnyttja informations- och kommunikationsteknik.

Tillgång till bredband är avgörande för företagens möjligheter att hävda sig i konkurrensen, vara jobbskapande och skapa regional tillväxt.

IT-infrastrukturutbyggnaden gynnar alla företag och branscher. Mellersta Norrlands näringsgrenar såsom tillverkning- och skogsindustrin, besöksnäringen, energisektorn, vård och omsorg, byggindustrin, handel, företagstjänster, kännetecknas av att vara i stort behov av distansöverbyggande IT-kommunikation. Företag i dessa näringsgrenar finns och verkar i hela regionen. IT-företag och andra slag av tjänsteföretag kan, om det finns tillgång till bredband, lokaliseras oberoende av var kunderna finns. Befintliga företag som arbetar med exempelvis it-support, systemövervakning och designtjänster kan bredda sitt utbud och nå nya marknader. En viktig del för att skapa tillväxt i regionen är att öka förädlingsvärdena genom att stärka den lokala produktionen av varor och tjänster och att öka exporten, inte minst inom ramen för de större företagen. Den digitala tekniken är en förutsättning för detta. Ny teknik kan nyttjas för att finna nya sätt att organisera arbetet på – så att hela regionens företag kan gå från en lokal till en global marknad utan att för den skull behöva lämna regionen. Företagen har avståndsmässiga utmaningar varför det är nödvändigt att bygga täta strukturer och stärka samarbeten mellan företag spridda över de stora geografiska avstånden – detta i syfte att skapa närhet och konkurrenskraft. Till detta krävs en god IT-infrastruktur.

Med bredband och e-lärande förbättras också möjligheten till kompetensutveckling för individer och företag som är belägna på stort avstånd från utbildningsinstitutioner. Tillgång till rätt kompetens bidrar till förbättrad lönsamhet i företagen.

Insatserna inom ramen för regionalfondsprogrammet har som syfte att genomföra infrastrukturinvesteringar som banar vägen för en fungerande marknad för privata operatörer och kunder. För genomförande av dessa insatser, ska regionalfondsmedlen koordineras med och avgränsas mot medel ur andra offentliga finansieringskällor, som till exempel landsbygdsprogrammet, men även andra nationella offentliga medel och privata finansieringsmöjligheter. Samverkan mellan nationella, regionala, kommunala och privata aktörer, tillsammans med andra finansieringslösningar, säkerställer utbyggnaden till företag i de områden där marknaden inte bygger ut.

De samarbetsstrukturer mellan myndigheter och organisationer som etablerats under arbetet med de regionala digitala agendorna kommer under programgenomförandet att säkerställa att investeringarna i ortssammanbindande stamnät åtföljs av investeringar från landsbygdsprogrammet eller andra aktörer som ger slutanvändarna tillgång till bredband. Medel ur regionalfondsprogrammet ska kunna användas för bland annat framtagning av statistik, geografiska data, analyser, kostnadsberäkningar, utbyggnad av ortssammanbindande stamnät samt för metodstöd, kunskapsstöd och projektstöd.

Tematiskt mål 3 – öka konkurrenskraften för små och medelstora företag

Entreprenörskap är en bärande del av tillväxtarbetet i programområdet. I Mellersta Norrland utgör mikroföretagen 26 procent av antalet arbetsställen, som tillsammans svarar för hela 22 procent av sysselsättningen. Ett av skälen till detta är arbetsmarknaden funktionssatt i en gles befolkad region. Ökad konkurrenskraft hos små och medelstora företag är avgörande för hållbar tillväxt. Analysen visar ett samband mellan ökat värdeskapande och tillkomsten av nya arbetstillfällen. Samtidigt är andelen internationaliserade småföretag betydligt lägre än riket. Regionens entreprenörskapskultur är väldokumenterad. Dess företagssamma individer är en förutsättning för att utveckla företagandet. Entreprenörskapet behöver emellertid stärkas genom riktade aktiviteter för att skapa fler nya och växande företag. Näringslivet består i huvudsak av små företag och ett gott klimat för entreprenörskap och företagande är en viktig grund för hållbar regional tillväxt. Inte minst då många företag som inom en tioårsperiod, i synnerhet i glesbygd, står inför ett generationsskifte där överbryggande insatser till nya entreprenörer behövs. Detta motiveras inte minst av att överlevnadsgraden för regionens nystartade företag ligger under riksnittet. Erfarenhetsmässigt ökar företagets överlevnadsgrad vid övertagande av befintliga företag. Ur hållbarhetssynpunkt är det viktigt att skapa förutsättningar för nya entreprenörer att både öka tillväxt i befintliga företag och ta över etablerade företag

Här är tillgång till kapital mycket centralt. Utbudet på privat riskvilligt kapital är väsentligt lägre i regionen än i storstadsregionerna. Regionalpolitiska företagsstöd kan därför vara ett komplement till övrig finansiering för företag i glesa strukturer där marknadens kapitalförsörjning inte fungerar. En av programområdets påtagligaste utmaningar är tillgång till både egenkapital och riskvilligt kapital. Detta är särskilt viktigt för små företag i utvecklingsskeden och för små och medelstora företag i expansionskeden. Vissa kompenserande offentliga insatser, både vad gäller riskkapital, riskvilligt kapital och lånekapital kan vara angelägna och motiverade för att skapa jämförbara förutsättningar för företagande och tillväxt i Mellersta Norrland.

Förbättrad företagssamverkan är och har visat sig vara en effektiv metod för att öka konkurrenskraften bland regionens företag. Förutsättningen är att programområdets företag har goda möjligheter att långsiktigt förstärka konkurrenskraften och att öka lönsamheten genom att investera i kompetens, produktion och marknad. Ett sådant samarbete gynnas också av en tydligare koppling till innovations- och entreprenörskapsstödjande aktörer. Ökade investeringar förstärker den privata sektorns

roll som värdeskapare och sysselsättningsmotor. Därför prioriteras insatser som minskar kostnader för företag och som ökar värdet på varor och tjänster, bland annat genom miljödriven affärsutveckling. Utgångspunkten är att stödja företag som ingår i regionala, lokala eller branschvisa samarbeten och som leder till klusterinitiativ och andra initiativ som bidrar till hållbara företag och arbetsplatser. En av utmaningarna för programområdets alla aktörer är att insatserna behöver utformas med beaktande av företagens villkor på små lokala arbetsmarknader och där tillgången till bil och stabil internetförbindelse är en förutsättning för möjligheten att ha ett konkurrenskraftigt företag i glesbygd.

För att bidra till en innovativ och dynamisk entreprenörskapsmiljö i programområdet prioriteras entreprenörskapsstödjande insatser så att företagandet blir jämställt, samt insatser som ger utrikes födda förbättrade förutsättningar att starta och driva företag. Den sociala ekonomins företagande och dess samverkan mellan privata och offentliga aktörer är också prioriterade insatser.

Utifrån programområdets förutsättningar stöds kluster, nätverk och branschsegment som är prioriterade i de regionala utvecklingsstrategierna. Förstärkt företagssamverkan förbättrar samspel mellan företag och offentliga insatser, vilka bör baseras på de behov som samverkande företag identifierar och efterfrågar. Samverkan förbättrar dels förutsättningar att erbjuda marknaden systemlösningar och ger konkurrensfördelar för det enskilda företaget.

I programområdet finns flera exempel på framgångsrika nätverk och exempel på väl fungerande samarbeten mellan företag – något som bör öka. Insatser som leder till etablering, utveckling och breddning av affärsmodeller och samarbeten är därför ett prioriterat område. Ramprojekt där företagsstöd tillämpas kommer att användas i insatser som riktar sig mot investeringar i enskilda företag. Detta borgar för efterfrågestyrda investeringar, användning av godkända stödformer och direkt medverkan från företagen. Därför bör resurser från regionalfonden användas till samfinansiering av riskkapitalsatsningar där fondmedel görs revolverande. Det ökar tillgången till riskvilligt kapital, riskkapitalaktörer får intresse för investeringar i programområdet och leder till att kompletterande finansieringslösningar kommer till stånd.

Ett högt deltagande på arbetsmarknaden kräver god tillgång till konkurrenskraftiga arbeten. Den vanligaste typen av nystartat jobb är tjänstebaserat och är ett mindre eller medelstort företag. Företagen ställer höga krav på internetanslutning, täckning och kapacitet och tillgänglighet till digitala tjänster. För glesbygden ses god uppkoppling som ett viktigt redskap för att skapa konkurrenskraft, då många av de arbeten som skapas är platsberoende, så länge det finns god IT-infrastruktur tillgängligt. Inom turistnäringen lyfts behovet av god täckning och kapacitet som en förutsättning för marknaden. I takt med att vår användning och vårt beroende av ständig uppkoppling ökar, så ökar också våra krav och förväntningar på vart vi kan vara uppkopplade.

Tematiskt mål 4 – stödja övergången till en koldioxidsnål ekonomi i alla sektorer

Naturresurser och förädlingsindustri är ryggraden i programområdets näringsliv och energi från biomassa och el från vattenkraft har gjort programområdet självförsörjande på förnybar energi. Programområdets goda förutsättningar för förnybar energiproduktion bör utvecklas än mer under programperioden.

Programområdet är glest befolkat med långa avstånd och stort transportbehov. Näringslivsstrukturen präglas av företag som genererar mycket transporter. Ett fortsatt oljeberoende inom persontransporter och transportsektorn utgör en stor andel av programområdets energiförbrukning och orsakar stora utsläpp av växthusgaser. Under 2010 svarade transportsektorn och arbetsmaskiner för 50 procent av de totala utsläppen av växthusgaser. Insatser som stimulerar till energieffektiva, hållbara och regionövergripande system samt underlättar övergången till en fossilfri transportsektor är därför prioriterat.

Rådgivning till företag och offentlig sektor förväntas ge minskat energibehov och minskad klimatpåverkan. Det är betydelsefullt att detta arbete fortsätter och når nya företag. Samarbete kring gemensamma lösningar där företagen drar nytta av varandras verksamheter bör stödjas. Detta kan handla om frågor som berör energianvändning, utnyttjande av restprodukter med mera. Att producera förnybara material till bostadssektorn behöver nyttjas i högre grad än idag. Därför prioriteras insatser som stimulerar hållbart byggande, gynnar det regionala näringslivet i programområdet och minskar klimatpåverkan. Ett sätt att uppnå energibesparingar och utveckla energieffektiva produkter och tjänster är miljöanpassad upphandling. Kunskapen kring hur denna möjlighet kan användas som styrmedel behöver stärkas inom både offentlig och privat sektor.

Strategisk samverkan mellan forskning, privat och offentlig sektor gynnar affärsmöjligheter och företagande inom energi- och miljöteknikområdet. Tillämpad forskning i nära samverkan med näringslivet bör utvecklas. Ny teknik, innovationer och nya tjänster bör främjas genom stöd till demonstrationsanläggningar och testverksamhet.

Energi- och miljöteknikbranschen har en nära koppling till informationstekniken. Smartare elnät och hållbara energilösningar kräver IT-infrastruktur. Möjligheten till förbättrad kommunikation genom IT-infrastruktur kan ha en avlastande effekt på transportinfrastrukturen och därmed även en positiv miljöpåverkan.

Tematiskt mål 7 – främja hållbara transporter och få bort flaskhalsar i viktig nätinфраstruktur

Utifrån Europa 2020-strategins huvudinitiativ *Ett resurseffektivt Europa* ska EU skapa hållbar tillväxt. Hållbar tillväxt innebär en resurseffektivare, grönare och konkurrenskraftigare ekonomi.

EU:s medlemsländer har lagt fast en kärnstruktur för EU:s transportsystem – TEN-T. I EU-kommissionens vitbok lyfts initiativ som ska bidra till måluppfyllelse för ökad rörlighet, ta bort strategiska flaskhalsar och därigenom bidra till ökad tillväxt och sysselsättning samt reducering av koldioxidutsläppen inom transportsektorn.

Möjligheten att bygga effektiva transportsystem som främjar tillgänglighet är avhängigt av såväl befolkningstäthet som orsstruktur. Med programområdets glest befolkade områden och långa avstånd uppstår särskilda behov av insatser. Stöd till hållbara transporter skall användas till åtgärder som stärker näringslivet och arbetsmarknaden, Insatserna ska främja transportsystem som bidrar till eller stärker kopplingarna mot TEN-T.

Under programperioden 2007 – 2013 riktades regionalfondens resurser, helt linje med uppsatta mål, i första hand mot insatser som främjat tillgänglighet och bidragit till regionförstoring. Följeforskning visar att genomförda insatser lett fram till avsedda mål, framförallt när det gäller de nord-sydliga förbindelserna. Investeringarna har i första hand riktats mot investeringar i resecentra, anslutningstrafik och pendlarparkeringar. Under programperioden 2014 – 2020 syftar regionalfondens insatser till att bland annat utveckla de öst-västliga förbindelserna och till att informera resenärerna om möjligheterna att dra nytta av nya, hållbara kommunikationslösningarna. Inriktningen stöds av slutsatserna från följeforskningen avseende programperioden 2007 – 2013.

Avstånden är långa, och glesheten betydande, för programområdets näringsliv. Utöver det har merparten av regionens invånare resvägar upp till en timme för att ta sig till närmsta järnvägsstation. Möjligheten att skapa en effektiv regionförstoring är avhängt förbättrad transportinfrastruktur. Tillgänglighetsskapande åtgärder ökar företagens möjligheter att utvecklas och konkurrera på lika villkor. Genom dessa åtgärder skapas bl a möjligheter till en arbetsmarknadsförstoring och en större attraktionskraft i regionen. Besöksnäringen och Råvarunäringen inklusive de gröna näringarna, utgör programområdets viktigaste basnäringar. Besöksnäringen som i stor utsträckning bedrivs småskaligt, är helt beroende av en funktionell infrastruktur som gör att de stora avstånden och befolkningsglesheten överbryggs. Råvarunäringen framförallt skogsnäringen måste, på samma sätt som besöksnäringen, ha tillgång till en adekvat infrastruktur. Genom tillgänglighetsskapande åtgärder kan företagen i regionen i högre utsträckning bidra till att målen i EU 2020 nås. Råvarutransporter till och från den råvarubaserade industrin bidrar till transporterens stora andel av växthusgasutsläpp i regionen, och är en avgörande komponent för näringslivets konkurrenskraft. Särskilt tydligt är det för skogsnäringen som i normalfallet har långa transportavstånd från skogen till förädlingsindustrierna, som oftast ligger vid kusten. Dessa transporter sker i huvudsak med lastbil. Det finns möjlighet att föra över betydande delar av skogsråvarutransporterna till järnväg. Detta

kräver dock bland annat insatser i form av åtgärdande av flaskhalsar på järnvägssystemet.

De långa avstånden inom programområdet, och till avsättningsmarknaderna i Europa påverkar bland annat de två mest betydande transportkorridorerna i programområdet, Mittnordenkorridoren och Bottniska korridoren. Den senare har av kommissionen erhållit TEN-T-status som betydelsefull för Europas råvaruförsörjning och finns med som ett viktigt projekt i EU:s strategi för Östersjöregionen. I programområdet har behovet av såväl godstransporter som persontrafik på järnvägen utefter Bottniska korridoren ökat kraftigt de senaste 10 åren, samtidigt som Ostkustbanan mellan Gävle och Härnösand tillhör Sveriges längsta och mest belastade enkelspår med kapacitetsproblem. Detta har medfört längre restider och ökade förseningar.

Kapacitetsbristerna har blivit ännu mer uttalade genom de insatser som genomförts med stöd av regionalfonden 2007 – 2013 lett till ökade persontransporter i järnvägssystemet.

Följeforskningen pekar på behovet av att vid sidan av investeringar i resecentra och kringinvesteringar också är viktigt att fortsätta att utveckla den transportinfrastruktur som är nödvändig för att åstadkomma en regionförstoring. Programmet innehåller därför insatser som undanröjer vissa identifierade brister och flaskhalsar i transportinfrastrukturen.

Med investeringar i Mittnordenkorridoren finns en potential att förbinda Trondheim med Moskva. Samtidigt kopplas inlandet samman med kusten och skapar redundans i järnvägssystemet. Detta möjliggör en avlastning av godsmängden längs huvudstråken som i huvudsak går i nord-sydlig riktning. Korridoren är också viktig för programområdets besöksnäring. Under programperioden prioriteras därför insatser i Mittnordenkorridoren.

E4 utefter norrlandskusten är av riksintresse och ingår precis som E14 i det transeuropeiska vägtransportnätet TEN och binder samman södra och norra Sverige. Det är angeläget att åtgärder görs för att öka trafiksäkerheten, minska miljöbelastningen och skapa kortare restider utefter E4. E14 mellan Sundsvall och Storlien är ett viktigt öst - västligt stråk som förbinder Sundsvall - Ånge - Östersund - Trondheim. För en fortsatt hög tillgänglighet är insatser som ökar vägstandarden och åstadkommer nödvändig framkomlighet grundhastighet viktiga.

Möjligheterna att öka kollektivtrafikresandet i programområdet är goda, med tanke på den nystartade persontrafiken mellan Sundsvall och Umeå och den utvecklade tågtrafiken mellan Åre - Sundsvall. Antalet resenärer med Norrtåg på sträckan Umeå-Örnsköldsvik-Kramfors-Härnösand-Sundsvall har nästan fördubblats mellan år 2012 och 2013. Tåget skapar möjligheter att pendla längre sträckor än tidigare, och därmed ökar länets arbetsmarknad. Busstrafiken är idag ännu stommen i det regionala och lokala kollektivtrafiksystemet. Ett väl fungerande busslinjenät är viktigt för att koppla samman de delar av länet som inte nås av järnvägen.

Att bedriva konventionell kollektivtrafik, som ursprungligen är tätorts-trafik, på lands- och glesbygd ses ofta ineffektivt ur ett ekonomiskt och resande perspektiv. Det finns därför behov av att utveckla och testa nya kollektivtrafiklösningar som är särskilt framtagna ur ett landsbygds- och glesbygds perspektiv.

Promenader och cykling är det mest hållbara sättet att resa kortare sträckor. Gång- och cykelvägar är en viktig del för arbets- och studiependling i länets tätorter samt skapar attraktiva och trafiksäkra miljöer.

Prioriterade infrastruktursatsningar ligger i linje med de regionala utvecklingsstrategierna (RUS) och de regionala transportplanerna. Satsningarna bedöms ha positiva effekter på samhällsekonomin, på tillgängligheten för människor och gods och ge ett väsentligt bidrag för att uppfylla de transportpolitiska målen om ett långsiktigt hållbart transportsystem. De medel som tillgängliggörs genom regionalfonsprogrammet möjliggör mervärden i och med att regionala, lokala och nationella investeringsprioriteringar kopplas samman och att ett mer sammanhållet transportinfrastrukturnät kan realiserars.

Förhandsutvärdering av förslag till regionalfonsprogram för Mellersta Norrland 2014-2020

Tillväxtanalys har lämnat skriftliga rapporter vid fyra tillfällen under programskrivningsprocessen samt en avslutande kommentar. Dessutom har företrädare för Tillväxtanalys medverkat vid möten inom programområdet och framfört förslag och synpunkter i dialog med företrädare för programområdet.

Samtliga handläggare som medverkat i arbetet med det operativa programmet har tagit del av de rapporter och underhandskommentarer som lämnats från Tillväxtanalys. Synpunkterna har så långt det varit möjligt inarbetats i programmet.

Synpunkter och förslag i den tredje rapporten, som byggde på ett mer fullständigt programutkast, var av stort värde vid utformningen av det programförslag som lämnades till regeringskansliet. Hållbarhetsaspekterna, antalet indikatorer och könsuppdelade målvärden för indikatorerna är exempel på avsnitt som utformats med ledning av Tillväxtanalys synpunkter.

I den fjärde rapporten berörs främst valet av indikatorer och målvärden. Förutom kvarstående oklarheter rörande indikatorer, baselines och målvärden har samtliga synpunkter tagits tillvara och inarbetats i programförslaget.

Samtliga rapporter från Tillväxtanalys har också innehållit synpunkter på den regionala analysen. Rapporterna och de muntliga synpunkter som lämnats under hand har varit värdefulla. Analysen har under programskrivningsprocessen omarbetats med ledning av synpunkterna från Tillväxtanalys, vilket bidragit till att analysen fått en överskådlig och fokuserad utformning.

1.1.2 Motivering för valet av tematiska mål och motsvarande investeringsprioriteringar som gäller partnerskapsöverenskommelsen, och som bygger på att man fastställt regionala och i tillämpliga fall nationella behov, inklusive sådana behov som fastställts i relevanta landsspecifika rekommendationer, antagna i enlighet med artikel 121.2 i EUF-fördraget, och relevanta rådsrekommendationer, antagna i enlighet med artikel 148.4 i EUF-fördraget, och med hänsyn till förhandsutvärderingen.

Tabell 1: Motivering till valet av tematiska mål och investeringsprioriteringar

Valt tematiskt mål	Vald investeringsprioritering	Motivering till val
01 - Stärka forskning, teknisk utveckling och innovation	1b - Att främja företagsinvesteringar inom forskning och innovation och utveckla kopplingar och synergieffekter mellan företag, forsknings- och utvecklingscentrum och den högre utbildningssektorn, särskilt främjande av investering i produkt- och tjänsteutveckling, tekniköverföring, social innovation, miljöinnovation, offentliga tillämpningar, efterfrågestimulans, nätverk, kluster och öppen innovation genom smart specialisering, och stödja teknisk och tillämpad forskning, pilotverksamhet, tidiga produktvalideringsåtgärder och kapacitet för avancerad produktion och förstagångsproduktion, särskilt vad gäller viktig möjliggörande teknik och spridning av teknik för allmänna ändamål	<p>Förslaget till partnerskapsöverenskommelse betonar behovet av insatser.</p> <p>Sveriges nationella innovationsstrategi.</p> <p>Insatserna ska skapa förutsättningar för att öka FoU-investeringarna som idag är låga jämfört med andra regioner.</p> <p>Följeforskningsrapporter och erfarenheter från programperioden 2007 - 2013 visar att FoU-insatser inte involverat företagen i tillräcklig grad och att de insatser som gjorts inte utmynnat i innovationer som kunnat kommersialiseras.</p> <p>Investeringsprioriteringen syftar till att främja företagsinvesteringar inom innovation.</p>
02 - Öka tillgången till, användningen av och kvaliteten på informations- och kommunikationsteknik	2a - Att öka utbyggnaden av bredband och höghastighetsnät och stödja antagandet av ny teknik och nätverk för den digitala ekonomin	<p>Identifierade behov som kommer till uttryck i regionala utvecklingsstrategier för både Jämtlands län och Västernorrlands län</p> <p>Bredbandsstrategi för Sverige</p> <p>Digitala agendor på EU- och nationell nivå som bygger på</p>

Valt tematiskt mål	Vald investeringsprioritering	Motivering till val
		EU2020-strategin. Partnerskapsöverenskommelsen
02 - Öka tillgången till, användningen av och kvaliteten på informations- och kommunikationsteknik	2c - Att stärka IKT-tillämpningar för e-förvaltning, e-lärande, e-integration, e-kultur och e-hälsa	Identifierade behov som kommer till uttryck i regionala utvecklingsstrategier för både Jämtlands län och Västernorrlands län Bredbandsstrategi för Sverige Digitala agendor på EU- och nationell nivå som bygger på EU2020-strategin. Partnerskapsöverenskommelsen
03 - Öka konkurrenskraften hos små och medelstora företag, jordbrukssektorn (för EJFLU) och fiske- och vattenbrukssektorn (för EHFF)	3a - Att främja entreprenörskap, särskilt genom att underlätta det ekonomiska utnyttjandet av nya idéer och främja skapandet av nya företag, inklusive genom företagskuvöser	Identifierade behov av bland annat utvecklat entreprenörskap, företagsamverkan och rådgivning som kommer till uttryck i regionala utvecklingsstrategier för både Jämtlands län och Västernorrlands län. Stödja internationalisering i små och medelstora företag Behov av att fortsätta satsningar på kapitalförsörjning för mindre företag.
03 - Öka konkurrenskraften hos små och medelstora företag, jordbrukssektorn (för EJFLU) och fiske- och vattenbrukssektorn	3b - Att utveckla och tillämpa nya företagsmodeller för små och medelstora företag, särskilt med avseende på internationalisering	Identifierade behov av bland annat utvecklat entreprenörskap, företagsamverkan och rådgivning som kommer till uttryck i regionala utvecklingsstrategier för både Jämtlands län och Västernorrlands län

Valt tematiskt mål	Vald investeringsprioritering	Motivering till val
(för EHFF)		<p>län.</p> <p>Stödja internationalisering i små och medelstora företag</p> <p>Behov av att fortsätta satsningar på kapitalförsörjning för mindre företag.</p>
04 - Stödja övergången till en koldioxidsnål ekonomi inom alla sektorer	4b - Att främja energieffektivitet och användning av förnybar energi i företag	<p>Förslaget till partnerskapsöverenskommelse pekar på behov av effektiviseringar inom området.</p> <p>Ett av programområdets styrkeområden med potential att utvecklas.</p> <p>Länens miljömålsdokument.</p>
04 - Stödja övergången till en koldioxidsnål ekonomi inom alla sektorer	4c - Att stödja energieffektivitet, smart energiförvaltning och användning av förnybar energi inom offentliga infrastrukturer, även i offentliga byggnader och inom bostadssektorn	<p>Förslaget till partnerskapsöverenskommelse pekar på behov av effektiviseringar inom området.</p> <p>Ett av programområdets styrkeområden med potential att utvecklas.</p> <p>Länens miljömålsdokument.</p>
07 - Främja hållbara transporter och få bort flaskhalsar i viktig nätinфраstruktur	7a - Att stödja ett multimodalt gemensamt europeiskt transportområde genom att investera i TEN-T	<p>Programområdets behov av infrastrukturinvesteringar tillgodoses inte i tillräcklig utsträckning i den nationella medelstillsdelningen. Nationella mål om ökad andel kollektivt resande. Länens regionala transportplaner.</p>

Valt tematiskt mål	Vald investeringsprioritering	Motivering till val
		<p>Identifierade behov som kommer till uttryck i regionala utvecklingsstrategier för både Jämtlands län och Västernorrlands län.</p>
<p>07 - Främja hållbara transporter och få bort flaskhalsar i viktig nätinфраstruktur</p>	<p>7b - Att främja regional rörlighet genom att koppla ihop sekundära och tertiära knutpunkter med TEN-T- infrastruktur, inklusive multimodala noder</p>	<p>Programområdets behov av infrastrukturinvesteringar tillgodoses inte i tillräcklig utsträckning i den nationella medelstillelningen. Nationella mål om ökad andel kollektivt resande. Länens regionala transportplaner.</p> <p>Identifierade behov som kommer till uttryck i regionala utvecklingsstrategier för både Jämtlands län och Västernorrlands län.</p>
<p>07 - Främja hållbara transporter och få bort flaskhalsar i viktig nätinфраstruktur</p>	<p>7c - Att utveckla och förbättra miljövänliga (även tystare) och koldioxidsnåla transportsystem, däribland transporter på inre vattenvägar och sjöfart, hamnar, multimodala förbindelser och flygplatsinfrastruktur för att främja hållbar regional och lokal trafik</p>	<p>Programområdets behov av infrastrukturinvesteringar tillgodoses inte i tillräcklig utsträckning i den nationella medelstillelningen. Nationella mål om ökad andel kollektivt resande. Länens regionala transportplaner.</p> <p>Identifierade behov som kommer till uttryck i regionala utvecklingsstrategier för både Jämtlands län och Västernorrlands län.</p>

1.2 Motivering för fördelningen av medel

Motivering för fördelningen av medel (unionens stöd) till varje tematiskt mål och i tillämpliga fall investeringsprioriteringar, i enlighet med kraven på tematisk koncentration, och med hänsyn till förhandsutvärderingen.

Enligt EU:s regler och regeringens riktlinjer ska 70 procent av resurserna fördelas mellan de tematiska målen 1 – 3. Den regionala analysen visar på stora behov av insatser för att främja forskning, teknisk utveckling och innovation. Detta motiverar att tematiskt mål 1 ges en något större andel av de medel som måste riktas till målen 1 – 3. I övrigt fördelas medlen jämnt mellan de tematiska målen 2 och 3. Erfarenheterna från programperioden 2007 - 2013 visar att investeringarna i insatser av det slag som motsvarar tematiskt mål 4 uppgår till mellan 4 och 7 procent av budgeten.

Programområdet Mellersta Norrland är ett av de områden som omfattas av de särskilda regler som gäller för glest befolkade regioner. Det betyder att programområdet förutom den ordinarie regionalfondsbudgeten också tilldelas medel som ska användas för att motverka gleshetens olägenheter.

Fördelningen av regionalfondsmedlen har gjorts med inriktning på de särskilda behov som sammanhänger med programområdets gleshet enligt följande motivering.

Tematiskt mål 1: 23,4 procent av regionalfondsmedlen. Ökade investeringar i forskning och innovation har hög prioritet i programområdet, särskilt mot bakgrund av att näringslivets investeringar i FoU är låga i området. Medlen riktas i första hand till insatser som leder till ökad kommersialisering av FoU, vilket ligger i linje med både EU-kommissionens prioriteringar och med erfarenheterna från föregående programperiod.

Tematiskt mål 2: 19,6 procent av regionalfondsmedlen. Satsningar på utbyggnad av bredbandsinfrastruktur med hög överföringshastighet och på utveckling av digitala tjänster motiveras särskilt av programområdets gleshet och stora avstånd och av att tillgång till bredband och till digitala tjänster förbättrar företagets konkurrenskraft. Offentliga investeringar är nödvändiga som komplement i de glesare områdena där kommersiella krafter inte bedömer det vara lönsamt att investera bredbandsinfrastruktur.

Tematiskt mål 3: 29,1 procent av regionalfondsmedlen. Utveckling av små och medelstora företag tilldelas den största andelen av programområdets budget. Utveckling av små och medelstora företag är prioriterat i Europa 2020-strategin, i nationella strategier och i våra regionala utvecklingsstrategier. I tematiskt mål 3 ingår också satsningar på kapitalförsörjning enligt den framgångsrika modell som introducerades som introducerades under föregående programperiod. Kapitalförsörjning är särskilt viktig då marknadsaktörernas investeringsvilja är begränsad i vårt glesa programområde. Glesheten och de stora avstånden medför också att kostnaderna för utvecklingsinsatser i små och medelstora företag blir förhållandevis höga.

Tematiskt mål 4: 5,7 procent av regionalfondsmedlen.[1] Programområdets utsläpp av växthusgaser har minskat kraftigt sedan 1990. En betydande andel av Sveriges

produktion av förnybar energi sker i Mellersta Norrland. Programområdets utmaning ligger främst i att minska transportsektorns beroende av fossila bränslen. Erfarenheterna från föregående programperiod visar att behovet av offentliga medel för energi- och klimatinsatser är begränsat. Detta motiverar att en relativt begränsad andel av programbudgeten fördelas till tematiskt mål 4.

Tematiskt mål 7: 18,2 procent av regionalfondsmedlen. Fungerande transportsystem har hög prioritet med hänsyn till gleshet och stora avstånd inom regionen och till knutpunkter utanför regionen. Gods- och persontransporter behöver kopplas ihop med TEN-T nätet för att svara mot bland annat industrins och besöksnäringens behov. Genom utvecklad transportinfrastruktur kan det kollektiva resandet öka och användningen av fossila bränslen kan minska i transportsektorn.

EU 2020 pekar ut behovet av att arbeta sektorsintegrerat med städernas utveckling, vilket anges som ett prioriterat område för det regionala strukturfondsprogrammet. Prioriteringen hänger samman med de behov som går att relatera till en ökad befolkning i redan befolkningstäta områden, samt att möta behovet av samverkan mellan stad och landsbygd i syfte att utveckla en attraktiv region. Med befolkningsökning i städer följer behovet av infrastruktur, bostäder, avfallshantering, energiförsörjning och i dess kölvatten socioekonomiska utmaningar kopplade till segregation och arbetslöshet med mera.

Mellersta Norrland har små städer med inflyttning och samtidigt en utflyttning från våra städer till storstadsområden. Följden är att regionens gleshet blir ett akutare problem än stadsbebyggelsen. Detta är det bärande motivet för att programområdet avstår från möjligheten till särskilda satsningar på stadsutveckling. Dock finns ett fortsatt behov av att utveckla metoder och arbetsätt som stimulerar samverkan mellan stad och landsbygd för att hitta attraktiva och hållbara lösningar på de utmaningar och möjligheter som regionen har.

Särskilda medel för hållbar stadsutveckling har därmed inte prioriterats. Behovet av insatser tillgodoses inom programmets fem insatsområden. Inom exempelvis insatsområde 4 och 7 förväntas aktiviteter och projekt bidra till hållbar utveckling i städerna.

Fördelningen av dessa medel har gjorts utifrån förutsättningen att de syftar till att kompensera för områdets gleshet. Fungerande transportsystem och tillgång till IT-infrastruktur, är särskilt viktiga i glesa områden med stora avstånd. Förutsättningarna för företagande är mindre gynnsamma i perifera områden, inte minst vad gäller kapitalförsörjningen. Dessutom behöver betydande satsningar göras för att investeringarna i forskning och utveckling ska komma upp till genomsnittet för riket. Fördelningen av de så kallade gleshetsmedlen speglar dessa behov.

Föreslagen fördelning mellan tematiska mål framgår av tabell 4.

Tabell 4: Beräkningsunderlag för programbudgeten Mellersta Norrland med uppdelning av totalbudget på ordinarie medel och särskilda gleshetsmedel. (se bilaga ”Tabeller och bilder Mellersta Norrland”)

Tabell 2: Översikt av det operativa programets investeringsstrategi

Prioriterat område	Fond	Unionsstöd (i euro)	Proportion av unionens totala stöd till det operativa programmet	Tematiskt mål – Investeringsprioritering – Särskilt mål	Gemensamma och programspecifika resultatindikatorer för vilka ett mål har fastställts
1	ERDF	35 917 361,00	23.45%	<p>▼ 01 - Stärka forskning, teknisk utveckling och innovation</p> <p>▼ 1b - Att främja företagsinvesteringar inom forskning och innovation och utveckla kopplingar och synergieffekter mellan företag, forsknings- och utvecklingscentrum och den högre utbildningssektorn, särskilt främjande av investering i produkt- och tjänsteutveckling, tekniköverföring, social innovation, miljöinnovation, offentliga tillämpningar, efterfrågestimulans, nätverk, kluster och öppen innovation genom smart specialisering, och stödja teknisk och tillämpad forskning, pilotverksamhet, tidiga produktvalideringsåtgärder och kapacitet för avancerad produktion och förstagångsproduktion, särskilt vad gäller viktig möjliggörande teknik och spridning av teknik för allmänna ändamål</p> <p>▼ 1 - Ökade investeringar i forskning och utveckling som andel av programområdets företag</p> <p>▼ 2 - Öka andelen små och medelstora företag som utvecklar innovativa varor och tjänster</p>	[002, 0103a]
2	ERDF	30 113 316,00	19.66%	<p>▼ 02 - Öka tillgången till, användningen av och kvaliteten på informations- och kommunikationsteknik</p> <p>▼ 2a - Att öka utbyggnaden av bredband och höghastighetsnät och stödja antagandet av ny teknik och nätverk för den digitala ekonomin</p> <p>▼ 1 - En större andel av programområdets företag ska ha möjlighet att ansluta sig till höghastighetsnät (100 Mbit/s).</p> <p>▼ 2c - Att stärka IKT-tillämpningar för e-förvaltning, e-lärande, e-integration, e-kultur och e-hälsa</p> <p>▼ 1 - Nya digitala tjänster etableras och befintliga utvecklas så att tillgängligheten till privat och offentlig service förbättras.</p> <p>▼ 2 - Användningen av e-tjänster ska öka, särskilt i de grupper i samhället som i mindre utsträckning använder e-tjänster och den nya tekniken.</p>	[0202, 0203, 0204]
3	ERDF	44 655 815,00	29.16%	<p>▼ 03 - Öka konkurrenskraften hos små och medelstora företag, jordbrukssektorn (för EJFLU) och fiske- och vattenbrukssektorn (för EHFF)</p>	[0302, 0303, 0305, 102]

Prioriterat område	Fond	Unionsstöd (i euro)	Proportion av unionens totala stöd till det operativa programmet	Tematiskt mål – Investeringsprioritering – Särskilt mål	Gemensamma och programspecifika resultatindikatorer för vilka ett mål har fastställts
				<ul style="list-style-type: none"> ▼ 3a - Att främja entreprenörskap, särskilt genom att underlätta det ekonomiska utnyttjandet av nya idéer och främja skapandet av nya företag, inklusive genom företagskuvöser <ul style="list-style-type: none"> ▼ 1 - Avancerad produkt- och tjänsteutveckling främjar tillväxt inom SME ▼ 2 - Tillväxtföretag ökar investeringar i avancerad produkt- och tjänsteutveckling ▼ 3b - Att utveckla och tillämpa nya företagsmodeller för små och medelstora företag, särskilt med avseende på internationalisering <ul style="list-style-type: none"> ▼ 1 - Förbättrad lönsamhet bland företag som aktivt bidrar till klusterinitiativ ▼ 2 - Ökad andel företag med affärssamarbete på internationella marknader 	
4	ERDF	8 712 696,00	5.69%	<ul style="list-style-type: none"> ▼ 04 - Stödja övergången till en koldioxidsnål ekonomi inom alla sektorer ▼ 4b - Att främja energieffektivitet och användning av förnybar energi i företag <ul style="list-style-type: none"> ▼ 1 - Öka små och medelstora företags samlade energieffektivitet med 20 procent till år 2020 samt ökad andel förnybar energi ▼ 4c - Att stödja energieffektivitet, smart energiförvaltning och användning av förnybar energi inom offentliga infrastrukturer, även i offentliga byggnader och inom bostadssektorn <ul style="list-style-type: none"> ▼ 1 - Öka energieffektiviteten inom offentlig sektor och inom bostadssektorn med 20 procent till år 2020 	[0401, 0403, 0405]
5	ERDF	27 588 535,00	18.01%	<ul style="list-style-type: none"> ▼ 07 - Främja hållbara transporter och få bort flaskhalsar i viktig nätinфраstruktur ▼ 7a - Att stödja ett multimodalt gemensamt europeiskt transportområde genom att investera i TEN-T <ul style="list-style-type: none"> ▼ 1 - Programområdets TEN-T nät har en utvecklad funktion år 2020 jämfört med 2014 genom förbättrad tillgänglighet och kapacitet ▼ 7b - Att främja regional rörlighet genom att koppla ihop sekundära och tertiära knutpunkter med TEN-T- 	[0404, 0701, 0702, 703, 704, 705, 706]

Prioriterat område	Fond	Unionsstöd (i euro)	Proportion av unionens totala stöd till det operativa programmet	Tematiskt mål – Investeringsprioritering – Särskilt mål	Gemensamma och programspecifika resultatindikatorer för vilka ett mål har fastställts
				<p>infrastruktur, inklusive multimodala noder</p> <ul style="list-style-type: none"> ▼ 1 - Programområdets mobilitet har ökat år 2020 jämfört med 2014. ▼ 7c - Att utveckla och förbättra miljövänliga (även tystare) och koldioxidsnåla transportsystem, däribland transporter på inre vattenvägar och sjöfart, hamnar, multimodala förbindelser och flygplatsinfrastruktur för att främja hållbar regional och lokal trafik ▼ 1 - År 2020 har andelen resenärer som använder miljövänliga trafikslag ökat. 	
6	ERDF	6 161 906,00	4.02%	1 - Tekniskt stöd ska leda till att programmet genomförs ändamålsenligt, rättssäkert och effektivt samt bidrar till att programmets mål nås inom övriga insatsområden	[]

2. INSATSOMRÅDEN

2.A BESKRIVNING AV INSATSOMRÅDEN ANDRA ÄN TEKNISKT STÖD

2.A.1 Insatsområde

Insatsområdets id-nummer	1
Insatsområdets rubrik	Att stärka forskning, teknisk utveckling och innovation

- Hela det prioriterade området kommer endast att genomföras genom finansieringsinstrument
- Hela insatsområdet kommer att genomföras endast med finansieringsinstrument som inrättas på unionsnivå
- Hela det prioriterade området kommer att genomföras genom lokalt ledd lokal utveckling
- För ESF: Hela insatsområdet gäller social innovation, transnationellt samarbete eller båda

2.A.2 Motivering till inrättandet av ett insatsområde som omfattar mer än en regionkategori, tematiskt mål eller fond (i tillämpliga fall)

2.A.3 Fond, regionkategori och beräkningsunderlag för unionens stöd

Fond	Regionkategori	Beräkningsunderlag (summa stödberättigande utgifter eller stödberättigande offentliga utgifter)	Regionkategori för de yttersta randområdena och de nordliga glesbefolkade områdena (i tillämpliga fall)
ERDF	Mer utvecklade	Totalt	
ERDF	Yttre randområden eller glesbefolkade områden i Norden	Totalt	Mer utvecklade

2.A.4 Investeringsprioritering

Investeringsprioriteringens id-nummer	1b
Investeringsprioriteringens rubrik	Att främja företagsinvesteringar inom forskning och innovation och utveckla kopplingar och synergieffekter mellan företag, forsknings- och utvecklingscentrum och den högre utbildningssektorn, särskilt främjande av investering i produkt- och tjänsteutveckling, tekniköverföring, social innovation, miljöinnovation, offentliga tillämpningar, efterfrågestimulans, nätverk, kluster och öppen innovation genom smart specialisering, och stödja teknisk och tillämpad forskning, pilotverksamhet, tidiga produktvalideringsåtgärder och kapacitet för avancerad produktion och förstagångsproduktion, särskilt vad gäller viktig möjliggörande teknik och spridning av teknik för allmänna ändamål

2.A.5 Särskilda mål för investeringsprioriteringen och förväntade resultat

Det särskilda målets id-nummer	1
Det särskilda målets benämning	Ökade investeringar i forskning och utveckling som andel av programrådets företag
Resultat som medlemsstaterna försöker uppnå med unionens stöd	<p>För att uppnå en ökad regional konkurrenskraft i ett näringslivsklimat som omfattas av glesa och ibland mycket glesa strukturer blir kravet på en snabb och lättroblig anpassning till marknaden och förbättrad innovativ kapacitet särskilt utmanande. För att möjliggöra en ökning av regionens låga andel av landets totala FoU-utgifter ska investeringsprioriteringen stötta insatser för forskning och innovation i nära samverkan med företagen för att möta företagens utmaningar.</p> <p>Aktiviteterna inom investeringsprioriteringen avser att vid programperiodens slut ha ökat FoU-investeringarna i programrådets privata företag från nuvarande 0,6 procent till 1 procent av rikets samlade företagsinvesteringar i FoU 2020. Vidare avser aktiviteterna under perioden ha inneburit att programrådets innovationsindex (Reglab) har ökat och att de områden som har legat under snittet för riket efter perioden befinner sig över medel för riket.</p>

Det särskilda målets id-nummer	2
Det särskilda målets benämning	Öka andelen små och medelstora företag som utvecklar innovativa varor och tjänster
Resultat som medlemsstaterna försöker uppnå med unionens stöd	<p>Då regionens innovativa företag rönt framgång i branscher som bank- och finans, sport och outdoor samt bioraffinaderi finns lärdomar att bygga på under programperioden 2014-2020. Förväntningarna är att fler innovativa företag skapas i etablerade och nya branscher i regionen. Med innovativa varor och tjänster avses varor och tjänster som är nya för marknaden eller nya för företaget.</p> <p>Tidigare klustersamarbeten har dominerats av män. Genom att fler kvinnor länkas till innovationsprocessen är förväntningarna att ytterligare branscher kopplas till innovationsarbetet. Att enbart fyra procent av företagen anger att de har kontakt med universitet och högskolor är ett starkt vägande motiv till att företagen i programområdet kopplas till forskning och innovation. Detta för att stärka konkurrenskraften och företagens långsiktiga överlevnad.</p> <p>Genom utveckling av och ökat stöd till etablerade och nya innovationsmiljöer skapas verktyg för att öka kommersialiseringsgraden av produkter, varor och tjänster i programområdet. Genom att länka företag till nya och befintliga testmiljöer inom privat och offentlig sektor görs företagens produkter och tjänster bättre kända på marknaden. Ett viktigt led i detta är väl fungerande IT- infrastruktur, inte minst för att öka möjligheten att i glesa strukturer skapa konkurrenskraftiga företag, få tillgång till en större marknad och till den akademiska miljön.</p>

Tabell 3: Programspecifika resultatindikatorer (per särskilt mål) (för ERUF och Sammanhållningsfonden)

Specifikt mål		1 - Ökade investeringar i forskning och utveckling som andel av programområdets företag						
ID	Indikator	Mätenhet	Regionkategori (i förekommande fall)	Utgångsvärde	Utgångsår	Målvärde (2023)	Datakälla	Rapporterings frekvens
0103a	0103a Företagens (produkt- och/eller processinnovativa, 10-249 anställda) genomsnittliga utgifter för sin egen FoU-verksamhet	MSEK	Mer utvecklade	1,56	2010	1,80	SCB	Vartannat år

Specifikt mål		2 - Öka andelen små och medelstora företag som utvecklar innovativa varor och tjänster						
ID	Indikator	Mätenhet	Regionkategori (i förekommande fall)	Utgångsvärde	Utgångsår	Målvärde (2023)	Datakälla	Rapporterings frekvens
002	Andel företag (10-249 anställda) med innovationsverksamhet (produkt-/tjänste-, process-, organisatorisk-, marknadsföring)	Procent	Mer utvecklade	54,00	2010	60,00	SCB	Vartannat år

2.A.6 Åtgärder som ska få stöd inom investeringsprioriteringen (per investeringsprioritering)

2.A.6.1 Beskriv den typ av åtgärder som ska få stöd, med exempel, och hur de förväntas bidra till de särskilda målen. I tillämpliga fall, ange även huvudsakliga målgrupper, särskilda typer av territorier och typer av stödmottagare.

Investeringsprioritering	1b - Att främja företagsinvesteringar inom forskning och innovation och utveckla kopplingar och synergieffekter mellan företag, forsknings- och utvecklingscentrum och den högre utbildningssektorn, särskilt främjande av investering i produkt- och tjänsteutveckling, tekniköverföring, social innovation, miljöinnovation, offentliga tillämpningar, efterfrågestimulans, nätverk, kluster och öppen innovation genom smart specialisering, och stödja teknisk och tillämpad forskning, pilotverksamhet, tidiga produktvalideringsåtgärder och kapacitet för avancerad produktion och förstagångsproduktion, särskilt vad gäller viktig möjliggörande teknik och spridning av teknik för allmänna ändamål
<p>Exempel på aktiviteter som kan stödjas</p> <ul style="list-style-type: none">• Projektinitiativ som länkar forskning, företag eller företagskluster till andra EU-fonder eller forskningsfonder som exempelvis Horisont 2020 eller COSME nationella initiativ eller forskningsprogram• Etablering och förstärkning av strategiska nätverk som främjar öppen innovation mellan företagen och för dem strategiskt viktiga FoU-partners• Projekt där företag som representerar branscher (exempelvis kvinnor och utrikesfödda) som är underrepresenterade i innovationssystemet och där dessa utvecklar nya lösningar på kända och framtida behov.• Etablerade kluster, klusterinitiativ och FoU-centrum kopplas till regionens styrkeområden med fokus på smart specialisering.• Stötta aktiviteter innovationsstödsystemens aktörer inspirerar små och medelstora företag till investering i och kommersialisering av innovationer.• Stötta aktiviteter där programområdets framgångsrika innovationsdrivna företag inspirerar små och medelstora företag och genomför regionala samverkansprocesser och projekt kring innovationsutveckling.• Insatser som leder till att företag i programområdet initierar FoU verksamhet som en strategisk målsättning.• FoU-stöd som riktas till offentlig sektor för att för att stimulera innovationer som tillämpas och/eller kommersialiseras.• Utvecklar sociala innovationer som en strategi för affärsutveckling.• Initiera projekt med fokus på innovativa miljöanpassade varor och tjänster, exempelvis gröna kemikalier och nya material i syfte att ersätta fossila alternativ.	

Investeringsprioritering	1b - Att främja företagsinvesteringar inom forskning och innovation och utveckla kopplingar och synergieffekter mellan företag, forsknings- och utvecklingscentrum och den högre utbildningssektorn, särskilt främjande av investering i produkt- och tjänsteutveckling, tekniköverföring, social innovation, miljöinnovation, offentliga tillämpningar, efterfrågestimulans, nätverk, kluster och öppen innovation genom smart specialisering, och stödja teknisk och tillämpad forskning, pilotverksamhet, tidiga produktvalideringsåtgärder och kapacitet för avancerad produktion och förstagångsproduktion, särskilt vad gäller viktig möjliggörande teknik och spridning av teknik för allmänna ändamål
<ul style="list-style-type: none"> • Skapande av nya och stöd till befintliga kluster samt virtuella kluster som tillsammans med FoU-partners stimulerar till tekniköverföring och innovativ utveckling. • Tillgängliggöranden av miljöteknisk, teknisk tillämpad forskning för regionens företag och kluster som ledet till ökade företagsinvesteringar. • Ramprogram för regionala företagsstöd med inriktning att stimulera investeringar i FoU i små och medelstora företag. Detta innebär att godkända investeringsstöd kan stimulera företags investering i FoU-insatser. <p>Huvudsakliga målgrupper</p> <p>Företag och företagsorganisationer, innovationsstödjande aktörer, branschövergripande organisationer, offentliga aktörer.</p> <p>Geografiska områden</p> <p>Hela programområdet.</p> <p>Stödmottagare</p> <p>Företag, myndigheter, universitet, högskolor, landsting, kommuner, föreningar, innovationsstödjande aktörer. Branschövergripande organisationer och civila samhället.</p> <p>Horisontella kriterier</p>	

Investeringsprioritering	1b - Att främja företagsinvesteringar inom forskning och innovation och utveckla kopplingar och synergieffekter mellan företag, forsknings- och utvecklingscentrum och den högre utbildningssektorn, särskilt främjande av investering i produkt- och tjänsteutveckling, tekniköverföring, social innovation, miljöinnovation, offentliga tillämpningar, efterfrågestimulans, nätverk, kluster och öppen innovation genom smart specialisering, och stödja teknisk och tillämpad forskning, pilotverksamhet, tidiga produktvalideringsåtgärder och kapacitet för avancerad produktion och förstagångsproduktion, särskilt vad gäller viktig möjliggörande teknik och spridning av teknik för allmänna ändamål
---------------------------------	---

Insatsområdet fokuserar delvis på insatser och stöd från olika organisationer, forskare och specialister. Då kvinnor i betydligt lägre utsträckning än män söker stöd och råd inom ramen för företagande och företagsutveckling bör jämställda förutsättningar särskilt uppmärksammas i de projekt som genomförs. På samma sätt gäller det för företagare och blivande företagare med utländsk bakgrund. Flera av aktiviteterna pekar också ut områden som idag återfinns i branscher och strukturer där övervägande delen av de sysselsatta är inrikes födda män – även här kan finnas anledning att se över de målgrupper som projekten riktar sig till. Samtidigt bör man vara medveten om att aktiviteter i specifika branscher och sektorer på sikt kan få positiv effekt för miljön – något som initialt kan ses som en målkonflikt i ett jämställdhets- och mångfaldsperspektiv men som i ett långsiktigt perspektiv gynnar samtliga invånare.

En viktig grund för projekten bör dock vara en strävan efter ekonomisk jämställdhet, jämn könsfördelning mellan deltagande aktörer, jämn fördelning av makt och inflytande mellan kvinnor och män samt att projekten bidrar till ett icke diskriminerade förhållningssätt och hållbar utveckling.

2.A.6.2 Vägledande principer för urval av insatser

Investeringsprioritering	1b - Att främja företagsinvesteringar inom forskning och innovation och utveckla kopplingar och synergieffekter mellan företag, forsknings- och utvecklingscentrum och den högre utbildningssektorn, särskilt främjande av investering i produkt- och tjänsteutveckling, tekniköverföring, social innovation, miljöinnovation, offentliga tillämpningar, efterfrågestimulans, nätverk, kluster och öppen innovation genom smart specialisering, och stödja teknisk och tillämpad forskning, pilotverksamhet, tidiga produktvalideringsåtgärder och kapacitet för avancerad produktion och förstagångsproduktion, särskilt vad gäller viktig möjliggörande teknik och spridning av teknik för allmänna ändamål
---------------------------------	---

Följande principer är vägledande i programmet: .

- Det är mycket angeläget att de horisontella kriterierna, jämställdhet, mångfald och miljö integreras i projekten utifrån dess möjligheter att generera

Investeringsprioritering	1b - Att främja företagsinvesteringar inom forskning och innovation och utveckla kopplingar och synergieffekter mellan företag, forsknings- och utvecklingscentrum och den högre utbildningssektorn, särskilt främjande av investering i produkt- och tjänsteutveckling, tekniköverföring, social innovation, miljöinnovation, offentliga tillämpningar, efterfrågestimulans, nätverk, kluster och öppen innovation genom smart specialisering, och stödja teknisk och tillämpad forskning, pilotverksamhet, tidiga produktvalideringsåtgärder och kapacitet för avancerad produktion och förstagångsproduktion, särskilt vad gäller viktig möjliggörande teknik och spridning av teknik för allmänna ändamål
<p>hållbar tillväxt. Utgångspunkten är att projekten behöver förhålla sig till de värden som jämställdhet, mångfald och miljö kan bidra med för att nå de specifika målen satta under insatsområdenas investeringsprioriteringar.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Projekt som bidrar till EUs strategi för Östersjöregionen • Hög samverkansgrad mellan relevanta aktörer i projekten. • Fokus på att öka graden av FoU-investeringar i företag. Universitet och högskolors och kunskapsmiljöernas deltagande är viktig och det bör ske utifrån företagets efterfrågan. • Projekt som genom smart specialisering utvecklar nationell och global konkurrenskraft utifrån programområdets styrkeområden. • Projekt som aktivt engagerar externa aktörer i sitt eget innovationsarbete genom öppen innovation. • Projekt som drivs över flera geografiska programområden med fokus på företagets behov och kundens efterfrågan för att bemöta samhällsutmaningarna. • Projekt med hög innovationsgrad kopplat till produkt och tjänsteutveckling. • Projekt med fokus på pilotverksamhet och samverkan mellan befintliga test- och demoanläggningar. • Organisatorisk kapacitet, erfarenhet hos projektägaren och förankring. 	

2.A.6.3 Planerad användning av finansieringsinstrument (i tillämpliga fall)

Investeringsprioritering	1b - Att främja företagsinvesteringar inom forskning och innovation och utveckla kopplingar och synergieffekter mellan företag, forsknings- och utvecklingscentrum och den högre utbildningssektorn, särskilt främjande av investering i produkt- och tjänsteutveckling, tekniköverföring, social innovation, miljöinnovation, offentliga tillämpningar, efterfrågestimulans, nätverk, kluster och öppen innovation genom smart specialisering, och stödja teknisk och tillämpad forskning, pilotverksamhet, tidiga produktvalideringsåtgärder och kapacitet för avancerad produktion och förstagångsproduktion, särskilt vad gäller viktig möjliggörande teknik och spridning av teknik för allmänna ändamål

2.A.6.4 Planerad användning av större projekt (i tillämpliga fall)

Investeringsprioritering	1b - Att främja företagsinvesteringar inom forskning och innovation och utveckla kopplingar och synergieffekter mellan företag, forsknings- och utvecklingscentrum och den högre utbildningssektorn, särskilt främjande av investering i produkt- och tjänsteutveckling, tekniköverföring, social innovation, miljöinnovation, offentliga tillämpningar, efterfrågestimulans, nätverk, kluster och öppen innovation genom smart specialisering, och stödja teknisk och tillämpad forskning, pilotverksamhet, tidiga produktvalideringsåtgärder och kapacitet för avancerad produktion och förstagångsproduktion, särskilt vad gäller viktig möjliggörande teknik och spridning av teknik för allmänna ändamål
---------------------------------	---

2.A.6.5 Utfallsindikatorer per investeringsprioritering och, i tillämpliga fall, per regionkategori

Tabell 5: Gemensamma och programspecifika utfallsindikatorer (per investeringsprioritering, uppdelade per regionkategori för ESF och i tillämpliga fall för Eruf)

Investeringsprioritering		1b - Att främja företagsinvesteringar inom forskning och innovation och utveckla kopplingar och synergieffekter mellan företag, forsknings- och utvecklingscentrum och den högre utbildningssektorn, särskilt främjande av investering i produkt- och tjänsteutveckling, tekniköverföring, social innovation, miljöinnovation, offentliga tillämpningar, efterfrågestimulans, nätverk, kluster och öppen innovation genom smart specialisering, och stödja teknisk och tillämpad forskning, pilotverksamhet, tidiga produktvalideringsåtgärder och kapacitet för avancerad produktion och förstagångsproduktion, särskilt vad gäller viktig möjliggörande teknik och spridning av teknik för allmänna ändamål							
ID	Indikator	Mätenhet	Fond	Regionkategori (i tillämpliga fall)	Målvärde (2023)			Datakälla	Rapporterings frekvens
					Män	Kvinnor	Totalt		
CO01	Produktiv investering: Antal företag som får stöd	Företag	Eruf	Mer utvecklade			200,00	Förvaltande myndighets datasystem	Löpande
CO26	Forskning, innovation: Antal företag som	Företag	Eruf	Mer utvecklade			120,00	Förvaltande myndighets	Löpande

Investeringsprioritering		1b - Att främja företagsinvesteringar inom forskning och innovation och utveckla kopplingar och synergieffekter mellan företag, forsknings- och utvecklingscentrum och den högre utbildningssektorn, särskilt främjande av investering i produkt- och tjänsteutveckling, tekniköverföring, social innovation, miljöinnovation, offentliga tillämpningar, efterfrågestimulans, nätverk, kluster och öppen innovation genom smart specialisering, och stödja teknisk och tillämpad forskning, pilotverksamhet, tidiga produktvalideringsåtgärder och kapacitet för avancerad produktion och förstagångsproduktion, särskilt vad gäller viktig möjliggörande teknik och spridning av teknik för allmänna ändamål							
ID	Indikator	Mätenhet	Fond	Regionkategori (i tillämpliga fall)	Målvärde (2023)			Datakälla	Rapporterings frekvens
					Män	Kvinnor	Totalt		
	samarbetar med forskningsinstitutioner							datasystem	
CO28	Forskning, innovation: Antal företag som får stöd för att introducera för marknaden nya produkter	Företag	Eruf	Mer utvecklade			200,00	Förvaltande myndighets datasystem	Löpande

2.A.7 Social innovation, transnationellt samarbete och bidrag till de tematiska målen 1–7

Insatsområde	1 - Att stärka forskning, teknisk utveckling och innovation

2.A.8 Resultatram

Tabell 6: Det prioriterade områdets resultatram (per fond och, för Eruf och ESF, per regionkategori)

Insatsområde	1 - Att stärka forskning, teknisk utveckling och innovation
---------------------	--

ID	Typ av indikator	Indikator eller viktigt genomförandesteg	Om tillämpligt, måtenhet	Fond	Regionkategori	Målstolpe för 2018			Slutmål (2023)			Datakälla	I förekommande fall, en förklaring av indikatorns relevans
						Män	Kvinnor	Totalt	Män	Kvinnor	Totalt		
CO26	Aktivitet	Forskning, innovation: Antal företag som samarbetar med forskningsinstitutioner	Företag	Eruf	Mer utvecklade			30			120,00	Projekt	
20	Finansiell	Utgifter	Euro	Eruf	Mer utvecklade			21 550 417			71 834 722,00	Förvaltande myndighet	

Kompletterande kvalitativ information om inrättandet av resultatramen

Förvaltande myndighet har bedömt att det är mest lämpligt att använda sig av aktivitetsindikatorer för resultatramverket och komplettera dessa med en finansiell indikator per insatsområde. Bedömningen motiveras av att aktivitetsindikatorer kan härledas till programmets genomförande till fullo och att de är möjliga att mäta kontinuerligt under programmets genomförande. Resultatindikatorer kommer inte att användas.

De metoder och kriterier som har använts för att välja ut relevanta aktivitetsindikatorer följer de riktlinjer som kommissionen har angivit. Beräkningarna av ett rimligt värde för delmålet för 2018 för varje utvald aktivitetsindikator har grundats på erfarenheter från föregående programperiod samt en bedömning av hur snabbt projekt inom respektive insatsområde kan förväntas generera utfall för varje aktivitetsindikator. Det uppskattade totala antalet projekt inom respektive insatsområde har också beaktats. Förvaltande myndighet gör bedömningen att de valda aktivitetsindikatorerna uppfyller kravet om att omfatta mer än 50 % av den finansiella allokeringen för insatsområdet.

När det gäller den finansiella indikatorn ”Utbetalda medel” per insatsområde, har beräkningarna utgått från kravet om att samtliga utbetalningar som ingår ska grundas på stödberättigande kostnader utbetalda till stödmottagaren och att dessa ska vara attesterade av attesterande myndighet. Förvaltande myndighet har beaktat erfarenheter från programperioden 2007-2013 och då särskilt fokuserat på hur utbetalningarna genomfördes under motsvarande del av programperioden dvs 2007-2011. Det faktum att programmet för programperioden 2014-2020 är mer fokuserat och koncentrerat samt att Förvaltande myndighet har en väl fungerande organisation på plats har också vägts in. Utbetalningsnivån har skiljt sig åt mellan programmets insatsområden under programperioden 2007-2013 och Förvaltande myndighet har vägt in dessa variationer vid fastställande av resultatramverket.

När det den finansiella indikatorn för insatsområde 2 har delmålet för 2018 satts till 20 %, vilket är något lägre än för övriga insatsområden. Projekt inom insatsområdet bedöms vara tidskrävande och ha en stor komplexitet i uppstartskedet i form av omfattande planeringsarbete och upphandlingar vilket förskjuter tiden för större kostnader.

Förvaltande myndighet överväger möjligheterna att i vissa särskilda fall, tillåta längre projektperioder än vad som varit möjligt under programperioden 2007-2013. Längre projektperioder medför att utfallet för aktivitetsindikatorerna kommer att komma relativt långt in i programperioden, vilket resulterar i att delmålen för 2018 i resultatramverket i dessa fall är lägre än för andra insatsområden.

I insatsområde 2 där bredbandsinvesteringar planeras kan man inte förvänta sig att resultaten av genomförda insatser kan redovisas förrän långt in i programperioden. Delmålet för vald aktivitetsindikator ”Tillfört antal företag som fått tillgång till bredband på minst 100Mbit/s” har bedömts bli 0. För att ändå följa upp effekterna av beviljade insatser inom detta insatsområde kommer programmet att använda genomförandesteget (Key implementation step) ”Planerat antal företag med tillgång till bredband på minst 100 Mbit/s baserat på projekt som finansieras inom insatsområdet”. Detta genomförandesteg kommer att följas löpande under programgenomförandet och återspeglaras i den årliga genomföranderapporten som lämnas till kommissionen.

I de flesta fall har endast en aktivitetsindikator per insatsområde valts ut till resultatramverket. Motivet till detta är att programmet är så pass fokuserat och koncentrerat att varje utvald aktivitetsindikator bedöms omfatta en större del av de förväntade projekten. Få indikatorer i resultatramverket gör det också lättare att följa upp och överblicka genomförandet och ökar möjligheterna till korrigerande åtgärder om tendenserna pekar mot att resultatramverket inte kommer att uppfyllas.

2.A.9 Insatskategorier

Insatskategorier motsvarande innehållet i det prioriterade området, baserat på en nomenklatur som antagits av kommissionen och en preliminär uppdelning av unionens stöd.

Tabellerna 7–11: Insatskategorier

Tabell 7: Dimension 1 – Interventionsområde

Insatsområde		1 - Att stärka forskning, teknisk utveckling och innovation	
Fond	Regionkategori	Kod	belopp i euro
ERDF	Mer utvecklade	056. Investeringar i infrastruktur, kapacitet och utrustning hos små och medelstora företag, med direkt koppling till forsknings- och innovationsverksamhet	2 783 511,00
ERDF	Mer utvecklade	057. Investeringar i infrastruktur, kapacitet och utrustning hos stora företag, med direkt koppling till forsknings- och innovationsverksamhet	3 681 540,00
ERDF	Mer utvecklade	062. Tekniköverföring och samarbete mellan universitet och företag, främst till stöd för små och medelstora företag	7 363 078,00
ERDF	Mer utvecklade	064. Forsknings- och innovationsprocesser i små och medelstora företag (inklusive kupongsystem och innovation inom processer, design och tjänster samt på det sociala området)	7 363 078,00
ERDF	Mer utvecklade	065. Forsknings- och innovationsinfrastruktur, processer, tekniköverföring och samarbete i företag med inriktning på en koldioxidsnål ekonomi och motståndskraft mot klimatförändringar	14 726 154,00

Tabell 8: Dimension 2 – Finansieringsform

Insatsområde		1 - Att stärka forskning, teknisk utveckling och innovation	
Fond	Regionkategori	Kod	belopp i euro
ERDF	Mer utvecklade	01. Bidrag utan återbetalningsskyldighet	35 917 361,00

Tabell 9: Dimension 3 – Typ av område

Insatsområde		1 - Att stärka forskning, teknisk utveckling och innovation	
--------------	--	---	--

Fond	Regionkategori	Kod	belopp i euro
ERDF	Mer utvecklade	01. Storstadsområden (tätbefolkade, >50 000 invånare)	0,00
ERDF	Mer utvecklade	02. Mindre stadsområden (mindre tätbefolkade, >5 000 invånare)	19 880 310,00
ERDF	Mer utvecklade	03. Landsbygdsområden (glesbefolkade)	16 037 051,00

Tabell 10: Dimension 4 – Territoriella genomförandemekanismer

Insatsområde		1 - Att stärka forskning, teknisk utveckling och innovation	
Fond	Regionkategori	Kod	belopp i euro
ERDF	Mer utvecklade	07. Ej tillämpligt	35 917 361,00

Tabell 11: Dimension 6 – ESF:s andratema (bara ESF och YEI)

Insatsområde		1 - Att stärka forskning, teknisk utveckling och innovation	
Fond	Regionkategori	Kod	belopp i euro

2.A.10 Sammanfattning av den planerade användningen av tekniskt stöd, vid behov inklusive åtgärder för att öka den administrativa kapaciteten hos de myndigheter som är delaktiga i förvaltningen och kontrollen av programmen och stödmottagarna (i tillämpliga fall) (per insatsområde)

Insatsområde:		1 - Att stärka forskning, teknisk utveckling och innovation	

2.A.1 Insatsområde

Insatsområdets id-nummer	2
Insatsområdets rubrik	Att öka tillgången till, användningen av och kvaliteten på informations- och kommunikationsteknik

- Hela det prioriterade området kommer endast att genomföras genom finansieringsinstrument
- Hela insatsområdet kommer att genomföras endast med finansieringsinstrument som inrättas på unionsnivå
- Hela det prioriterade området kommer att genomföras genom lokalt ledd lokal utveckling
- För ESF: Hela insatsområdet gäller social innovation, transnationellt samarbete eller båda

2.A.2 Motivering till inrättandet av ett insatsområde som omfattar mer än en regionkategori, tematiskt mål eller fond (i tillämpliga fall)

2.A.3 Fond, regionkategori och beräkningsunderlag för unionens stöd

Fond	Regionkategori	Beräkningsunderlag (summa stödberättigande utgifter eller stödberättigande offentliga utgifter)	Regionkategori för de yttersta randområdena och de nordliga glesbefolkade områdena (i tillämpliga fall)
ERDF	Mer utvecklade	Totalt	
ERDF	Yttre randområden eller glesbefolkade områden i Norden	Totalt	Mer utvecklade

2.A.4 Investeringsprioritering

Investeringsprioriteringens id-nummer	2a
Investeringsprioriteringens rubrik	Att öka utbyggnaden av bredband och höghastighetsnät och stödja antagandet av ny teknik och nätverk för den digitala ekonomin

2.A.5 Särskilda mål för investeringsprioriteringen och förväntade resultat

Det särskilda målets id-nummer	1
Det särskilda målets benämning	En större andel av programområdets företag ska ha möjlighet att ansluta sig till höghastighetsnät (100 Mbit/s).
Resultat som medlemsstaterna försöker uppnå med unionens stöd	<p>Företagen i programområdet ska få möjlighet att bidra till ökad tillväxt genom att utnyttja tillgång till bredband med hög överföringshastighet. Tillgången bredband med hög överföringshastighet bidrar till att motverka de nackdelar och utmaningar som kopplar till glest befolkningsunderlag och stora avstånd till marknader och mellan företag. Den utbyggnad som görs inom ramen för regionalfondsprogrammet sker i samspel med nationella, regionala, kommunala, lokala och privata aktörer.</p> <p>Tillgång till bredband är en självklar förutsättning för de flesta företags utveckling och ger företagen i Mellersta Norrland en förbättrad tillgång till marknaden, bland annat genom e-handel och nya sätt att marknadsföra och sälja produkter och tjänster. Ökad marknads närvaro genom bredbandsanslutning ökar företagets försäljning och därigenom förbättras lönsamheten och nya arbetstillfällen kan skapas.</p>

Tabell 3: Programspecifika resultatindikatorer (per särskilt mål) (för ERUF och Sammanhållningsfonden)

Specifikt mål		1 - En större andel av programområdets företag ska ha möjlighet att ansluta sig till höghastighetsnät (100 Mbit/s).						
ID	Indikator	Mätenhet	Regionkategori (i förekommande fall)	Utgångsvärde	Utgångsår	Målvärde (2023)	Datakälla	Rapporterings frekvens
0202	Andel företag som fått möjlig tillgång till bredband (minst 100 Mbit/s)	Procent	Mer utvecklade	35,00	2012	65,00	PTS	Vartannat år

2.A.6 Åtgärder som ska få stöd inom investeringsprioriteringen (per investeringsprioritering)

2.A.6.1 Beskriv den typ av åtgärder som ska få stöd, med exempel, och hur de förväntas bidra till de särskilda målen. I tillämpliga fall, ange även huvudsakliga målgrupper, särskilda typer av territorier och typer av stödmottagare.

Investeringsprioritering	2a - Att öka utbyggnaden av bredband och höghastighetsnät och stödja antagandet av ny teknik och nätverk för den digitala ekonomin
Exempel på aktiviteter som kan stödjas	
<ul style="list-style-type: none">• Investeringar i IT-infrastruktur som ger företag tillgång till 100 Mbit/s.• Investeringar som syftar till att höja kapaciteten i befintlig IKT-infrastruktur till 100 Mbit/s.• Investeringar som stärker och medför en fortsatt utbyggnad och utveckling av teknikoberoende IKT-infrastruktur med hög överföringskapacitet.	
Huvudsakliga målgrupper	
Företag i de områden där de kommersiella aktörerna inte svarar för utbyggnaden av IT-infrastrukturen.	
Geografiska områden	
Programområdets bredbandsstrategier visar på de geografiska områden där marknaden inte alena bygger ut till företagen. Utbyggnad i de mest glesbefolkade områdena motiveras av behoven bland företag som exempelvis rennäringen, skogsnäringen och besöksnäringen.	

Investeringsprioritering	2a - Att öka utbyggnaden av bredband och höghastighetsnät och stödja antagandet av ny teknik och nätverk för den digitala ekonomin
<p>Stödmottagare</p> <p>Kommuner, statliga myndigheter, privata företag, föreningar och organisationer som arbetar för utbyggnad av IT-infrastrukturen.</p> <p>Horisontella kriterier</p> <p>I programområdet koncentreras befolkningen till städer, fler kvinnor (både yngre och äldre) än män väljer städerna. Detta innebär att merparten av befolkningen har tillgång till relativt väl utbyggd IKT medan de som bor i glesbygd, där männen är överrepresenterade, inte har det. Om utbyggnad av IKT-teknik ska bidra till att minska den digitala klyftan och skapa ett mer inkluderande samhälle bör detta faktum uppmärksammas i projekten där så är lämpligt. Värt att notera är också att näringslivsstrukturen i Mellersta Norrland består av många mikroföretag. Satsningar på ITK bär också på potentialen att kunna minska koldioxidutsläpp inom energi- och transportområdet och genom att vissa produkter och tjänster blir digitala. Tillgång till IKT är en nödvändighet för en levande gles- och landsbygd med ekonomiska sociala och miljömässiga förutsättningar.</p>	

2.A.6.2 Vägledande principer för urval av insatser

Investeringsprioritering	2a - Att öka utbyggnaden av bredband och höghastighetsnät och stödja antagandet av ny teknik och nätverk för den digitala ekonomin
<p>En grundläggande förutsättning för stöd till investeringar i bredbandsinfrastruktur är att projekten bidrar till strukturella förändringar på regional nivå. Vägledande principer för urval är dessutom:</p>	

- **Projekt där marknadsmässiga förutsättningar för utbyggnad av bredbandsinfrastruktur saknas**

Det är en förutsättning att beviljade projektinsatser koncentreras till områden där marknaden av olika anledningar inte fungerar.

- **Projekt som samverkar eller skapar synergier med andra projekt/program**

De regionala strukturfondsprogrammen tillgodser endast delar av regionens utvecklingsbehov. Utgångspunkten är att insatser inom flera fonder och program kompletterar och förstärker varandra. Samverkan och synergier med Landsbygdsfonden och Europeiska sociala fonden är särskilt angelägna.

Det regionala strukturfondsprogrammet stödjer insatser som utvecklar ortssammanbindande nät. Det är angeläget att projekten säkerställer att investeringarna följs av fortsatta insatser för anslutning till slutanvändare.

- **Projekt som bidrar till näringslivets utveckling och företagens konkurrenskraft**

Små- och medelstora företag är målgrupp för insatserna. En viktig förutsättning för att nå den specifika målgruppen och därigenom skapa tillväxt är att projekten tar sin utgångspunkt i en målgruppsanalys av företagets behov, förutsättningar och utmaningar.

Projekten ska även vara i linje med regionala och lokala bredbands- och utvecklingsstrategier och kunna redovisa resultat i förhållande till insatsområdets indikatorer.

Investeringsprioritering	2a - Att öka utbyggnaden av bredband och höghastighetsnät och stödja antagandet av ny teknik och nätverk för den digitala ekonomin
<ul style="list-style-type: none"> • Integrera de horisontella kriterierna, jämställdhet, mångfald och miljö i projekten utifrån dess möjligheter att generera hållbar tillväxt. Utgångspunkten är att projekten behöver förhålla sig till de värden som jämställdhet, mångfald och miljö kan bidra med för att nå de specifika målen satta under insatsområdets investeringsprioriteringar. • Organisatorisk kapacitet, erfarenhet hos projektägaren och förankring hos samarbetsparter. • Erfarenheter och kunskaper från tidigare insatser på området bör tillvaratas. • Möjligheten att få tillgång till bredband i områden som är viktiga för turism för att skapa till växt och stärka underlaget sysselsättning på orten. • Projekten ska ha en strategi för den långsiktiga driften av gjorda IKT-investeringar. 	

2.A.6.3 Planerad användning av finansieringsinstrument (i tillämpliga fall)

Investeringsprioritering	2a - Att öka utbyggnaden av bredband och höghastighetsnät och stödja antagandet av ny teknik och nätverk för den digitala ekonomin

2.A.6.4 Planerad användning av större projekt (i tillämpliga fall)

Investeringsprioritering	2a - Att öka utbyggnaden av bredband och höghastighetsnät och stödja antagandet av ny teknik och nätverk för den digitala ekonomin

2.A.6.5 Utfallsindikatorer per investeringsprioritering och, i tillämpliga fall, per regionkategori

Tabell 5: Gemensamma och programspecifika utfallsindikatorer (per investeringsprioritering, uppdelade per regionkategori för ESF och i tillämpliga fall för Eruf)

Investeringsprioritering		2a - Att öka utbyggnaden av bredband och höghastighetsnät och stödja antagandet av ny teknik och nätverk för den digitala ekonomin							
ID	Indikator	Mätenhet	Fond	Regionkategori (i tillämpliga fall)	Målvärde (2023)			Datakälla	Rapporterings frekvens
					Män	Kvinnor	Totalt		
5	Tillfört antal företag som har fått tillgång till bredband på minst 100 Mbit/s	Företag	Eruf	Mer utvecklade			1 500,00	Förvaltande myndighets datasystem	Löpande

2.A.4 Investeringsprioritering

Investeringsprioriteringens id-nummer	2c
Investeringsprioriteringens rubrik	Att stärka IKT-tillämpningar för e-förvaltning, e-lärande, e-integration, e-kultur och e-hälsa

2.A.5 Särskilda mål för investeringsprioriteringen och förväntade resultat

Det särskilda målets id-nummer	1
Det särskilda målets benämning	Nya digitala tjänster etableras och befintliga utvecklas så att tillgängligheten till privat och offentlig service förbättras.
Resultat som medlemsstaterna försöker uppnå med unionens stöd	En mycket stor del av privata och offentliga tjänster erbjuds idag digitalt via nätet. Fler digitala tjänster i kombination med insatser som höjer den digitala kompetensen och delaktigheten kan bidra till bättre tillgänglighet för såväl privatpersoner och företag som offentlig sektor i programområdet. Offentliga IKT-lösningar kan utvecklas och ligga till grund för kommersialisering och därigenom bidra till uppkomsten av nya företag.
Det särskilda målets id-nummer	2
Det särskilda målets benämning	Användningen av e-tjänster ska öka, särskilt i de grupper i samhället som i mindre utsträckning använder e-tjänster och den nya tekniken.
Resultat som medlemsstaterna försöker uppnå med unionens stöd	För att den digitala tekniken ska utnyttjas till fullo krävs att användarna har kunskap om och kan använda teknikens möjligheter. Information och utbildning har hög prioritet för att möta ökade och nya krav från medborgare samt för att erbjuda alla likvärdiga möjligheter att få tillgång till den digitala offentliga och privata servicen. Information och utbildning är därför viktiga medel för att minska den digitala klyftan.

Tabell 3: Programspecifika resultatindikatorer (per särskilt mål) (för ERUF och Sammanhållningsfonden)

Specifikt mål		1 - Nya digitala tjänster etableras och befintliga utvecklas så att tillgängligheten till privat och offentlig service förbättras.						
ID	Indikator	Mätenhet	Regionkategori (i förekommande fall)	Utgångsvärde	Utgångsår	Målvärde (2023)	Datakälla	Rapporterings frekvens
0203	Andel företag (10-249 anställda) som använder vissa IT-tjänster	Procent	Mer utvecklade	71,00	2013	80,00	SCB	Vartannat år

Specifikt mål		2 - Användningen av e-tjänster ska öka, särskilt i de grupper i samhället som i mindre utsträckning använder e-tjänster och den nya tekniken.						
ID	Indikator	Mätenhet	Regionkategori (i förekommande fall)	Utgångsvärde	Utgångsår	Målvärde (2023)	Datakälla	Rapporterings frekvens
0204	Andel privatpersoner (i åldern 16-85 år) som använder vissa IT-tjänster	Procent	Mer utvecklade	60,00	2012	72,00	SCB	Vartannat år

2.A.6 Åtgärder som ska få stöd inom investeringsprioriteringen (per investeringsprioritering)

2.A.6.1 Beskriv den typ av åtgärder som ska få stöd, med exempel, och hur de förväntas bidra till de särskilda målen. I tillämpliga fall, ange även huvudsakliga målgrupper, särskilda typer av territorier och typer av stödmottagare.

Investeringsprioritering	2c - Att stärka IKT-tillämpningar för e-förvaltning, e-lärande, e-integration, e-kultur och e-hälsa
Samtliga aktiviteter som kan stödjas inom investeringsprioriteringen ska inkludera aktörer från den offentliga sektorn, men gärna också samverka mellan privat och offentlig sektor.	
Exempel på aktiviteter som kan stödjas:	
<ul style="list-style-type: none">• Projekt med inriktning på att utveckla och höja kunskapen om och användning av befintliga och nya e-tjänster.• Samverkansprojekt mellan privat och offentlig sektor som syftar till att förbättra tillgängligheten till e-tjänster.• Projekt som förstärker interaktionen mellan brukare och servicegivare genom IKT-tillämpningar för e-förvaltning, e-lärande, e-integration och e-hälsovård, liksom tillämpningar baserade på öppen källkod.• Projekt för att förbättra den institutionella kapaciteten och effektiviteten hos den offentliga förvaltningen genom utveckling av digitala tjänster.• Projekt som syftar till att skapa förutsättningar för kommersialisering genom utveckling av offentliga IKT-lösningar.	
Huvudsakliga målgrupper	
Privat och offentlig sektor, hushållen samt det civila samhället.	

Investeringsprioritering	2c - Att stärka IKT-tillämpningar för e-förvaltning, e-lärande, e-integration, e-kultur och e-hälsa
<p>Geografiska områden</p> <p>Hela programområdet</p> <p>Stödmottagare</p> <p>Kommuner, statliga myndigheter, privata företag, föreningar.</p> <p>Horisontella kriterier</p> <p>Mellersta Norrland är en spegling av samhället i stort. Detta innebär att inrikes födda kvinnor och män som vuxit upp med datorer som en naturlig del av skola, arbete och vardag har relativt goda kunskaper om digital teknik – eller att kunskapen i vart fall finns inom familjen. Utrikes födda kvinnor och män i samma ålder har i regel inte samma kunskaper - detta gäller framför allt personer från länder där förutsättningarna för den digitala delaktigheten är låg. En kunskapsuppbyggnad inom digital teknik ger möjligheter att kunna nyttja e-tjänster inom ramen för såväl företagande som arbetsliv. Utvecklade e-tjänster bör också ses i perspektivet jämställdhet och icke diskriminerande på så att e-tjänster erbjuds från såväl företag som ägs av kvinnor som män samt att e-tjänster minskar diskriminering. Ökad användning av e-tjänster har en potential att kunna minska koldioxidutsläpp inom energi- samt transportområdet och genom att vissa produkter och tjänster blir digitala.</p>	

2.A.6.2 Vägledande principer för urval av insatser

Investeringsprioritering	2c - Att stärka IKT-tillämpningar för e-förvaltning, e-lärande, e-integration, e-kultur och e-hälsa
---------------------------------	---

Investeringsprioritering	2c - Att stärka IKT-tillämpningar för e-förvaltning, e-lärande, e-integration, e-kultur och e-hälsa
<p>Följande principer är vägledande i programmet:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Utmytna i produkter och tjänster som är tillgängliga för privatpersoner och företag i programområdet oavsett tidpunkt på dygnet och geografisk plats. • Integrera de horisontella kriterierna, jämställdhet, mångfald och miljö i projekten utifrån dess möjligheter att generera hållbar tillväxt. Utgångspunkten är att projekten behöver förhålla sig till de värden som jämställdhet, mångfald och miljö kan bidra med för att nå de specifika målen satta under insatsområdets investeringsprioriteringar. • Projekt som bidrar till EUs strategi för Östersjöregionen • Visa på tydlig medverkan från näringslivet • Organisatorisk kapacitet, erfarenhet hos projektägaren och förankring hos samarbetsparter. • Erfarenheter och kunskaper från tidigare insatser på området bör tillvaratas. • Offentlig verksamhet ska tillhandahålla information på ett standardiserat sätt som ger näringslivet möjlighet till utveckling av egna e-tjänster. • Verksamheter som effektiviseras ska bibehålla eller höja kvaliteten på den tjänst som erbjuds. 	

2.A.6.3 Planerad användning av finansieringsinstrument (i tillämpliga fall)

Investeringsprioritering	2c - Att stärka IKT-tillämpningar för e-förvaltning, e-lärande, e-integration, e-kultur och e-hälsa

2.A.6.4 Planerad användning av större projekt (i tillämpliga fall)

Investeringsprioritering	2c - Att stärka IKT-tillämpningar för e-förvaltning, e-lärande, e-integration, e-kultur och e-hälsa
---------------------------------	---

Investeringsprioritering	2c - Att stärka IKT-tillämpningar för e-förvaltning, e-lärande, e-integration, e-kultur och e-hälsa

2.A.6.5 Utfallsindikatorer per investeringsprioritering och, i tillämpliga fall, per regionkategori

Tabell 5: Gemensamma och programspecifika utfallsindikatorer (per investeringsprioritering, uppdelade per regionkategori för ESF och i tillämpliga fall för Eruf)

Investeringsprioritering		2c - Att stärka IKT-tillämpningar för e-förvaltning, e-lärande, e-integration, e-kultur och e-hälsa							
ID	Indikator	Mätenhet	Fond	Regionkategori (i tillämpliga fall)	Målvärde (2023)			Datakälla	Rapporterings frekvens
					Män	Kvinnor	Totalt		
CO01	Produktiv investering: Antal företag som får stöd	Företag	Eruf	Mer utvecklade			20,00	Förvaltande myndighets databas	Löpande
CO04	Produktiv investering: Antal företag som får annat stöd än ekonomiskt	Företag	Eruf	Mer utvecklade			20,00	Förvaltande myndighets databas	Löpande
8	Antal organisationer som får stöd	Organisationer	Eruf	Mer utvecklade			20,00	Förvaltande myndighets databas	Löpande

2.A.7 Social innovation, transnationellt samarbete och bidrag till de tematiska målen 1–7

Insatsområde	2 - Att öka tillgången till, användningen av och kvaliteten på informations- och kommunikationsteknik

2.A.8 Resultatram

Tabell 6: Det prioriterade områdets resultatram (per fond och, för Eruf och ESF, per regionkategori)

Insatsområde		2 - Att öka tillgången till, användningen av och kvaliteten på informations- och kommunikationsteknik												
ID	Typ av indikator	Indikator eller genomförandesteg	viktigt	Om tillämpligt, måtenhet	Fond	Regionkategori	Milstolpe för 2018			Slutmål (2023)			Datakälla	I förekommande fall, en förklaring av indikatorns relevans
							Män	Kvinnor	Totalt	Män	Kvinnor	Totalt		
20	Finansiell	Utgifter		Euro	Eruf	Mer utvecklade			12045326			60 226 632,00	Förvaltande myndighet	
1	Genomförandesteg	Planerat antal företag med tillgång till bredband på minst 100 Mbit/s baserat på projekt som finansieras inom insatsområdet		Antal företag	Eruf	Mer utvecklade			50				Projekt	
5	Aktivitet	Tillfört antal företag som har fått tillgång till bredband på minst 100 Mbit/s		Företag	Eruf	Mer utvecklade			0			1 500,00	Projekt	

Kompletterande kvalitativ information om inrättandet av resultatramen

Förvaltande myndighet har bedömt att det är mest lämpligt att använda sig av aktivitetsindikatorer för resultatramverket och komplettera dessa med en finansiell indikator per insatsområde. Bedömningen motiveras av att aktivitetsindikatorer kan härledas till programmets genomförande till fullo och att de är möjliga att mäta kontinuerligt under programmets genomförande. Resultatindikatorer kommer inte att användas.

De metoder och kriterier som har använts för att välja ut relevanta aktivitetsindikatorer följer de riktlinjer som kommissionen har angivit. Beräkningarna av ett rimligt värde för delmålet för 2018 för varje utvald aktivitetsindikator har grundats på erfarenheter från föregående programperiod samt en bedömning av hur snabbt projekt inom respektive insatsområde kan förväntas generera utfall för varje aktivitetsindikator. Det uppskattade totala antalet projekt inom respektive insatsområde har också beaktats. Förvaltande myndighet gör bedömningen att de valda aktivitetsindikatorerna uppfyller kravet om att omfatta mer än 50 % av den finansiella allokeringen för insatsområdet.

När det gäller den finansiella indikatorn ”Utbetalda medel” per insatsområde, har beräkningarna utgått från kravet om att samtliga utbetalningar som ingår ska grundas på stödberättigande kostnader utbetalda till stödmottagaren och att dessa ska vara attesterade av attesterande myndighet. Förvaltande myndighet har beaktat erfarenheter från programperioden 2007-2013 och då särskilt fokuserat på hur utbetalningarna genomfördes under motsvarande del av programperioden dvs 2007-2011. Det faktum att programmet för programperioden 2014-2020 är mer fokuserat och koncentrerat samt att Förvaltande myndighet har en väl fungerande organisation på plats har också vägts in. Utbetalningsnivån har skiljt sig åt mellan programmets insatsområden under programperioden 2007-2013 och Förvaltande myndighet har vägt in dessa variationer vid fastställande av resultatramverket.

När det den finansiella indikatorn för insatsområde 2 har delmålet för 2018 satts till 20 %, vilket är något lägre än för övriga insatsområden. Projekt inom insatsområdet bedöms vara tidskrävande och ha en stor komplexitet i uppstartskedet i form av omfattande planeringsarbete och upphandlingar vilket förskjuter tiden för större kostnader.

Förvaltande myndighet överväger möjligheterna att i vissa särskilda fall, tillåta längre projektperioder än vad som varit möjligt under programperioden 2007-2013. Längre projektperioder medför att utfallet för aktivitetsindikatorerna kommer att komma relativt långt in i programperioden, vilket resulterar i att delmålen för 2018 i resultatramverket i dessa fall är lägre än för andra insatsområden.

I insatsområde 2 där bredbandsinvesteringar planeras kan man inte förvänta sig att resultaten av genomförda insatser kan redovisas förrän långt in i programperioden. Delmålet för vald aktivitetsindikator ”Tillfört antal företag som fått tillgång till bredband på minst 100Mbit/s” har bedömts bli 0. För att ändå följa upp effekterna av beviljade insatser inom detta insatsområde kommer programmet att använda genomförandesteget (Key implementation step) ”Planerat antal företag med tillgång till bredband på minst 100 Mbit/s baserat på projekt som finansieras inom insatsområdet”. Detta genomförandesteg kommer att följas löpande under programgenomförandet och återrapporteras i den årliga genomföranderapporten som lämnas till kommissionen.

I de flesta fall har endast en aktivitetsindikator per insatsområde valts ut till resultatramverket. Motivet till detta är att programmet är så pass fokuserat och koncentrerat att varje utvald aktivitetsindikator bedöms omfatta en större del av de förväntade projekten. Få indikatorer i resultatramverket gör det också lättare att följa upp och överblicka genomförandet och ökar möjligheterna till korrigerande åtgärder om tendenserna pekar mot att resultatramverket inte kommer att uppfyllas.

2.A.9 Insatskategorier

Insatskategorier motsvarande innehållet i det prioriterade området, baserat på en nomenklatur som antagits av kommissionen och en preliminär uppdelning av unionens stöd.

Tabellerna 7–11: Insatskategorier

Tabell 7: Dimension 1 – Interventionsområde

Insatsområde		2 - Att öka tillgången till, användningen av och kvaliteten på informations- och kommunikationsteknik	
Fond	Regionkategori	Kod	belopp i euro
ERDF	Mer utvecklade	047. IKT: Mycket snabba bredbandsnät (tillträde till accessnät, >= 100 Mbps)	24 090 652,00
ERDF	Mer utvecklade	078. Tjänster och tillämpningar för e-förvaltning (inklusive e-upphandling, IKT-åtgärder som stöder reformen av den offentliga förvaltningen, it-säkerhet, förtroendeskapande åtgärder och integritetsskydd, e-juridik och e-demokrati)	1 505 666,00
ERDF	Mer utvecklade	080. Tjänster och tillämpningar för e-integration, e-tillgång, e-lärande och e-utbildning samt digital kunskap	1 505 666,00
ERDF	Mer utvecklade	081. IKT-lösningar för främjande av ett sunt och aktivt åldrande samt tjänster och tillämpningar på e-hälsoområdet (inklusive e-vård och it-stöd i hemmet)	1 505 666,00

Insatsområde		2 - Att öka tillgången till, användningen av och kvaliteten på informations- och kommunikationsteknik	
Fond	Regionkategori	Kod	belopp i euro
ERDF	Mer utvecklade	082. IKT-tjänster och IKT-tillämpningar för små och medelstora företag (inklusive e-handel, e-affärer, affärsprocesser i nätverk, levande laboratorier, webbtreprenörer, nystartade IKT-företag osv.)	1 505 666,00

Tabell 8: Dimension 2 – Finansieringsform

Insatsområde		2 - Att öka tillgången till, användningen av och kvaliteten på informations- och kommunikationsteknik	
Fond	Regionkategori	Kod	belopp i euro
ERDF	Mer utvecklade	01. Bidrag utan återbetalningsskyldighet	30 113 316,00

Tabell 9: Dimension 3 – Typ av område

Insatsområde		2 - Att öka tillgången till, användningen av och kvaliteten på informations- och kommunikationsteknik	
Fond	Regionkategori	Kod	belopp i euro
ERDF	Mer utvecklade	01. Storstadsområden (tätbefolkade, >50 000 invånare)	0,00
ERDF	Mer utvecklade	02. Mindre stadsområden (mindre tätbefolkade, >5 000 invånare)	16 261 191,00
ERDF	Mer utvecklade	03. Landsbygdsområden (glesbefolkade)	13 852 125,00

Tabell 10: Dimension 4 – Territoriella genomförandemekanismer

Insatsområde		2 - Att öka tillgången till, användningen av och kvaliteten på informations- och kommunikationsteknik	
Fond	Regionkategori	Kod	belopp i euro

Insatsområde		2 - Att öka tillgången till, användningen av och kvaliteten på informations- och kommunikationsteknik	
Fond	Regionkategori	Kod	belopp i euro
ERDF	Mer utvecklade	07. Ej tillämpligt	30 113 316,00

Tabell 11: Dimension 6 – ESF:s andratema (bara ESF och YEI)

Insatsområde		2 - Att öka tillgången till, användningen av och kvaliteten på informations- och kommunikationsteknik	
Fond	Regionkategori	Kod	belopp i euro

2.A.10 Sammanfattning av den planerade användningen av tekniskt stöd, vid behov inklusive åtgärder för att öka den administrativa kapaciteten hos de myndigheter som är delaktiga i förvaltningen och kontrollen av programmen och stödmottagarna (i tillämpliga fall) (per insatsområde)

Insatsområde:	2 - Att öka tillgången till, användningen av och kvaliteten på informations- och kommunikationsteknik

2.A.1 Insatsområde

Insatsområdets id-nummer	3
Insatsområdets rubrik	Att öka konkurrenskraften för små och medelstora företag

- Hela det prioriterade området kommer endast att genomföras genom finansieringsinstrument
- Hela insatsområdet kommer att genomföras endast med finansieringsinstrument som inrättas på unionsnivå
- Hela det prioriterade området kommer att genomföras genom lokalt ledd lokal utveckling
- För ESF: Hela insatsområdet gäller social innovation, transnationellt samarbete eller båda

2.A.2 Motivering till inrättandet av ett insatsområde som omfattar mer än en regionkategori, tematiskt mål eller fond (i tillämpliga fall)

2.A.3 Fond, regionkategori och beräkningsunderlag för unionens stöd

Fond	Regionkategori	Beräkningsunderlag (summa stödberättigande utgifter eller stödberättigande offentliga utgifter)	Regionkategori för de yttersta randområdena och de nordliga glesbefolkade områdena (i tillämpliga fall)
ERDF	Mer utvecklade	Totalt	
ERDF	Yttre randområden eller glesbefolkade områden i Norden	Totalt	Mer utvecklade

2.A.4 Investeringsprioritering

Investeringsprioriteringens id-nummer	3a
Investeringsprioriteringens rubrik	Att främja entreprenörskap, särskilt genom att underlätta det ekonomiska utnyttjandet av nya idéer och främja skapandet av nya företag, inklusive genom företagskuvöser

2.A.5 Särskilda mål för investeringsprioriteringen och förväntade resultat

Det särskilda målets id-nummer	1
Det särskilda målets benämning	Avancerad produkt- och tjänsteutveckling främjar tillväxt inom SME
Resultat som medlemsstaterna försöker uppnå med unionens stöd	<p>För att nå målet behövs både etablering av nya företag och utveckling av befintliga företag. Utgångspunkten är att stödja företag som ingår i regionala, lokala eller branschvisa samarbeten med avancerad produkt- och tjänsteutveckling och därigenom bidra till klusterinitiativ och andra initiativ för lönsamma och konkurrenskraftiga företag och arbetsplatser.</p> <p>Entreprenörskapstraditionen är olika i programområdets delar och behöver stärkas ytterligare bland unga, kvinnor och utrikes födda för att skapa fler nya och växande företag samt för att skapa förutsättningar för nya företagare att ta över företag i samband med generationsskiften. Även här är kvalificerad rådgivning till produkt- och tjänsteutveckling ett viktigt verktyg.</p> <p>En nyckel till ett konkurrenskraftigt och sysselsättningsfrämjande näringsliv är en väl fungerande kompetensförsörjning i programområdet. För att tillgodose detta krävs strategier i näringslivet byggda på kompetenskartläggning utifrån ett jämställdhets- och mångfaldsperspektiv, och analys av framtida kompetensbehov i regionens företag, kopplat till produkt- och tjänsteutveckling. Därför stödjer programmet investeringar i förstärkningar av företagens möjligheter att tillgodose behoven av nödvändig kompetens.</p> <p>Programområdets natur- och kulturresurser är en grund för ett omfattande och betydelsefullt företagande i programområdet,</p>

	och utgör en grund för besöksnäringen. Satsningar på att utveckla företagens produkter och tjänster baserade på skydd, främjande och utveckling av natur- och kulturarvet är nödvändiga för att nå det specifika målet, likväl som miljödrivet företagande inom alla branscher.
Det särskilda målets id-nummer	2
Det särskilda målets benämning	Tillväxtföretag ökar investeringar i avancerad produkt- och tjänsteutveckling
Resultat som medlemsstaterna försöker uppnå med unionens stöd	Ett av kännetecknen på attraktiva och livskraftiga regioner är att förutsättningarna för förverkligandet av företagande och affärsidéer är tillgängliga och av hög kvalitet. Programområdet utmärks av en stark entreprenörskultur. Programområdet kännetecknas av småföretag och det är viktigt att både förnya samt utveckla dessa. Regionalfonden i programområdet investerar därför i ett tillgängligt och öppet system som underlättar nyföretagande inom alla branscher, och som underlättar uppbyggnad av livskraftiga företag i expansiva skeden. Till stöd för nya och etablerade företag fokuseras på tillgång till miljöer där entreprenörskap utvecklas och som kan ge entreprenörer och innovatörer – oavsett kön, ålder och etnisk bakgrund – förutsättningar att skapa livskraftiga och hållbara affärskoncept.

Tabell 3: Programspecifika resultatindikatorer (per särskilt mål) (för ERUF och Sammanhållningsfonden)

Specifikt mål		1 - Avancerad produkt- och tjänsteutveckling främjar tillväxt inom SME						
ID	Indikator	Mätenhet	Regionkategori (i förekommande fall)	Utgångsvärde	Utgångsår	Målvärde (2023)	Datakälla	Rapporterings frekvens
0302	Omsättning i små och medelstora företag	Nettoomsättning, MSEK	Mer utvecklade	57 574,00	2012	66 211,00	SCB	Vartannat år

Specifikt mål		2 - Tillväxtföretag ökar investeringar i avancerad produkt- och tjänsteutveckling						
ID	Indikator	Mätenhet	Regionkategori (i förekommande fall)	Utgångsvärde	Utgångsår	Målvärde (2023)	Datakälla	Rapporterings frekvens
102	Andel företag (10-249 anställda) som samarbetar i sin innovationsverksamhet	Procent	Mer utvecklade	56,35	2010	61,00	Statistiska centralbyrån	Vartannat år

2.A.6 Åtgärder som ska få stöd inom investeringsprioriteringen (per investeringsprioritering)

2.A.6.1 Beskriv den typ av åtgärder som ska få stöd, med exempel, och hur de förväntas bidra till de särskilda målen. I tillämpliga fall, ange även huvudsakliga målgrupper, särskilda typer av territorier och typer av stödmottagare.

Investeringsprioritering	3a - Att främja entreprenörskap, särskilt genom att underlätta det ekonomiska utnyttjandet av nya idéer och främja skapandet av nya företag, inklusive genom företagskuvöser
<p>Ett av programmets mål är att främja etableringar och investeringar av nya verksamheter genom aktörssamverkan. Insatser utformas så att de stödjer nya företag genom riktade rådgivningsinsatser. Ett exempel på insatser är utveckling av kuvös- och inkubatorsverksamhet samt miljöer som kan erbjuda affärsutveckling i företagets startfas. Aktiviteterna utformas så att rådgivning till unga vuxna, kvinnor och utrikes födda som vill starta eller utveckla företagande tillgodoses. Andra målgrupper kan vara den sociala ekonomins aktörer och företrädare för funktioner som ökar företagens tillgång till kompetens och konkurrenskraft.</p> <p>Initiativ som förbättrar näringslivsklimatet genom samarbete mellan näringslivet och offentliga aktörer är aktuella målgrupper. Ett viktigt moment är att främja jämställdhetsintegration i befintliga företagsnätverk, finansieringsinstitut och i offentliga organisationer. Syftet är att skapa ett mer dynamiskt och jämställt näringsliv.</p> <p>Programmet stödjer företags- och branschgemensamt strategiarbete för att tillgodose de kompetensbehov som arbetsgivare prioriterar samt strategier som matchar befintlig kompetens och som möjliggör komplettering av nödvändiga färdigheter.</p> <p>Programmets effekt kan ökas genom inrättande av ramprojekt som ökar de regionala företagsstödens omfattning. Detta innebär att godkända investeringsstöd kan stimulera företags investering i miljödriven, resurssnål affärsutveckling, marknadsutveckling, produktutveckling, kompetensutveckling samt FoU-insatser. Regionalt prioriterade insatser är exempelvis stöd till företagande som skyddar, främjar och utvecklar natur- och kulturarvet, miljöföretag, samiskt företagande och den sociala ekonomin.</p>	

Investeringsprioritering

3a - Att främja entreprenörskap, särskilt genom att underlätta det ekonomiska utnyttjandet av nya idéer och främja skapandet av nya företag, inklusive genom företagskuvöser

En förutsättning för att arbeta med kapitalförsörjning är ökad kunskap om befintlig kapitalförsörjning, tillgänglighet till finansieringsinstrument och lednings- och managementfunktioner för olika kapitalförsörjningsupplägg. Sådana aktiviteter ökar tillgängligheten till finansiering i tidiga utvecklingsskeden och främjar modeller för riskdelning mellan entreprenörer med stöd av kreditgarantiföreningar. Programmet har förutsättningar att medverka till etablering av innovativa lösningar som stimulerar lokala och eller regionala sparformer med syfte att gynna lokalt entreprenörskap.

Exempel på aktiviteter som kan stödjas:

- Aktiviteter där samverkan mellan företag och offentliga aktörer främjar etableringar och investeringar
- Aktiviteter som stödjer företag i avancerad produkt- och tjänsteutveckling genom rådgivningsinsatser som bygger på analyser av företagarens specifika behov och förutsättningar
- Aktiviteter som ökar företagets tillgång till kompetens genom företags- och branschgemensamt samarbete kring rekrytering och fortbildning
- Aktiviteter som bygger på näringslivsstödande insatser vid företagsstart, produkt- och tjänsteutveckling och kompetensförsörjning med fokus på kunskap om etnicitet och jämställdhetsintegrering
- Ramprojekt för regionala företagsstöd med inriktning på strategiskt utvecklingsfrämjande, hållbara insatser och ökad konkurrenskraft genom bland annat avancerad produkt- och tjänsteutveckling
- Aktiviteter som förbättrar företagets kunskap om och tillgänglighet till finansiering och kapitalförsörjning
- Aktiviteter som utvecklar samiskt företagande

Huvudsakliga målgrupper

Små och medelstora företag i programområdet, potentiella entreprenörer, företagsfrämjande organisationer samt beslutsfattare i både offentlig och privat sektor.

Investeringsprioritering	3a - Att främja entreprenörskap, särskilt genom att underlätta det ekonomiska utnyttjandet av nya idéer och främja skapandet av nya företag, inklusive genom företagskuvöser
<p>Geografiska områden</p> <p>Hela programområdet.</p> <p>Stödmottagare</p> <p>Företag, myndigheter, universitet, högskolor, landsting, kommuner, föreningar och branschövergripande organisationer.</p> <p>Horisontella kriterier</p> <p>Entreprenörskapsstödjande insatser samt stöd för att starta nya och utveckla befintliga företag ska utformas på ett sätt som gör företagandet mer miljödrivet, energisnålt, jämställt och jämlikt. Utrikes föddas företagande är en viktig grund att beakta för att skapa ökad mångfald i företagandet och ökade utvecklingsmöjligheter för hela programområdet. När det gäller såväl jämställdhet som mångfald är det viktigt att stötta etableringar av företag och entreprenörskapsviljan på ett sådant sätt att det inte förstärker näringslivsstrukturen i en segregrande riktning. Effekter av mångfald och jämställdhet blir tydligare om de tar sig uttryck inom branscher och sektorer och inte enbart mellan dem.</p> <p>Därför prioriteras insatser som ger utrikesfödda förbättrade förutsättningar att starta och driva företag – särskilt i sektorer där de idag är kraftigt underrepresenterade.</p> <p>Investeringsprioriteringen tar också fasta på att förbättra möjligheter till finansiering. Även här finns könsmässiga skillnader idag. Det finns exempelvis en kraftig obalans mellan kvinnor och män när det gäller finansiellt stöd inom ramen för produktutveckling och FoU. Kvinnor beviljas också lägre belopp när det gäller finansiellt stöd jämfört med män. Dessa fakta bör uppmärksammas inom ramen för de aktiviteter och projekt som genomförs.</p>	

Investeringsprioritering	3a - Att främja entreprenörskap, särskilt genom att underlätta det ekonomiska utnyttjandet av nya idéer och främja skapandet av nya företag, inklusive genom företagskuvöser

2.A.6.2 Vägledande principer för urval av insatser

Investeringsprioritering	3a - Att främja entreprenörskap, särskilt genom att underlätta det ekonomiska utnyttjandet av nya idéer och främja skapandet av nya företag, inklusive genom företagskuvöser
<p>Följande principer är vägledande i programmet:.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Integrerar de horisontella kriterierna, jämställdhet, mångfald och miljö i projekten utifrån dess möjligheter att generera hållbar tillväxt. Utgångspunkten är att projekten behöver förhålla sig till de värden som jämställdhet, mångfald och miljö kan bidra med för att nå de specifika målen satta under insatsområdets investeringsprioriteringar. • Har en förankring hos näringslivet. • Projekt som bidrar till EUs strategi för Östersjöregionen • Har en tydlig effekt på näringslivets förutsättningar och konkurrenskraft. • Främjar entreprenörskap. • Tar tillvara kunskaper och erfarenheter från tidigare projekt • Har flera deltagande (finansiärer) organisationer. • Stimulerar start av nya företag. • Organisatorisk kapacitet, erfarenhet hos projektägaren och förankring hos samarbetspartners • Stimulerar inrikes födda kvinnor och utrikes födda kvinnor och män att starta och/eller överta företag. • Främjar samverkan och förbättrar företagsklimatet. • Ökar entreprenöriellt tänkande i offentlig sektor. • Beaktar utveckling av samiskt företagande. 	

2.A.6.3 Planerad användning av finansieringsinstrument (i tillämpliga fall)

Investeringsprioritering	3a - Att främja entreprenörskap, särskilt genom att underlätta det ekonomiska utnyttjandet av nya idéer och främja skapandet av nya företag, inklusive genom företagskuvöser
<p>En väl fungerande kapitalförsörjning är avgörande för start av företag och för en hållbar tillväxt. Företags behov av externt kapital ska i första hand tillgodoses på den privata marknaden, men det finns områden där det kan finnas behov av marknadskompletterande finansiering, bl.a. i tidiga utvecklingsskedan och vid kommersialisering av innovativa affärsidéer.</p> <p>Implementering av finansiella instrument under programperioden 2014-2020 kommer belysas inom ramen för de erfarenheter som redan finns. De så kallade fondprojekten som implementerats inom ramen för de regionala strukturfondsprogrammen under perioden 2007–2013 och som syftar till att öka det regionala utbudet av ägarkapital har mött stor efterfrågan. Satsningen har omfattat totalt 2,4 miljarder SEK och motsvarar cirka en femtedel av hela venturemarknaden i Sverige år 2011.</p> <p>Inledningsvis fanns en osäkerhet om det skulle finnas privata medfinansierare som var villiga att medinvestera. Resultat tom juli 2013 visar att varje investerad fondkrona i genomsnitt har växlats upp med 1,9 kronor privata medel. Finansieringsinstrumenten skapar således en hävstångseffekt på den regionala fonden. Den första investeringsfasen har enligt följeforskare och genomförare varit lyckosam genom att man från idébärare fått in tillräckligt bra idéer att investera och intresserade privata medinvestera att investera med. Inte minst när det gäller etablering en regional infrastruktur för riskkapital har satsningen varit drivande. Däremot kan enligt följeforskare de horisontella kriterierna integreras bättre i genomförandet.</p> <p>Mot bakgrund av detta:</p> <ul style="list-style-type: none">• Ska programmet ge utrymme för implementering av finansiella instrument inom det tematiska mål 3• Ska insatserna inriktas mot att stödja företagens kapitalförsörjning där marknaden inte fungerar tillfredsställande.• Ska vid implementering av Finansiella instrument resultaten av den förhandsbedömning av finansiella instrument som Tillväxtverket har uppdraget	

Investeringsprioritering	3a - Att främja entreprenörskap, särskilt genom att underlätta det ekonomiska utnyttjandet av nya idéer och främja skapandet av nya företag, inklusive genom företagskuvöser
<p>att ta fram beaktas</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ska instrument med inriktning ägarkapital genomföras inom ramen för befintlig struktur och med beaktande av erfarenheter från de så kallade fondprojekten som genomförts under programperioden 2007–2013. Insatser kan även omfatta andra finansiella instrument • Ska långsiktigheten i denna typ av insatser beaktas • Ska de horisontella kriterierna integreras i insatserna • Ska kunskaper och erfarenheter tillvaratas från följeforskning och utvärdering på området • Ska samordning av alla insatser för finansiella instrument eftersträvas 	

2.A.6.4 Planerad användning av större projekt (i tillämpliga fall)

Investeringsprioritering	3a - Att främja entreprenörskap, särskilt genom att underlätta det ekonomiska utnyttjandet av nya idéer och främja skapandet av nya företag, inklusive genom företagskuvöser

2.A.6.5 Utfallsindikatorer per investeringsprioritering och, i tillämpliga fall, per regionkategori

Tabell 5: Gemensamma och programspecifika utfallsindikatorer (per investeringsprioritering, uppdelade per regionkategori för ESF och i tillämpliga fall för Eruf)

Investeringsprioritering		3a - Att främja entreprenörskap, särskilt genom att underlätta det ekonomiska utnyttjandet av nya idéer och främja skapandet av nya företag, inklusive genom företagskuvöser					
ID	Indikator	Mätenhet	Fond	Regionkategori (i tillämpliga fall)	Målvärde (2023)	Datakälla	Rapporterings frekvens

					Män	Kvinnor	Totalt		
CO01	Produktiv investering: Antal företag som får stöd	Företag	Eruf	Mer utvecklade			972,00	Förvaltande myndighets databas	Löpande
CO02	Produktiv investering: Antal företag som får bidrag	Företag	Eruf	Mer utvecklade			220,00	Förvaltande myndighets databas	Löpande
CO03	Produktiv investering: Antal företag som får annat ekonomiskt stöd än bidrag	Företag	Eruf	Mer utvecklade			52,00	Förvaltande myndighets databas	Löpande
CO04	Produktiv investering: Antal företag som får annat stöd än ekonomiskt	Företag	Eruf	Mer utvecklade			700,00	Förvaltande myndighets databas	Löpande
CO05	Produktiv investering: Antal nya företag som får stöd	Företag	Eruf	Mer utvecklade			450,00	Förvaltande myndighets databas	Löpande
CO06	Produktiv investering: Privata investeringar som matchar offentligt stöd till företag (bidrag)	euro	Eruf	Mer utvecklade			10 000 000,00	Förvaltande myndighets databas	Löpande
CO07	Produktiv investering: Privata investeringar som matchar offentligt stöd till små och	euro	Eruf	Mer utvecklade			28 700 000,00	Förvaltande myndighets databas	Löpande

	medelstora företag (annat än bidrag)								
CO08	Produktiv investering: Sysselsättningsökning i företag som får stöd	heltidsekvivalenter	Eruf	Mer utvecklade			487,00	Förvaltande myndighets databas	Löpande

2.A.4 Investeringsprioritering

Investeringsprioriteringens id-nummer	3b
Investeringsprioriteringens rubrik	Att utveckla och tillämpa nya företagsmodeller för små och medelstora företag, särskilt med avseende på internationalisering

2.A.5 Särskilda mål för investeringsprioriteringen och förväntade resultat

Det särskilda målets id-nummer	1
Det särskilda målets benämning	Förbättrad lönsamhet bland företag som aktivt bidrar till klusterinitiativ
Resultat som medlemsstaterna försöker uppnå med unionens stöd	För att öka konkurrensförmågan för små- och medelstora företag behövs insatser för att stärka samverkan mellan företag, underlätta kompetensförsörjning och stärka samverkan mellan företag och forskning. Utifrån programområdets förutsättningar stöds kluster, nätverk och branschsegment som är prioriterade i de regionala utvecklingsstrategierna. Förstärkt företagssamverkan skapar förbättrade förutsättningar för samspel mellan företagen och offentliga insatser genom att de behov som samverkande företag identifierar och efterfrågar är lättare att tillgodose gentemot företag i samverkan. Samverkan skapar också förbättrade förutsättningar att producera systemlösningar och konkurrensfördelar kan vinnas i förhållande till det enskilda företaget.

Det särskilda målets id-nummer	2
Det särskilda målets benämning	Ökad andel företag med affärssamarbete på internationella marknader
Resultat som medlemsstaterna försöker uppnå med unionens stöd	En effekt av att programområdets näringsliv är uppbyggt av förhållandevis många och små företag är att förutsättningarna för internationalisering och export varierar starkt. Därför prioriteras samarbeten mellan företag som syftar till att internationalisera näringslivet i programområdet. Internationalisering omfattar marknadsinsatser såväl som insatser som förbättrar konkurrenskraften genom samverkan inom strategiska områden. Exempel på sådana områden är kompetensförsörjning, tillgång till nätverk och leverantörssamverkan som bidrar till förbättrad tillgänglighet för varor och tjänster som produceras i programområdet.

Tabell 3: Programspecifika resultatindikatorer (per särskilt mål) (för ERUF och Sammanhållningsfonden)

Specifikt mål		1 - Förbättrad lönsamhet bland företag som aktivt bidrar till klusterinitiativ						
ID	Indikator	Mätenhet	Regionkategori (i förekommande fall)	Utgångsvärde	Utgångsår	Målvärde (2023)	Datakälla	Rapporterings frekvens
0303	Förädlingsvärde i SMF	MSEK	Mer utvecklade	18 903,00	2011	22 683,00	Statistiska centralbyrån, Företagens ekonomi	Vartannat år

Specifikt mål		2 - Ökad andel företag med affärssamarbete på internationella marknader						
ID	Indikator	Mätenhet	Regionkategori (i förekommande fall)	Utgångsvärde	Utgångsår	Målvärde (2023)	Datakälla	Rapporterings frekvens
0305	Andel SMF som bedriver export	Procent	Mer utvecklade	1,50	2013	1,62	Statistiska centralbyrån	Vartannat år

2.A.6 Åtgärder som ska få stöd inom investeringsprioriteringen (per investeringsprioritering)

2.A.6.1 Beskriv den typ av åtgärder som ska få stöd, med exempel, och hur de förväntas bidra till de särskilda målen. I tillämpliga fall, ange även huvudsakliga målgrupper, särskilda typer av territorier och typer av stödmottagare.

Investeringsprioritering	3b - Att utveckla och tillämpa nya företagsmodeller för små och medelstora företag, särskilt med avseende på internationalisering
<p>Programmet har som mål att stödja aktiviteter som ökar företagets lönsamhet och internationalisering. Tillvägagångssättet för att uppnå dessa mål i programområdet går via fördjupade samarbeten företag emellan. Sådana samarbeten kan organiseras inom branscher, eller via lokala initiativ. Samarbetet kan bland annat främja och möjliggöra företags investeringar och delaktighet i innovationsprocesser. För det enskilda företaget kan såväl lönsamhet som affärsmodeller för exempelvis internationalisering förbättras. Samarbetet kan ske med stöd av nationella och internationella innovationsmiljöer, affärsnätverk och exportfrämjande organisationer.</p> <p>Aktiviteter ska främja reell kompetens och kunskap om förutsättningarna och utmaningarna på nya marknader. Företagens kunskaper om nya marknader, kultur och möjligheter stöds av exportfrämjande aktörer och av företagare med kompetens från marknader i andra länder. Insatserna kan omfatta export- och importfrämjande aktiviteter utformade för att möta företagets utmaningar. Stöd kan också omfatta branschsamverkan och destinationsutveckling genom samordnade insatser i marknads- produkt- och kompetensutveckling. Andra möjliga insatser är sådana som gynnar företagande baserat på natur- och kulturresurser i programområdet, och omfattar etablering och utveckling av destinationer och besöksmål med stöd av internationella nätverk och samarbetsorgan.</p> <p>Exempel på aktiviteter som kan stödjas</p> <ul style="list-style-type: none">• Aktiviteter som främjar affärsutveckling med stöd av innovationsprocesser avseende kompetensförsörjning, produktion, resurseffektivitet, marknadsinvesteringar och internationalisering• Företagssamarbete kring marknads- produkt- och kompetensutveckling som ökar företagets nationella och internationella attraktions- och	

Investeringsprioritering	3b - Att utveckla och tillämpa nya företagsmodeller för små och medelstora företag, särskilt med avseende på internationalisering
<p>konkurrenskraft</p> <ul style="list-style-type: none"> • Aktiviteter för små och medelstora företag som vill utvecklas i samarbete med internationella partners och verka på en internationell marknad. • Aktiviteter som ökar företagens kunskap om internationaliseringens potential och ger reella färdigheter på nya marknader • Insatser som gynnar företagande baserat på natur- och kulturresurser i programområdet. Särskilt beträffande i etablering och utveckling av destinationer och besöksmål med stöd av internationella nätverk och samarbetsorgan. <p>Huvudsakliga målgrupper</p> <p>Små och medelstora företag i programområdet, potentiella entreprenörer, företagsfrämjande organisationer samt beslutsfattare i både offentlig och privat sektor.</p> <p>Geografiska områden</p> <p>Hela programområdet.</p> <p>Stödmottagare</p> <p>Företag, myndigheter, universitet, högskolor, landsting, kommuner, föreningar och branschövergripande organisationer.</p> <p>Horisontella kriterier</p> <p>Internationalisering är centralt i denna investeringsprioritering. Därför är det naturligt att ta tillvara kompetens, kontakter och marknadskänedom om olika länder hos utrikes födda företagare och arbetstagare. Synen på kvinnors företagande och kvinnor som ledare av företag kan dock skilja sig åt mellan</p>	

Investeringsprioritering	3b - Att utveckla och tillämpa nya företagsmodeller för små och medelstora företag, särskilt med avseende på internationalisering
<p>kulturer, vilket kan verka försvårande i arbetet att verka för en jämn könsfördelning. Det kan också vara viktigt att vara medveten om att kvinnor, i större utsträckning än män, tar ansvar för hem och familj. Detta kan indirekt bli ett hinder för internationella satsningar i företag som ägs av kvinnor. Ytterligare en aspekt på internationalisering är ett ökat resande till länder som utgör företagets marknader – något som de facto får negativa konsekvenser för miljön.</p> <p>Företagande baserat på natur- och kulturresurser i programområdet ska främjas. Långsiktigt företagande inom denna sektor förutsätter att natur- och kulturresurserna vårdas och bevaras. I övrigt ska projekten bidra till jämställdhet mellan kvinnor och män, möjliggöra jämn fördelning av makt och inflytande mellan kvinnor och män samt bidra till ett icke diskriminerande förhållningssätt och till hållbar utveckling</p>	

2.A.6.2 Vägledande principer för urval av insatser

Investeringsprioritering	3b - Att utveckla och tillämpa nya företagsmodeller för små och medelstora företag, särskilt med avseende på internationalisering
<p>Alla projekt som kan komma i fråga för urval skall beskriva hållbarhetsaspekter: jämställdhet, integration och miljöpåverkan. Utgångspunkten är att projekten behöver förhålla sig till de värden som jämställdhet, mångfald och miljö kan bidra med för att nå de specifika målen satta under insatsområdets investeringsprioriteringar. Utöver det är följande principer vägledande i programmet:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tillvarata erfarenheter och kunskaper från tidigare insatser på området • Ha en tydlig effekt på näringslivets förutsättningar och konkurrenskraft. • Bygga på samverkan mellan flera deltagande organisationer. • Initiativ som arbetar med konkreta, långsiktiga affärsmässiga exportmål hos de medverkande företagen med avseende på kompetens, produktion, marknad kommer att prioriteras. • Organisatorisk kapacitet, erfarenhet hos projektägaren och förankring hos samarbetsparter. • Projekt som bidrar till EUs strategi för Östersjöregionen 	

Investeringsprioritering	3b - Att utveckla och tillämpa nya företagsmodeller för små och medelstora företag, särskilt med avseende på internationalisering

2.A.6.3 Planerad användning av finansieringsinstrument (i tillämpliga fall)

Investeringsprioritering	3b - Att utveckla och tillämpa nya företagsmodeller för små och medelstora företag, särskilt med avseende på internationalisering

2.A.6.4 Planerad användning av större projekt (i tillämpliga fall)

Investeringsprioritering	3b - Att utveckla och tillämpa nya företagsmodeller för små och medelstora företag, särskilt med avseende på internationalisering

2.A.6.5 Utfallsindikatorer per investeringsprioritering och, i tillämpliga fall, per regionkategori

Tabell 5: Gemensamma och programspecifika utfallsindikatorer (per investeringsprioritering, uppdelade per regionkategori för ESF och i tillämpliga fall för Eruf)

Investeringsprioritering		3b - Att utveckla och tillämpa nya företagsmodeller för små och medelstora företag, särskilt med avseende på internationalisering							
ID	Indikator	Mätenhet	Fond	Regionkategori (i tillämpliga fall)	Målvärde (2023)			Datakälla	Rapporterings frekvens
					Män	Kvinnor	Totalt		

Investeringsprioritering		3b - Att utveckla och tillämpa nya företagsmodeller för små och medelstora företag, särskilt med avseende på internationalisering							
ID	Indikator	Mätenhet	Fond	Regionkategori (i tillämpliga fall)	Målvärde (2023)			Datakälla	Rapporterings frekvens
					Män	Kvinnor	Totalt		
CO01	Produktiv investering: Antal företag som får stöd	Företag	Eruf	Mer utvecklade			200,00	Förvaltande myndighets databas	Löpande
CO08	Produktiv investering: Sysselsättningsökning i företag som får stöd	heltidsekvivalenter	Eruf	Mer utvecklade			1 300,00	Förvaltande myndighets databas	Löpande
CO29	Forskning, innovation: Antal företag som får stöd för att introducera för företaget nya produkter	Företag	Eruf	Mer utvecklade			200,00	Förvaltande myndighets databas	Löpande

2.A.7 Social innovation, transnationellt samarbete och bidrag till de tematiska målen 1–7

Insatsområde	3 - Att öka konkurrenskraften för små och medelstora företag

2.A.8 Resultatram

Tabell 6: Det prioriterade områdets resultatram (per fond och, för Eruf och ESF, per regionkategori)

Insatsområde		3 - Att öka konkurrenskraften för små och medelstora företag											
ID	Typ av indikator	Indikator eller viktigt genomförandesteg	Om tillämpligt, måtenhet	Fond	Regionkategori	Målstolpe för 2018			Slutmål (2023)			Datakälla	I förekommande fall, en förklaring av indikatorns relevans
						Män	Kvinnor	Totalt	Män	Kvinnor	Totalt		
CO01	Aktivitet	Produktiv investering: Antal företag som får stöd	Företag	Eruf	Mer utvecklade			293			1 172,00	Projekt	
20	Finansiell	Utgifter	Euro	Eruf	Mer utvecklade			26793489			89 311 630,00	Förvaltande myndighet	

Kompletterande kvalitativ information om inrättandet av resultatramen

Förvaltande myndighet har bedömt att det är mest lämpligt att använda sig av aktivitetsindikatorer för resultatramverket och komplettera dessa med en finansiell indikator per insatsområde. Bedömningen motiveras av att aktivitetsindikatorer kan härledas till programmets genomförande till fullo och att de är möjliga att mäta kontinuerligt under programmets genomförande. Resultatindikatorer kommer inte att användas.

De metoder och kriterier som har använts för att välja ut relevanta aktivitetsindikatorer följer de riktlinjer som kommissionen har angivit. Beräkningarna av ett rimligt värde för delmålet för 2018 för varje utvald aktivitetsindikator har grundats på erfarenheter från föregående programperiod samt en bedömning av hur snabbt projekt inom respektive insatsområde kan förväntas generera utfall för varje aktivitetsindikator. Det uppskattade totala antalet projekt inom respektive insatsområde har också beaktats. Förvaltande myndighet gör bedömningen att de valda aktivitetsindikatorerna uppfyller kravet om att omfatta mer än 50 % av den finansiella allokeringen för insatsområdet.

När det gäller den finansiella indikatorn ”Utbetalda medel” per insatsområde, har beräkningarna utgått från kravet om att samtliga utbetalningar som ingår ska grundas på stödberättigande kostnader utbetalda till stödmottagaren och att dessa ska vara attesterade av attesterande myndighet. Förvaltande myndighet har beaktat erfarenheter från programperioden 2007-2013 och då särskilt fokuserat på hur utbetalningarna genomfördes under motsvarande

del av programperioden dvs 2007-2011. Det faktum att programmet för programperioden 2014-2020 är mer fokuserat och koncentrerat samt att Förvaltande myndighet har en väl fungerande organisation på plats har också vägts in. Utbetalningsnivån har skiljt sig åt mellan programmets insatsområden under programperioden 2007-2013 och Förvaltande myndighet har vägt in dessa variationer vid fastställande av resultatramverket.

När det den finansiella indikatorn för insatsområde 2 har delmålet för 2018 satts till 20 %, vilket är något lägre än för övriga insatsområden. Projekt inom insatsområdet bedöms vara tidskrävande och ha en stor komplexitet i uppstartskedet i form av omfattande planeringsarbete och upphandlingar vilket förskjuter tiden för större kostnader.

Förvaltande myndighet överväger möjligheterna att i vissa särskilda fall, tillåta längre projektperioder än vad som varit möjligt under programperioden 2007-2013. Längre projektperioder medför att utfallet för aktivitetsindikatorerna kommer att komma relativt långt in i programperioden, vilket resulterar i att delmålen för 2018 i resultatramverket i dessa fall är lägre än för andra insatsområden.

I insatsområde 2 där bredbandsinvesteringar planeras kan man inte förvänta sig att resultaten av genomförda insatser kan redovisas förrän långt in i programperioden. Delmålet för vald aktivitetsindikator "Tillfört antal företag som fått tillgång till bredband på minst 100Mbit/s" har bedömts bli 0. För att ändå följa upp effekterna av beviljade insatser inom detta insatsområde kommer programmet att använda genomförandesteget (Key implementation step) "Planerat antal företag med tillgång till bredband på minst 100 Mbit/s baserat på projekt som finansieras inom insatsområdet". Detta genomförandesteg kommer att följas löpande under programgenomförandet och återrapporteras i den årliga genomföranderapporten som lämnas till kommissionen.

I de flesta fall har endast en aktivitetsindikator per insatsområde valts ut till resultatramverket. Motivet till detta är att programmet är så pass fokuserat och koncentrerat att varje utvald aktivitetsindikator bedöms omfatta en större del av de förväntade projekten. Få indikatorer i resultatramverket gör det också lättare att följa upp och överblicka genomförandet och ökar möjligheterna till korrigerande åtgärder om tendenserna pekar mot att resultatramverket inte kommer att uppfyllas.

2.A.9 Insatskategorier

Insatskategorier motsvarande innehållet i det prioriterade området, baserat på en nomenklatur som antagits av kommissionen och en preliminär uppdelning av unionens stöd.

Tabellerna 7–11: Insatskategorier

Tabell 7: Dimension 1 – Interventionsområde

Insatsområde		3 - Att öka konkurrenskraften för små och medelstora företag	
Fond	Regionkategori	Kod	belopp i euro
ERDF	Mer utvecklade	001. Allmänna produktiva investeringar i små och medelstora företag	8 931 163,00
ERDF	Mer utvecklade	063. Klusterstöd och företagsnätverk, främst till stöd för små och medelstora företag	3 572 464,00
ERDF	Mer utvecklade	066. Avancerade stödtjänster för små och medelstora företag och grupper av sådana företag (inklusive lednings-, marknadsförings- och designtjänster)	7 144 930,00
ERDF	Mer utvecklade	067. Företagsutveckling av små och medelstora företag, stöd till entreprenörskap och företagskuvöser (inklusive stöd till spin-off- och spin-out-företag)	5 358 698,00
ERDF	Mer utvecklade	068. Energieffektivitet och demonstrationsprojekt i små och medelstora företag samt stödjande åtgärder	1 786 233,00
ERDF	Mer utvecklade	069. Stöd till miljövänliga produktionsprocesser och resurseffektivitet i små och medelstora företag	1 786 233,00
ERDF	Mer utvecklade	071. Utveckling och främjande av företag specialiserade på tillhandahållande av tjänster som bidrar till en koldioxidsnål ekonomi och till klimattålighet (inklusive stöd till sådana tjänster)	1 786 233,00
ERDF	Mer utvecklade	072. Företagsinfrastruktur för små och medelstora företag (inklusive industriområden och anläggningar)	7 144 930,00
ERDF	Mer utvecklade	073. Stöd till sociala företag (små och medelstora företag)	1 428 986,00
ERDF	Mer utvecklade	074. Utveckling och främjande av turismtillgångar i små och medelstora företag	1 786 233,00

Insatsområde		3 - Att öka konkurrenskraften för små och medelstora företag	
Fond	Regionkategori	Kod	belopp i euro
ERDF	Mer utvecklade	075. Utveckling och främjande av turismtjänster i och för små och medelstora företag	1 428 986,00
ERDF	Mer utvecklade	076. Utveckling och främjande av kulturella eller kreativa tillgångar i små och medelstora företag	1 428 986,00
ERDF	Mer utvecklade	077. Utveckling och främjande av kulturella eller kreativa tjänster i och för små och medelstora företag	1 071 740,00

Tabell 8: Dimension 2 – Finansieringsform

Insatsområde		3 - Att öka konkurrenskraften för små och medelstora företag	
Fond	Regionkategori	Kod	belopp i euro
ERDF	Mer utvecklade	01. Bidrag utan återbetalningsskyldighet	35 905 815,00
ERDF	Mer utvecklade	03. Stöd genom finansieringsinstrument: riskkapital, eget kapital eller motsvarande	8 750 000,00

Tabell 9: Dimension 3 – Typ av område

Insatsområde		3 - Att öka konkurrenskraften för små och medelstora företag	
Fond	Regionkategori	Kod	belopp i euro
ERDF	Mer utvecklade	01. Storstadsområden (tätbefolkade, >50 000 invånare)	0,00
ERDF	Mer utvecklade	02. Mindre stadsområden (mindre tätbefolkade, >5 000 invånare)	24 114 140,00
ERDF	Mer utvecklade	03. Landsbygdsområden (glesbefolkade)	20 541 675,00

Tabell 10: Dimension 4 – Territoriella genomförandemekanismer

Insatsområde		3 - Att öka konkurrenskraften för små och medelstora företag	
Fond	Regionkategori	Kod	belopp i euro
ERDF	Mer utvecklade	07. Ej tillämpligt	44 655 815,00

Tabell 11: Dimension 6 – ESF:s andratema (bara ESF och YEI)

Insatsområde		3 - Att öka konkurrenskraften för små och medelstora företag	
Fond	Regionkategori	Kod	belopp i euro

2.A.10 Sammanfattning av den planerade användningen av tekniskt stöd, vid behov inklusive åtgärder för att öka den administrativa kapaciteten hos de myndigheter som är delaktiga i förvaltningen och kontrollen av programmen och stödmottagarna (i tillämpliga fall) (per insatsområde)

Insatsområde:	3 - Att öka konkurrenskraften för små och medelstora företag
---------------	--

2.A.1 Insatsområde

Insatsområdets id-nummer	4
Insatsområdets rubrik	Att stödja övergången till en koldioxidsnål ekonomi i alla sektorer

- Hela det prioriterade området kommer endast att genomföras genom finansieringsinstrument
- Hela insatsområdet kommer att genomföras endast med finansieringsinstrument som inrättas på unionsnivå
- Hela det prioriterade området kommer att genomföras genom lokalt ledd lokal utveckling
- För ESF: Hela insatsområdet gäller social innovation, transnationellt samarbete eller båda

2.A.2 Motivering till inrättandet av ett insatsområde som omfattar mer än en regionkategori, tematiskt mål eller fond (i tillämpliga fall)

2.A.3 Fond, regionkategori och beräkningsunderlag för unionens stöd

Fond	Regionkategori	Beräkningsunderlag (summa stödberättigande utgifter eller stödberättigande offentliga utgifter)	Regionkategori för de yttersta randområdena och de nordliga glesbefolkade områdena (i tillämpliga fall)
ERDF	Mer utvecklade	Totalt	

2.A.4 Investeringsprioritering

Investeringsprioriteringens id-nummer	4b
---------------------------------------	----

Investeringsprioriteringens id-nummer	4b
Investeringsprioriteringens rubrik	Att främja energieffektivitet och användning av förnybar energi i företag

2.A.5 Särskilda mål för investeringsprioriteringen och förväntade resultat

Det särskilda målets id-nummer	1
Det särskilda målets benämning	Öka små och medelstora företags samlade energieffektivitet med 20 procent till år 2020 samt ökad andel förnybar energi
Resultat som medlemsstaterna försöker uppnå med unionens stöd	<p>Små och medelstora företag har begränsade resurser att på ett systematiskt vis arbeta med energieffektivisering. Genom att rusta företagen med kunskapsunderlag som gör att de kan gå vidare med olika effektiviseringsåtgärder kan betydande energivinster göras. Gles bebyggelse med låga fastighetsvärden kan innebära att investeringar i energieffektivisering blir svårare att genomföra på grund av sämre villkor för finansiering.</p> <p>Det är viktigt att företagens miljöarbete blir till långsiktiga och strategiska satsningar som leder till kontinuerliga förbättringar. En systematisering av företagens miljöarbete bör därför eftersträvas. Företagssamarbeten och samverkan med universitet och högskolor ska stimuleras. Företagen i programområdet ska uppmuntras att ta ett större ansvar för en smart-, inkluderande och hållbar tillväxt. Detta kan bland annat ske genom en utveckling av nya tjänster och hjälpmedel för hållbar tillväxt.</p> <p>En viktig del i försörjningskedjan handlar även om tillgången till humankapital. Långsiktig tillgång till arbetskraft kommer att vara en viktig fråga som säkerställs genom ett inkluderande förhållningssätt vid rekrytering och utbildning. Inom de närmaste åren planeras en betydande utbyggnad av vindkraften i programområdet. Utbyggnaden kommer att ställa krav på programrådets förmåga att tillgodose kompetens i byggskede och drift.</p> <p>Eftersom regionen är gles befolkad utgör transporternas energianvändning en stor andel av programrådets energiförbrukning och orsakar stora utsläpp av växthusgaser. Det är därför viktigt med ett fungerande regionövergripande</p>

	<p>transportsystem som är energieffektivt och samtidigt blir allt mindre beroende av fossila bränslen. En utvecklad infrastruktur för förnybar energi inom hela transportsektorn är därför viktig för att underlätta övergången till en fossilfri transportsektor. Inom regionens större tätorter innebär en övergång från fossila fordonsbränslen till t.ex. el- och elhybridfordon en bättre luftkvalitet med avseende på kvävedioxid och partiklar.</p>
--	--

Tabell 3: Programspecifika resultatindikatorer (per särskilt mål) (för ERUF och Sammanhållningsfonden)

Specifikt mål		1 - Öka små och medelstora företags samlade energieffektivitet med 20 procent till år 2020 samt ökad andel förnybar energi						
ID	Indikator	Mätenhet	Regionkategori (i förekommande fall)	Utgångsvärde	Utgångsår	Målvärde (2023)	Datakälla	Rapporterings frekvens
0401	Slutlig energianvändning per förädlingsvärde för små och medelstora industriföretag	MWh/MSEK	Mer utvecklade	133,00	2011	106,00	SCB	Vartannat år
0403	Andel användning av förnybar energi	Procent	Mer utvecklade	63,00	2011	70,00	Energimyndigheten	Vartannat år

2.A.6 Åtgärder som ska få stöd inom investeringsprioriteringen (per investeringsprioritering)

2.A.6.1 Beskriv den typ av åtgärder som ska få stöd, med exempel, och hur de förväntas bidra till de särskilda målen. I tillämpliga fall, ange även huvudsakliga målgrupper, särskilda typer av territorier och typer av stödmottagare.

Investeringsprioritering	4b - Att främja energieffektivitet och användning av förnybar energi i företag
Exempel på aktiviteter som kan stödjas	
<ul style="list-style-type: none">• Rådgivning och energikartläggning med åtgärdsförslag till privat och offentlig verksamhet• Utredningar av smarta systemlösningar för att uppnå energieffektivisering och förbättrat resursutnyttjande i direkt samverkan mellan företag.• Insatser för att systematisera det strategiska arbetet i energifrågor genom att arbeta med till exempel miljö- och energiledningssystem samt miljöpolicy.• Utveckla företagsnätverk kring frågor om energianvändning och hållbar utveckling.• Utveckling av miljöteknik och nya tjänster som gör det lättare för företag och individer att agera hållbart.• Stöd till demonstrationsanläggningar och testverksamhet i syfte att göra produktionsprocesser mer energieffektiva.• Stöd till små och medelstora företag i syfte att möjliggöra övergång till en fossiloberoende transportsektor samt minska användningen av fossila bränslen i arbetsmaskiner.• Stöd till centrumbildning, forskning och utveckling inom energiteknik.• Stärka befintliga och bilda nya strategiska nätverk för samarbete i syfte att säkra kompetensförsörjningen och arbetskraftsutbudet inom exempelvis vindkraft, solenergi och bioenergi.	
Flera av aktiviteterna syftar till att skapa förutsättningar för företagen att i ett nästa steg gå vidare med investeringar i energibesparande åtgärder och	

Investeringsprioritering	4b - Att främja energieffektivitet och användning av förnybar energi i företag
<p>insatser för en ökad användning förnybar energi. Aktiviteterna skapar förutsättningar för detta genom att bidra till en förhöjd kunskapsnivå inom området samtidigt som aktiviteterna kan hjälpa till att finansiera initiala kostnader.</p>	
<p>Huvudsakliga målgrupper</p>	
<p>Målgruppen för aktiviteterna är små- och medelstora företag och offentlig verksamhet som har potential att förbättra energihushållningen. Viktiga företagsgrupper är bland annat företag verksamma inom den energiintensiva industrin, transportsektorn och den expansiva besöksnäringen. Aktiviteterna ska leda till ett mer hållbart resursutnyttjande.</p>	
<p>Geografiska områden</p>	
<p>Hela programområdet</p>	
<p>Stödmottagare</p>	
<p>Företag, företagsnätverk, universitet och högskolor, organisationer och offentliga aktörer i samverkan med näringslivet.</p>	
<p>Horisontella kriterier</p>	
<p>Huvudelen av insatsområdets åtgärder är inriktade på att skapa energieffektiva lösningar och minska beroendet av fossila energikällor för att på så vis åstadkomma en mer hållbar utveckling. Således är det horisontella kriteriet gällande miljö och ekologisk hållbarhet tydligt i centrum i insatsområdet. Projektens möjligheter att bidra till reella resultat som leder till en bättre energihushållning är en faktor för projekturval. De uppnådda resultaten utgör en</p>	

Investeringsprioritering	4b - Att främja energieffektivitet och användning av förnybar energi i företag
<p>viktig del i uppföljningen av projektens måluppfyllelse.</p> <p>Inom programområdet har kostnaden för energi på senare tid kommit att utgöra en allt större del av BRP och företagens kostnader. Ett viktigt incitament för företag och organisationer att bidra till att uppfylla klimatmålen är att själva kunna sänka sina energikostnader, vilket också är ett strategiskt val för ökad konkurrenskraft. Genom att ligga i framkant när det gäller energihushållning kan regionens företag och organisationer skapa ett intresse hos andra regioner och länder vilket kan leda till nya affärsmöjligheter.</p> <p>Energisektorn domineras historiskt, och fortfarande idag, av manliga strukturer. Att aktivt arbeta för att förändra dessa strukturer är viktigt för såväl samhället som för branschen. Att få in nya perspektiv och kompetenser är nödvändigt för att bredda perspektiven inom energisektorns verksamhet och kan vara en direkt avgörande faktor för hållbar tillväxt. Att nå ut till grupper i samhället som tidigare inte uppmärksammats när det gäller energianvändning och hushållning av våra naturresurser är också viktigt för att EU:s energieffektiviseringsdirektiv ska kunna realiseras. Hela samhället måste inkluderas i den viktiga energiomställningen.</p>	

2.A.6.2 Vägledande principer för urval av insatser

Investeringsprioritering	4b - Att främja energieffektivitet och användning av förnybar energi i företag
<p>Alla projekt som kan komma i fråga för urval skall beskriva hållbarhetsaspekter: jämställdhet, integration och miljöpåverkan. Utgångspunkten är att projekten behöver förhålla sig till de värden som jämställdhet, mångfald och miljö kan bidra med för att nå de specifika målen satta under insatsområdets investeringsprioriteringar. Utöver det är följande principer vägledande i programmet: Projekt med samverkan mellan företag kring gemensamma systemlösningar. Projekten ska leda till en större gemensam nytta, exempelvis en större energibesparing eller effektivare resursutnyttjande, som en direkt följd av samverkan.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Projekt som bidrar till EUs strategi för Östersjöregionen. 	

Investeringsprioritering	4b - Att främja energieffektivitet och användning av förnybar energi i företag
<ul style="list-style-type: none"> • Projekt med syfte att leda till en högre grad av systematiska förbättringar. • Insatser för att trygga kompetensförsörjningen inom energiområdet ges hög prioritet. • Organisatorisk kapacitet, erfarenhet hos projektägaren och förankring hos samarbetsparter. • Erfarenheter och kunskaper från tidigare insatser på området bör tillvaratas. • Stöd till investeringar i förnybar elproduktion är ej stödberättigande. 	

2.A.6.3 Planerad användning av finansieringsinstrument (i tillämpliga fall)

Investeringsprioritering	4b - Att främja energieffektivitet och användning av förnybar energi i företag

2.A.6.4 Planerad användning av större projekt (i tillämpliga fall)

Investeringsprioritering	4b - Att främja energieffektivitet och användning av förnybar energi i företag

2.A.6.5 Utfallsindikatorer per investeringsprioritering och, i tillämpliga fall, per regionkategori

Tabell 5: Gemensamma och programspecifika utfallsindikatorer (per investeringsprioritering, uppdelade per regionkategori för ESF och i tillämpliga fall för Eruf)

Investeringsprioritering		4b - Att främja energieffektivitet och användning av förnybar energi i företag							
ID	Indikator	Mätenhet	Fond	Regionkategori (i tillämpliga fall)	Målvärde (2023)			Datakälla	Rapporterings frekvens
					Män	Kvinnor	Totalt		
CO01	Produktiv investering: Antal företag som får stöd	Företag	Eruf	Mer utvecklade			600,00	Förvaltande myndighets databas	Löpande
CO04	Produktiv investering: Antal företag som får annat stöd än ekonomiskt	Företag	Eruf	Mer utvecklade			600,00	Förvaltande myndighets databas	Löpande
44	Minskad energiförbrukning hos projektmedverkande företag och organisationer	Procent	Eruf	Mer utvecklade			30,00	Förvaltande myndighets databas	Löpande

2.A.4 Investeringsprioritering

Investeringsprioriteringens id-nummer	4c
Investeringsprioriteringens	Att stödja energieffektivitet, smart energiförvaltning och användning av förnybar energi inom offentliga infrastrukturer, även i offentliga byggnader och inom

Investeringsprioriteringens id-nummer	4c
rubrik	bostadssektorn

2.A.5 Särskilda mål för investeringsprioriteringen och förväntade resultat

Det särskilda målets id-nummer	1
Det särskilda målets benämning	Öka energieffektiviteten inom offentlig sektor och inom bostadssektorn med 20 procent till år 2020
Resultat som medlemsstaterna försöker uppnå med unionens stöd	<p>Koldioxidsnåla regionala strategier och fysisk planering ger möjlighet att väga samman de tre hållbarhetsdimensionerna till en väl fungerande helhet. Detta gäller exempelvis vid bebyggelse- och transportplanering samt vid framtagandet av lokala eller regionala strategier för produktion och distribution av el och värme. Strategierna ska främja energieffektivitet och användningen av förnybar energi.</p> <p>Gles bebyggelse med låga fastighetsvärden kan innebära att investeringar i energieffektivisering blir svårare att genomföra på grund av sämre villkor för finansiering.[1]</p> <p>[1] <i>Stöd ges ej till enskilda privata aktörer att renovera och energieffektivisera sitt bostadsbestånd</i></p> <p>Inom den offentliga sektorn finns en betydande potential till energieffektivisering och att öka andelen förnybar energi.</p>

Innovativa systemlösningar för energieffektivitet i bostäder och lokaler lokaler samt renoveringar som ger en hög grad av energieffektivisering är prioriterade. Offentlig sektor har en viktig roll i omställningen till ett mer hållbart samhälle. Genom att agera föregångare inom den egna verksamheten avseende t.ex. energieffektivisering, effektiva och klimatsmarta transporter och hållbara energisystem kan kunskap spridas till övriga samhället. Omvänt bör även kunskap från projekt inom t.ex. näringslivet ges utrymme att spridas inom offentlig sektor.

Genom en samverkan mellan t.ex. energiteknikföretag och fastighetsägare i en EPC- överenskommelse kan projekt få en bredare kompetens och samtidigt bättre ekonomiska förutsättningar för genomförande.

Tabell 3: Programspecifika resultatindikatorer (per särskilt mål) (för ERUF och Sammanhållningsfonden)

Specifikt mål		1 - Öka energieffektiviteten inom offentlig sektor och inom bostadssektorn med 20 procent till år 2020						
ID	Indikator	Mätenhet	Regionkategori (i förekommande fall)	Utgångsvärde	Utgångsår	Målvärde (2023)	Datakälla	Rapporterings frekvens
0405	Energianvändning per m2 i bostäder (småhus och flerbostadshus)	kWh/m2	Mer utvecklade	156,00	2012	125,00	SCB	Vartannat år

2.A.6 Åtgärder som ska få stöd inom investeringsprioriteringen (per investeringsprioritering)

2.A.6.1 Beskriv den typ av åtgärder som ska få stöd, med exempel, och hur de förväntas bidra till de särskilda målen. I tillämpliga fall, ange även huvudsakliga målgrupper, särskilda typer av territorier och typer av stödmottagare.

Investeringsprioritering	4c - Att stödja energieffektivitet, smart energiförvaltning och användning av förnybar energi inom offentliga infrastrukturer, även i offentliga byggnader och inom bostadssektorn
<p>Sektorsövergripande samverkan och tillvaratagande av kunskap och erfarenhet från bl.a bostads- och transportsektorn gällande energieffektivisering, förnybar energi och koldioxidutsläpp bör eftersträvas för att för att mer effektivt möta gemensamma klimatutmaningar, möjliggöra synergier och uppnå mervärden i aktuella insatser för att bidra till omställningen mot en koldioxidsnål ekonomi.</p> <p>Exempel på aktiviteter som kan stödjas:</p> <ul style="list-style-type: none">• Utarbetandet av strategier och planer för en uthållig och energieffektiv samhällsplanering.• Insatser för att lära av goda exempel inom samhällsplanering nationellt och internationellt. Utveckla samarbeten med andra regioner.• Påverkansarbete i syfte att minska klimatpåverkan från transporter.• Projektering och förberedande arbete för test och verifiering av ny energieffektiv teknik i offentliga infrastrukturer, offentliga byggnader samt inom bostadssektorn.• Spridning och implementering av kunskaper från tidigare försök och genomförda energieffektiviseringsprojekt inom offentlig sektor och näringslivet.• Utveckling av energisnåla hus med miljöanpassade material.• Insatser för ökat hållbart byggande och användning av förnybara material i bostadssektorn.• Insatser för ökad användning av miljöanpassad upphandling.	

Investeringsprioritering	4c - Att stödja energieffektivitet, smart energiförvaltning och användning av förnybar energi inom offentliga infrastrukturer, även i offentliga byggnader och inom bostadssektorn
---------------------------------	--

Huvudsakliga målgrupper

Offentlig sektor, organisationer samt små och medelstora företag med verksamhet inom bostads- och infrastrukturen.

Geografiska områden

Hela programområdet

Stödmottagare

Funktioner inom samhällsplanering, fastighetsförvaltning miljö samt universitet och högskolor är exempel på möjliga stödmottagare i den offentliga sektorn. Inom den privata sektorn är företag och branschorganisationer, verksamma inom energi eller tillverkning av miljöanpassade material några av de tänkbara stödmottagarna.

Horisontella kriterier

Huvudelen av insatsområdets åtgärder är inriktade på att skapa energieffektiva lösningar och minska beroendet av fossila energikällor för att på så vis åstadkomma en mer hållbar utveckling. Således är det horisontella kriteriet gällande miljö och ekologisk hållbarhet tydligt i centrum i insatsområdet. Projektens möjligheter att bidra till reella resultat som leder till en mer gynnsam energihushållning är en faktor för projekturval. De uppnådda resultaten utgör en viktig del i uppföljningen av projektens måluppfyllelse.

Investeringsprioritering	4c - Att stödja energieffektivitet, smart energiförvaltning och användning av förnybar energi inom offentliga infrastrukturer, även i offentliga byggnader och inom bostadssektorn
<p>Inom programområdet har kostnaden för energi på senare tid kommit att utgöra en allt större del av BRP och företagens kostnader. Ett viktigt incitament för företag och organisationer att bidra till att uppfylla klimatmålen är att själva kunna sänka sina energikostnader, vilket också är ett strategiskt val för ökad konkurrenskraft. Genom att ligga i framkant när det gäller energihushållning kan regionens företag och organisationer skapa ett intresse hos andra regioner och länder vilket kan leda till nya affärsmöjligheter.</p> <p>Energisektorn domineras historiskt, och fortfarande idag, av manliga strukturer. Att aktivt arbeta för att förändra dessa strukturer är viktigt för såväl samhället som för branschen. Att få in nya perspektiv och kompetenser är nödvändigt för att bredda perspektiven inom energisektorns verksamhet och kan vara en direkt avgörande faktor för hållbar tillväxt. Att nå ut till grupper i samhället som tidigare inte uppmärksammats när det gäller energianvändning och hushållning av våra naturresurser är också viktigt för att EU:s energieffektivitetsdirektiv ska kunna realiserars. Hela samhället måste inkluderas i den viktiga energiomställningen.</p>	

2.A.6.2 Vägledande principer för urval av insatser

Investeringsprioritering	4c - Att stödja energieffektivitet, smart energiförvaltning och användning av förnybar energi inom offentliga infrastrukturer, även i offentliga byggnader och inom bostadssektorn
<p>Alla projekt som kan komma i fråga för urval skall beskriva hållbarhetsaspekter: jämställdhet, integration och miljöpåverkan. Utgångspunkten är att projekten behöver förhålla sig till de värden som jämställdhet, mångfald och miljö kan bidra med för att nå de specifika målen satta under insatsområdets investeringsprioriteringar. Utöver det är följande principer vägledande i programmet</p> <ul style="list-style-type: none"> • Projekt med samverkan mellan offentlig sektor och näringsliv. • Projekt som bidrar till EUs strategi för Östersjöregionen 	

Investeringsprioritering	4c - Att stödja energieffektivitet, smart energiförvaltning och användning av förnybar energi inom offentliga infrastrukturer, även i offentliga byggnader och inom bostadssektorn
<ul style="list-style-type: none"> • Insatser som underlättar energiomställningen inom transportsektorn med tanke på förbättringspotentialen kopplat till utsläppen av växthusgaser. När det gäller infrastrukturen för förnyelsebara drivmedel är det viktigt med samverkan mellan regioner för att uppnå gemensamma systemlösningar. Dessa bör förstärka effekterna av de nationella styrmedlen. • Bidra till (och förmå påverka) hållbarhetsdimensionerna (Horisontella kriterier). • Organisatorisk kapacitet, erfarenhet hos projektägaren och förankring hos samarbetsparter. • Erfarenheter och kunskaper från tidigare insatser på området bör tillvaratas. • Stöd till investeringar i förnybar elproduktion är ej stödberättigande. 	

2.A.6.3 Planerad användning av finansieringsinstrument (i tillämpliga fall)

Investeringsprioritering	4c - Att stödja energieffektivitet, smart energiförvaltning och användning av förnybar energi inom offentliga infrastrukturer, även i offentliga byggnader och inom bostadssektorn

2.A.6.4 Planerad användning av större projekt (i tillämpliga fall)

Investeringsprioritering	4c - Att stödja energieffektivitet, smart energiförvaltning och användning av förnybar energi inom offentliga infrastrukturer, även i offentliga byggnader och inom bostadssektorn

2.A.6.5 Utfallsindikatorer per investeringsprioritering och, i tillämpliga fall, per regionkategori

Tabell 5: Gemensamma och programspecifika utfallsindikatorer (per investeringsprioritering, uppdelade per regionkategori för ESF och i tillämpliga fall för Eruf)

Investeringsprioritering		4c - Att stödja energieffektivitet, smart energiförvaltning och användning av förnybar energi inom offentliga infrastrukturer, även i offentliga byggnader och inom bostadssektorn							
ID	Indikator	Mätenhet	Fond	Regionkategori (i tillämpliga fall)	Målvärde (2023)			Datakälla	Rapporterings frekvens
					Män	Kvinnor	Totalt		
CO31	Energieffektivitet : Antal hushåll med förbättrad energiförbrukningsklass	Hushåll	Eruf	Mer utvecklade			7 236,00	Förvaltande myndighets databas	Löpande
CO34	Minskning av växthusgaser: Uppskattad minskning av växthusgaser per år	Ton CO2-ekvivalenter	Eruf	Mer utvecklade			4 271,00	Förvaltande myndighets databas	Löpande
44	Minskad energiförbrukning hos projektmedverkande företag och organisationer	Procent	Eruf	Mer utvecklade			30,00	Förvaltande myndighets databas	Löpande
50	Genomsnittlig minskad energianvändning hos projektmedverkande offentliga organisationer (byggnader)	procent	Eruf	Mer utvecklade			20,00	Förvaltande myndighets databas	Löpande

2.A.7 Social innovation, transnationellt samarbete och bidrag till de tematiska målen 1–7

Insatsområde	4 - Att stödja övergången till en koldioxidsnål ekonomi i alla sektorer

2.A.8 Resultatram

Tabell 6: Det prioriterade områdets resultatram (per fond och, för Eruf och ESF, per regionkategori)

Insatsområde		4 - Att stödja övergången till en koldioxidsnål ekonomi i alla sektorer												
ID	Typ av indikator	Indikator eller genomförandesteg	viktigt	Om tillämpligt, måtenhet	Fond	Regionkategori	Milstolpe för 2018			Slutmål (2023)			Datakälla	I förekommande fall, en förklaring av indikatorns relevans
							Män	Kvinnor	Totalt	Män	Kvinnor	Totalt		
CO04	Aktivitet	Produktiv investering: Antal företag som får annat stöd än ekonomiskt		Företag	Eruf	Mer utvecklade			150			600,00	Projekt	
20	Finansiell	Utgifter		Euro	Eruf	Mer utvecklade			5227618			17 425 392,00	Förvaltande myndighet	

Kompletterande kvalitativ information om inrättandet av resultatramen

Förvaltande myndighet har bedömt att det är mest lämpligt att använda sig av aktivitetsindikatorer för resultatramverket och komplettera dessa med en finansiell indikator per insatsområde. Bedömningen motiveras av att aktivitetsindikatorer kan härledas till programmets genomförande till fullo och att de är möjliga att mäta kontinuerligt under programmets genomförande. Resultatindikatorer kommer inte att användas.

De metoder och kriterier som har använts för att välja ut relevanta aktivitetsindikatorer följer de riktlinjer som kommissionen har angivit. Beräkningarna av ett rimligt värde för delmålet för 2018 för varje utvald aktivitetsindikator har grundats på erfarenheter från föregående programperiod samt en bedömning av hur snabbt projekt inom respektive insatsområde kan förväntas generera utfall för varje aktivitetsindikator. Det uppskattade totala antalet projekt inom respektive insatsområde har också beaktats. Förvaltande myndighet gör bedömningen att de valda aktivitetsindikatorerna uppfyller kravet om att omfatta mer än 50 % av den finansiella allokeringen för insatsområdet.

När det gäller den finansiella indikatorn ”Utbetalda medel” per insatsområde, har beräkningarna utgått från kravet om att samtliga utbetalningar som ingår ska grundas på stödberättigande kostnader utbetalda till stödmottagaren och att dessa ska vara attesterade av attesterande myndighet. Förvaltande myndighet har beaktat erfarenheter från programperioden 2007-2013 och då särskilt fokuserat på hur utbetalningarna genomfördes under motsvarande del av programperioden dvs 2007-2011. Det faktum att programmet för programperioden 2014-2020 är mer fokuserat och koncentrerat samt att Förvaltande myndighet har en väl fungerande organisation på plats har också vägts in. Utbetalningsnivån har skiljt sig åt mellan programmets insatsområden under programperioden 2007-2013 och Förvaltande myndighet har vägt in dessa variationer vid fastställande av resultatramverket.

När det den finansiella indikatorn för insatsområde 2 har delmålet för 2018 satts till 20 %, vilket är något lägre än för övriga insatsområden. Projekt inom insatsområdet bedöms vara tidskrävande och ha en stor komplexitet i uppstartskedet i form av omfattande planeringsarbete och upphandlingar vilket förskjuter tiden för större kostnader.

Förvaltande myndighet överväger möjligheterna att i vissa särskilda fall, tillåta längre projektperioder än vad som varit möjligt under programperioden 2007-2013. Längre projektperioder medför att utfallet för aktivitetsindikatorerna kommer att komma relativt långt in i programperioden, vilket resulterar i att delmålen för 2018 i resultatramverket i dessa fall är lägre än för andra insatsområden.

I insatsområde 2 där bredbandsinvesteringar planeras kan man inte förvänta sig att resultaten av genomförda insatser kan redovisas förrän långt in i programperioden. Delmålet för vald aktivitetsindikator ”Tillfört antal företag som fått tillgång till bredband på minst 100Mbit/s” har bedömts bli 0. För att ändå följa upp effekterna av beviljade insatser inom detta insatsområde kommer programmet att använda genomförandesteget (Key implementation step) ”Planerat antal företag med tillgång till bredband på minst 100 Mbit/s baserat på projekt som finansieras inom insatsområdet”. Detta genomförandesteg kommer att följas löpande under programgenomförandet och återrapporteras i den årliga genomföranderapporten som lämnas till kommissionen.

I de flesta fall har endast en aktivitetsindikator per insatsområde valts ut till resultatramverket. Motivet till detta är att programmet är så pass fokuserat och koncentrerat att varje utvald aktivitetsindikator bedöms omfatta en större del av de förväntade projekten. Få indikatorer i resultatramverket gör det också lättare att följa upp och överblicka genomförandet och ökar möjligheterna till korrigerande åtgärder om tendenserna pekar mot att resultatramverket inte kommer att uppfyllas.

2.A.9 Insatskategorier

Insatskategorier motsvarande innehållet i det prioriterade området, baserat på en nomenklatur som antagits av kommissionen och en preliminär uppdelning av unionens stöd.

Tabellerna 7–11: Insatskategorier

Tabell 7: Dimension 1 – Interventionsområde

Insatsområde		4 - Att stödja övergången till en koldioxidsnål ekonomi i alla sektorer	
Fond	Regionkategori	Kod	belopp i euro
ERDF	Mer utvecklade	013. Demonstrationsprojekt samt stödjande åtgärder för energieffektiv renovering av offentlig infrastruktur	2 178 174,00
ERDF	Mer utvecklade	014. Demonstrationsprojekt samt stödjande åtgärder för energieffektiv renovering av befintligt bostadsbestånd	1 306 904,00
ERDF	Mer utvecklade	043. Infrastruktur för och främjande av åtgärder för ren stadstrafik (inklusive utrustning och rullande materiel)	1 742 539,00
ERDF	Mer utvecklade	068. Energieffektivitet och demonstrationsprojekt i små och medelstora företag samt stödjande åtgärder	871 270,00
ERDF	Mer utvecklade	069. Stöd till miljövänliga produktionsprocesser och resurseffektivitet i små och medelstora företag	1 742 539,00
ERDF	Mer utvecklade	071. Utveckling och främjande av företag specialiserade på tillhandahållande av tjänster som bidrar till en koldioxidsnål ekonomi och till klimattålighet (inklusive stöd till sådana tjänster)	871 270,00

Tabell 8: Dimension 2 – Finansieringsform

Insatsområde		4 - Att stödja övergången till en koldioxidsnål ekonomi i alla sektorer	
Fond	Regionkategori	Kod	belopp i euro
ERDF	Mer utvecklade	01. Bidrag utan återbetalningsskyldighet	8 712 696,00

Tabell 9: Dimension 3 – Typ av område

Insatsområde		4 - Att stödja övergången till en koldioxidsnål ekonomi i alla sektorer	
Fond	Regionkategori	Kod	belopp i euro
ERDF	Mer utvecklade	01. Storstadsområden (tätbefolkade, >50 000 invånare)	0,00
ERDF	Mer utvecklade	02. Mindre stadsområden (mindre tätbefolkade, >5 000 invånare)	4 704 856,00
ERDF	Mer utvecklade	03. Landsbygdsområden (glesbefolkade)	4 007 840,00

Tabell 10: Dimension 4 – Territoriella genomförandemekanismer

Insatsområde		4 - Att stödja övergången till en koldioxidsnål ekonomi i alla sektorer	
Fond	Regionkategori	Kod	belopp i euro
ERDF	Mer utvecklade	07. Ej tillämpligt	8 712 696,00

Tabell 11: Dimension 6 – ESF:s andratema (bara ESF och YEI)

Insatsområde		4 - Att stödja övergången till en koldioxidsnål ekonomi i alla sektorer		
Fond	Regionkategori	Kod		belopp i euro

2.A.10 Sammanfattning av den planerade användningen av tekniskt stöd, vid behov inklusive åtgärder för att öka den administrativa kapaciteten hos de myndigheter som är delaktiga i förvaltningen och kontrollen av programmen och stödmottagarna (i tillämpliga fall) (per insatsområde)

Insatsområde:	4 - Att stödja övergången till en koldioxidsnål ekonomi i alla sektorer

2.A.1 Insatsområde

Insatsområdets id-nummer	5
Insatsområdets rubrik	Att främja hållbara transporter och få bort flaskhalsar i viktig nätinфраstruktur

- Hela det prioriterade området kommer endast att genomföras genom finansieringsinstrument
- Hela insatsområdet kommer att genomföras endast med finansieringsinstrument som inrättas på unionsnivå
- Hela det prioriterade området kommer att genomföras genom lokalt ledd lokal utveckling
- För ESF: Hela insatsområdet gäller social innovation, transnationellt samarbete eller båda

2.A.2 Motivering till inrättandet av ett insatsområde som omfattar mer än en regionkategori, tematiskt mål eller fond (i tillämpliga fall)

2.A.3 Fond, regionkategori och beräkningsunderlag för unionens stöd

Fond	Regionkategori	Beräkningsunderlag (summa stödberättigande utgifter eller stödberättigande offentliga utgifter)	Regionkategori för de yttersta randområdena och de nordliga glesbefolkade områdena (i tillämpliga fall)
ERDF	Mer utvecklade	Totalt	
ERDF	Yttre randområden eller glesbefolkade områden i Norden	Totalt	Mer utvecklade

2.A.4 Investeringsprioritering

Investeringsprioriteringens id-nummer	7a
Investeringsprioriteringens rubrik	Att stödja ett multimodalt gemensamt europeiskt transportområde genom att investera i TEN-T

2.A.5 Särskilda mål för investeringsprioriteringen och förväntade resultat

Det särskilda målets id-nummer	1
Det särskilda målets benämning	Programområdets TEN-T nät har en utvecklad funktion år 2020 jämfört med 2014 genom förbättrad tillgänglighet och kapacitet
Resultat som medlemsstaterna försöker uppnå med unionens stöd	<p>Avstånden är långa, och glesheten betydande, för programområdets näringsliv. Exempelvis är avståndet i tid med tåg mellan Örnsköldsvik – Stockholm nästan 6 timmar. Det gäller även sträckan Åre – Stockholm. Utöver det har merparten av regionens invånare dessutom resvägar upp till en timme för att ta sig till närmsta järnvägsstation. Genom en utvecklad och förbättrad transportinfrastruktur år 2020 har programområdets näringsliv goda möjligheter att transportera gods och varor, samtidigt som människor kan komma närmare näringslivet och marknaden generellt. Programområdets gleshet motverkas primärt av god tillgänglighet.</p> <p>Två huvudsakliga transportkorridorer påverkar programområdets person- som godstransporter, Botniska korridoren och Mittnordenkorridoren. E14 utgör en del av Mittnordenkorridoren och E4 längs norrlandskusten är av riksintresse. Botniska korridoren är en viktig del för genomförandet av EU:s strategi för Östersjöregionen.</p> <p>Botniska korridoren har en mycket stor betydelse för såväl godstransporter som persontransporter regionalt, nationellt och internationellt. Nationellt och internationellt transporteras stora flöden längs Botniska korridoren mellan råvaruproduktionen i Norrland och förädlingsindustri och marknad i mellersta och södra Sverige och övriga Europa. Botniska korridoren har prioriterats av EU i kommissionens förslag till TEN-T och Core Network.. Exempel på åtgärder på Botniska korridoren av vikt för programområdet är kapacitetshöjande åtgärder på sträckan Härnösand – Sundsvall (Dingersjö), byggande av triangelspår</p>

Maland och Triangelspår Bergsåker, ny järnväg på sträckan Långsele – Nyland samt Triangelspår Västerasby.

Mittnordenkorridoren förbinder med väg- och järnväg regionerna kring Trondheim, Östersund och Sundsvall. Förbindelsen är av avgörande betydelse för inlandets koppling till kusten. Exempel på åtgärder på Mittnordenkorridoren av vikt för programområdet är kapacitetshöjande åtgärder på Mittbanan exempelvis sträckan Ånge – Stöde – Sundsvall och Åre – Krokomban samt säkra funktionaliteten vid Storlien för integrering med de betydande åtgärder som planeras att genomföras på Meråkerbanan i Norge.

Tre, relativt sett, småskaliga investeringar med stora positiva effekter för kapaciteten på Botniska korridoren är de båda triangelspårerna i Maland och Bergåker samt upprustningen/elektrifieringen av Tunadalsbanan till Sundsvalls Hamn

Triangelspår Bergsåker förbinder Ådalsbanan med Mittbanan och innebär slutet för tidskrävande tågvändningar i centrala Sundsvall. I dagsläget kan flera av regionens stora industrier inte flytta över fler virkestransporter från lastbil till järnväg på grund av kapacitetsbrister i systemet.

Triangelspår Maland ger en direktförbindelse från Ådalsbanan söderifrån till Sundsvalls Hamn och de stora industrier som är lokaliserade där. Malandstriangeln ger en tidsbesparing om cirka 40 minuter per tåg, på en sträcka som är knappt en mil lång.

Vid gränsen mellan Sverige och Norge, i närheten av Storlien (Mittbanan) behövs bland annat elektrifiering av banan med 600 meter och en ny järnvägsbank så att Mittbanan kan ta emot den betydande upprustning som är planerad av Meråkerbanan i Norge.

För att åstadkomma nödvändiga åtgärder i TEN-T nätet är relevanta planerings- och kunskapsunderlag av yttersta vikt. Genom väl genomtänkta planerings- och kunskapsunderlag skapas förutsättningar för att rätt investeringar genomförs och att beredskap finns för att genomföra åtgärderna så snart finansiering är beslutad.

--	--

Tabell 3: Programspecifika resultatindikatorer (per särskilt mål) (för ERUF och Sammanhållningsfonden)

Specifikt mål		1 - Programområdets TEN-T nät har en utvecklad funktion år 2020 jämfört med 2014 genom förbättrad tillgänglighet och kapacitet						
ID	Indikator	Mätenhet	Regionkategori (i förekommande fall)	Utgångsvärde	Utgångsår	Målvärde (2023)	Datakälla	Rapporterings frekvens
0702	Näringslivets godstransporter	Varuflöde efter vikt i tusentals ton	Mer utvecklade	14 016,00	2009	15 418,00	Trafikanalys	Vart femte år
703	Tågresor som startar i programområdet	Antal tågresor	Mer utvecklade	1 996 000,00	2013	2 196 000,00	Trafikanalys	Vartannat år

2.A.6 Åtgärder som ska få stöd inom investeringsprioriteringen (per investeringsprioritering)

2.A.6.1 Beskriv den typ av åtgärder som ska få stöd, med exempel, och hur de förväntas bidra till de särskilda målen. I tillämpliga fall, ange även huvudsakliga målgrupper, särskilda typer av territorier och typer av stödmottagare.

Investeringsprioritering	7a - Att stödja ett multimodalt gemensamt europeiskt transportområde genom att investera i TEN-T
Exempel på aktiviteter som kan stödjas:	
<ul style="list-style-type: none">• Vägförbättrande åtgärder som ökar tillgängligheten• Framtagande av underlag och analyser för utbyggnad och förbättring av transportinfrastrukturen• Investerings- och trimningsåtgärder i järnvägssystemet• Förbättringar av den fysiska infrastrukturen och metodutveckling som syftar till att utveckla och främja multimodala transporter.• Insatser som motverkar flaskhalsar i transportsystemet.• Insatser som bidrar till att minska transportsektorns utsläpp av växthusgaser.	
Insatserna handlar om investeringsåtgärder i det befintliga TEN-T nätet. Underlag och analyser skapar förutsättningar för att investeringar ska kunna genomföras i framtiden. Samverkan med regionalfondsfinansierade aktiviteter för förbättrad transportinfrastruktur i främst Övre Norrland och Norra Mellansverige ska eftersträvas, liksom samverkan med de gränsregionala programmen. Fyrstegsprincipen ska vara vägledande i arbetet med att möta transportbehov och öka tillgängligheten. Fyrstegsprincipen innebär att åtgärder bedöms enligt följande ”stege”:	
<ol style="list-style-type: none">1. Tänk om Det första steget handlar om att först och främst överväga åtgärder som kan påverka behovet av transporter och resor samt valet av transportsätt.2. Optimera Det andra steget innebär att genomföra åtgärder som medför ett mer effektivt utnyttjande av den befintliga infrastrukturen.3. Bygg om Vid behov genomförs det tredje steget som innebär begränsade ombyggnationer.	

Investeringsprioritering	7a - Att stödja ett multimodalt gemensamt europeiskt transportområde genom att investera i TEN-T
<p>4. Bygg nytt Det fjärde steget genomförs om behovet inte kan tillgodoses i de tre tidigare stegen. Det betyder nyinvesteringar och/eller större ombyggnadsåtgärder.</p> <p>Huvudsakliga målgrupper</p> <p>Företag och organisationer i programområdet.</p> <p>Geografiska områden</p> <p>Investeringsprioriteringen avser insatser inom hela programområdet.</p> <p>Stödmottagare</p> <p>Statliga och regionala myndigheter och andra offentliga organisationer, universitet, högskolor, forskningsinstitutioner, kommuner, landsting, näringslivsorganisationer, bransch- och intresseorganisationer.</p> <p>Horisontella kriterier</p> <p>Transportsektorn domineras historiskt av manliga strukturer, där exempelvis tillgången till och användandet av bil varit högre bland män än bland kvinnor. En ökad tillgänglighet underlättar generellt en förändring och möjligheterna för underrepresenterade grupper att få tillgång till systemet på lika villkor. Med en modern infrastruktur kan pendlingstider förkortas och tillgång till en större och mer varierad arbetsmarknad förbättras.</p>	

Investeringsprioritering	7a - Att stödja ett multimodalt gemensamt europeiskt transportområde genom att investera i TEN-T
<p>Satsningar på järnvägssystemet ger möjligheter att överföra gods från väg till järnväg. Det är positivt för möjligheten att minska utsläpp. En fossiloberoende fordonsflotta år 2030 (nationellt mål) kräver insatser i infrastruktur exempelvis i form av laddstationer och biogaspumpar.</p>	

2.A.6.2 Vägledande principer för urval av insatser

Investeringsprioritering	7a - Att stödja ett multimodalt gemensamt europeiskt transportområde genom att investera i TEN-T
<p>Följande principer är vägledande i programmet: .</p> <ul style="list-style-type: none"> • Insatsen ska ske i TEN-T nätet • Insatsen leder till ökad tillgänglighet, minskade restider och/eller kortare restider i TEN-T nätet • Underlag som syftar till att lösa betydande flaskhalsar i TEN-T nätet • Projekt som beaktar nationell transportplan och länstransportplan • Projekt som genomförs i bred samverkan mellan kommunala, regionala, nationella och privata aktörer • Projekt som bidrar till EUs strategi för Östersjöregionen • Projekt som skapar mervärden över länsgränserna • Fyrstegsprincipen ska vara vägledande i arbetet med att möta transportbehov • Bidra till (och förmå påverka) hållbarhetsdimensionerna (Horisontella kriterier) • Visa på tydlig medverkan från näringslivet • Organisatorisk kapacitet, erfarenhet hos projektägaren och förankring hos samarbetsparter. • Erfarenheter och kunskaper från tidigare insatser på området bör tillvaratas. 	

Investeringsprioritering	7a - Att stödja ett multimodalt gemensamt europeiskt transportområde genom att investera i TEN-T

2.A.6.3 Planerad användning av finansieringsinstrument (i tillämpliga fall)

Investeringsprioritering	7a - Att stödja ett multimodalt gemensamt europeiskt transportområde genom att investera i TEN-T

2.A.6.4 Planerad användning av större projekt (i tillämpliga fall)

Investeringsprioritering	7a - Att stödja ett multimodalt gemensamt europeiskt transportområde genom att investera i TEN-T

2.A.6.5 Utfallsindikatorer per investeringsprioritering och, i tillämpliga fall, per regionkategori

Tabell 5: Gemensamma och programspecifika utfallsindikatorer (per investeringsprioritering, uppdelade per regionkategori för ESF och i tillämpliga fall för Eruf)

Investeringsprioritering		7a - Att stödja ett multimodalt gemensamt europeiskt transportområde genom att investera i TEN-T							
ID	Indikator	Mätenhet	Fond	Regionkategori (i tillämpliga fall)	Målvärde (2023)			Datakälla	Rapporterings frekvens
					Män	Kvinnor	Totalt		
CO12	Järnväg: Total längd av ombyggda eller uppgraderade järnvägslinjer	km	Eruf	Mer utvecklade			40,00	Trafikverket/Tr afikanalys	Löpande
CO12a	Järnväg: Total längd av ombyggda eller uppgraderade järnvägslinjer varav: TEN-T	km	Eruf	Mer utvecklade			20,00	Trafikanalys/Tr afikverket	Vartannat år
CO14	Vägar: Total längd av ombyggda eller uppgraderade vägar	km	Eruf	Mer utvecklade			40,00	Trafikverket/Tr afikanalys	Löpande
CO14a	Vägar: Total längd av ombyggda eller uppgraderade vägar varav: TEN-T	km	Eruf	Mer utvecklade			20,00	Trafikanalys/Tr afikverket	Vartannat år

2.A.4 Investeringsprioritering

Investeringsprioriteringens id-nummer	7b
Investeringsprioriteringens rubrik	Att främja regional rörlighet genom att koppla ihop sekundära och tertiära knutpunkter med TEN-T- infrastruktur, inklusive multimodala noder

2.A.5 Särskilda mål för investeringsprioriteringen och förväntade resultat

Det särskilda målets id-nummer	1
Det särskilda målets benämning	Programområdets mobilitet har ökat år 2020 jämfört med 2014.
Resultat som medlemsstaterna försöker uppnå med unionens stöd	<p>Bättre och samordnade kommunikationer är viktigt för de flesta näringsgrenar för att tillgodose de ökande transportbehoven och den ökande arbetspendlingen. De större stråken (TEN-T nätet) och de regionala stråken är kommunicerande kärl och behöver vara effektivt kopplade. Smidiga övergångar mellan olika stråk och trafikslag främjar inomregional och interregional rörlighet. Betydande felande länkar i infrastrukturen är exempelvis sträckan Långsele – Nyland samt triangelspår Västerasby som tillsammans binder samman kustjärnvägen (Core Network) med norra stambanan (Comprehensive network). Ådalsbanan delsträckan Långsele-Nyland är en järnvägssträcka med mycket stora upprustningsbehov ur ett regionalt perspektiv. Det regionala näringslivet har svårigheter att transportera gods till Europapendeln som utgår från Långsele. Järnvägssträckan är viktig då den dels skapar redundans i järnvägssystemet genom att länka samman norra stambanan och kustbanan dels har den en stor betydelse för det regionala näringslivet och de godstransporter som sker samt medger snabbare och kortare tågförbindelser på sträckan Östersund-Umeå.</p> <p>Inlandsbanan är en kompletterande järnvägsträcka med betydelse för framförallt det råvarubaserade näringslivet men också för besöksnäringen. Funktionaliteten på sträckan måste förbättras så att effektivare övergångar kan ske mellan Mittbanan och Inlandsbanan.</p> <p>I programområdet finns en betydande andel regionala vägar med stor betydelse. Det är vägar som är avgörande för</p>

tillgängligheten till exempelvis besöksnärlingsdestinationer och regionalt viktiga företag. Vägarna är en grundläggande förutsättning för att transportera ut skogsråvara från inland till kust och till järnvägen. Dessa regionalt prioriterade vägar, genom regionala transportplanerna i Jämtland och Västernorrland länkar samman europavägarna E4 , E14 och E45 med det lokala och regionala näringslivet. De regionala transportplanerna är programområdets strategiska och operativa program för prioriteringar av viktiga lokala, regionala och nationella infrastrukturobjekt. Transportplanerna är trafikslagsövergripande och utgår vanligtvis från de gemensamma prioriteringar som görs i de övergripande regionala strategidokumenterna såsom regionala utvecklingsstrategier.

Genom investeringar via regionalfondsprogrammet möjliggörs investeringar i objekt som binder samman trafikslagen ytterligare och skapar en ökad tillgänglighet för programområdets näringsliv. Det multimodala transportsystemet utvecklas och smarta lösningar skapas.

För att åstadkomma nödvändiga åtgärder i anslutning till TEN-T nätet är relevanta planerings- och kunskapsunderlag av yttersta vikt. Genom väl genomtänkta planerings- och kunskapsunderlag skapas förutsättningar för att rätt investeringar genomförs och att beredskap finns för att genomföra åtgärderna så snart som finansiering är beslutad.

Tabell 3: Programspecifika resultatindikatorer (per särskilt mål) (för ERUF och Sammanhållningsfonden)

Specifikt mål		1 - Programområdets mobilitet har ökat år 2020 jämfört med 2014.						
ID	Indikator	Mätenhet	Regionkategori (i förekommande fall)	Utgångsvärde	Utgångsår	Målvärde (2023)	Datakälla	Rapporterings frekvens
0701	Interregional tillgänglighet - genomsnittlig* andel befolkning som bor inom 5 km i vägnätet från en regelbundet trafikerad järnvägsstation efter SKL:s kommunindelning.	Procent	Mer utvecklade	55,00	2012	58,00	Trafikanalys	Vart tredje år
704	Beläggningsgrad personbil	Antal passagerare	Mer utvecklade	1,77	2013	1,95	Trafikanalys	Vartannat år
706	Planeringsunderlag för mobilitetsinsatser	Antal planeringsunderlag	Mer utvecklade	4,00	2013	8,00	Projektens rapportering	Vartannat år

2.A.6 Åtgärder som ska få stöd inom investeringsprioriteringen (per investeringsprioritering)

2.A.6.1 Beskriv den typ av åtgärder som ska få stöd, med exempel, och hur de förväntas bidra till de särskilda målen. I tillämpliga fall, ange även huvudsakliga målgrupper, särskilda typer av territorier och typer av stödmottagare.

Investeringsprioritering	7b - Att främja regional rörlighet genom att koppla ihop sekundära och tertiära knutpunkter med TEN-T- infrastruktur, inklusive multimodala noder
Exempel på aktiviteter som kan stödjas:	
<ul style="list-style-type: none">• Framtagande av underlag för utbyggnad och förbättring av transportinfrastrukturen• Bärighetsåtgärder• Tillgänglighetsskapande infrastrukturinsatser• Förbättringar av den fysiska infrastrukturen och metodutveckling som syftar till att utveckla och främja multimodala persontransporter.• Utveckling av bytespunkter, pendlarparkeringar och andra multimodala insatser som syftar till regionförstoring och ökad andel kollektivt resande.• Insatser som motverkar flaskhalsar i transportsystemet.• Insatser som bidrar till att minska transportsektorns utsläpp av växthusgaser.	
Underlag och analyser skapar förutsättningar för att investeringar ska kunna genomföras i framtiden. Samverkan med regionalfondsfinansierade aktiviteter för förbättrad transportinfrastruktur i främst Övre Norrland och Norra Mellansverige ska eftersträvas, liksom samverkan med de gränsregionala programmen.	
Huvudsakliga målgrupper	

Investeringsprioritering	7b - Att främja regional rörlighet genom att koppla ihop sekundära och tertiära knutpunkter med TEN-T- infrastruktur, inklusive multimodala noder
<p>Företag och organisationer i programområdet.</p> <p>Geografiska områden</p> <p>Investeringsprioriteringen avser insatser inom hela programområdet</p> <p>Stödmottagare</p> <p>Statliga och regionala myndigheter och andra offentliga organisationer, universitet, högskolor, forskningsinstitutioner, kommuner, landsting, näringslivsorganisationer, bransch- och intresseorganisationer.</p> <p>Horisontella kriterier</p> <p>Transportsektorn domineras historiskt av manliga strukturer, där exempelvis tillgången till och användandet av bil varit högre bland män än bland kvinnor. En ökad tillgänglighet underlättar generellt en förändring och möjligheterna för underrepresenterade grupper att få tillgång till systemet på lika villkor. Med en modern infrastruktur kan pendlingsstider förkortas och tillgång till en större och mer varierad arbetsmarknad förbättras</p> <p>Satsningar på järnvägssystemet ger möjligheter att överföra gods från väg till järnväg. Det är positivt för möjligheten att minska utsläpp. En fossiloberoende fordonsflotta år 2030 (nationellt mål) kräver insatser i infrastruktur exempelvis i form av laddstationer och biogaspumpar. Det är viktigt att anslutningar till TEN-T nätet har smidiga bytestpunkter som stimulerar byte mellan olika trafikslag och transportmedel.</p>	

2.A.6.2 Vägledande principer för urval av insatser

Investeringsprioritering	7b - Att främja regional rörlighet genom att koppla ihop sekundära och tertiära knutpunkter med TEN-T- infrastruktur, inklusive multimodala noder
Insatser ska stödja en effektivare koppling till TEN-T nätet, exempelvis via triangelspår, standardhöjande åtgärder, samordnad teknisk standard, etcetera för att därmed främja den regionala rörligheten och utveckla större tillväxt- och arbetsmarknadsregioner. De horisontella kriterierna ska beaktas inom varje insats och användas för att nå bättre måluppfyllelse. Projekt som beaktar nationell transportplan och länstransportplan.	
Vidare prioriteras projekt som bidrar till EUs strategi för Östersjöregionen	

2.A.6.3 Planerad användning av finansieringsinstrument (i tillämpliga fall)

Investeringsprioritering	7b - Att främja regional rörlighet genom att koppla ihop sekundära och tertiära knutpunkter med TEN-T- infrastruktur, inklusive multimodala noder

2.A.6.4 Planerad användning av större projekt (i tillämpliga fall)

Investeringsprioritering	7b - Att främja regional rörlighet genom att koppla ihop sekundära och tertiära knutpunkter med TEN-T- infrastruktur, inklusive multimodala noder

2.A.6.5 Utfallsindikatorer per investeringsprioritering och, i tillämpliga fall, per regionkategori

Tabell 5: Gemensamma och programspecifika utfallsindikatorer (per investeringsprioritering, uppdelade per regionkategori för ESF och i tillämpliga fall för Eruf)

Investeringsprioritering		7b - Att främja regional rörlighet genom att koppla ihop sekundära och tertiära knutpunkter med TEN-T- infrastruktur, inklusive multimodala noder							
ID	Indikator	Mätenhet	Fond	Regionkategori (i tillämpliga fall)	Målvärde (2023)			Datakälla	Rapporterings frekvens
					Män	Kvinnor	Totalt		
CO12	Järnväg: Total längd av ombyggda eller uppgraderade järnvägslinjer	km	Eruf	Mer utvecklade			40,00	Trafikverket/Tr afikanalys	Löpande
CO14	Vägar: Total längd av ombyggda eller uppgraderade vägar	km	Eruf	Mer utvecklade			40,00	Trafikverket/Tr afikanalys	Löpande

2.A.4 Investeringsprioritering

Investeringsprioriteringens id-nummer	7c
Investeringsprioriteringens rubrik	Att utveckla och förbättra miljövänliga (även tystare) och koldioxidsnåla transportsystem, däribland transporter på inre vattenvägar och sjöfart, hamnar, multimodala förbindelser och flygplatsinfrastruktur för att främja hållbar regional och lokal trafik

2.A.5 Särskilda mål för investeringsprioriteringen och förväntade resultat

Det särskilda målets id-nummer	1
Det särskilda målets benämning	År 2020 har andelen resenärer som använder miljövänliga trafikslag ökat.
Resultat som medlemsstaterna försöker uppnå med unionens stöd	<p>Hållbar utveckling förutsätter ett hållbart transportsystem. Det gäller både godstransporter och persontransporter. Stora utmaningar återstår för att nå det mål som finns uppsatt nationellt om att fördubbla det kollektiva resandet. Utmaningarna är särskilt stora i glest befolkade delar av landet. Att endast investera i infrastruktur är inte tillräckligt. Kompletterande insatser såsom att utveckla nya former av kollektivtrafik och satsningar på informations- och kommunikationsinsatser för att påverka individens attityd till hållbart resande ger ökade möjligheter till att fler väljer kollektivtrafiken.</p> <p>En viktig förutsättning för att ta tillvara de möjligheter som TEN-T nätet erbjuder i form av att järnväg och väg, är anslutande infrastruktur i form av gång- och cykelvägar. Gång och cykel är ofta det effektivaste sättet att transportera sig kortare sträckor till exempelvis arbetsplatser och anslutande kollektivtrafik.</p> <p>En hållbar lokal och regional rörlighet uppnås genom en rad olika insatser såsom förbättrad infrastruktur, åtgärder för kollektivtrafik och åtgärder för att underlätta gång- och cykeltrafik. Att förbättra hela resan för resenären är mycket viktigt. Genom nya, smarta och samordnade kollektivtrafiklösningar ökar tillgängligheten och användbarheten för resenärerna.</p>

Tabell 3: Programspecifika resultatindikatorer (per särskilt mål) (för ERUF och Sammanhållningsfonden)

Specifikt mål		1 - År 2020 har andelen resenärer som använder miljövänliga trafikslag ökat.						
ID	Indikator	Mätenhet	Regionkategori (i förekommande fall)	Utgångsvärde	Utgångsår	Målvärde (2023)	Datakälla	Rapporterings frekvens
0404	Koldioxidutsläpp från transporter (exkl. internationell luftfart och sjöfart)	Ton/år	Mer utvecklade	1 099 202,00	2011	989 282,00	Länsstyrelsen	Vartannat år
705	Antal resor med kollektivtrafik	Antal resor	Mer utvecklade	17 514 000,00	2013	19 791 000,00	Trafikanalys	Vartannat år

2.A.6 Åtgärder som ska få stöd inom investeringsprioriteringen (per investeringsprioritering)

2.A.6.1 Beskriv den typ av åtgärder som ska få stöd, med exempel, och hur de förväntas bidra till de särskilda målen. I tillämpliga fall, ange även huvudsakliga målgrupper, särskilda typer av territorier och typer av stödmottagare.

Investeringsprioritering	7c - Att utveckla och förbättra miljövänliga (även tystare) och koldioxidsnåla transportsystem, däribland transporter på inre vattenvägar och sjöfart, hamnar, multimodala förbindelser och flygplatsinfrastruktur för att främja hållbar regional och lokal trafik
Exempel på aktiviteter som kan stödjas:	
<ul style="list-style-type: none">• Investeringar inom de olika transportslagen för minskad tidsåtgång, ökad tillgänglighet, ökad kapacitet, regularitet och transportkvalité• Investeringar i gång- och cykelvägar, kollektivtrafikfrämjande insatser eller liknande•• Insatser som medverkar till minskad energianvändning eller ökad andel förnybar energi genom beteendeförändringar, ökat lärande och attitydpåverkan.• Utveckla smarta systemlösningar för kollektivtrafiken för att minska klimatpåverkan och öka energieffektiviteten i kollektivtrafiken.• Utveckla och testa nya kollektivtrafiklösningar som är särskilt framtagna ur ett landsbygds- och glesbygdsperspektiv• För att nå målet om ökat kollektivt resande och ökat resande med gång och cykel krävs åtgärder på olika nivåer. För maximal effekt kombineras åtgärder i infrastruktur med exempelvis beteendepåverkande åtgärder och nya, smarta lösningar för en utvecklad och anpassad kollektivtrafik.	
Huvudsakliga målgrupper	
Företag och organisationer i programområdet.	

Investeringsprioritering	7c - Att utveckla och förbättra miljövänliga (även tystare) och koldioxidsnåla transportsystem, däribland transporter på inre vattenvägar och sjöfart, hamnar, multimodala förbindelser och flygplatsinfrastruktur för att främja hållbar regional och lokal trafik
---------------------------------	---

Geografiska områden

Investeringsprioriteringen avser insatser inom hela programområdet.

Stödmottagare

Statliga och regionala myndigheter och andra offentliga organisationer, universitet, högskolor, forskningsinstitutioner, kommuner, landsting, näringslivsorganisationer, bransch- och intresseorganisationer.

Horisontella kriterier

Transportsektorn domineras historiskt av manliga strukturer, där exempelvis tillgången till och användandet av bil varit högre bland män än bland kvinnor, och där män pendlat längre tid än kvinnor generellt sett gjort. En ökad tillgänglighet underlättar generellt en förändring och möjligheterna för underrepresenterade grupper att få tillgång till systemet på lika villkor. Med en modern infrastruktur kan pendlingstider förkortas och tillgång till en större och mer varierad arbetsmarknad förbättras. En risk med regionförstoring är att det könsmissiga mönstret kan förstärkas så att kvinnor arbetar närmare hemmet med ett ökat ansvar för barn och hem som följd, medan männen börjar pendla långa sträckor. En väl utbyggd och snabb kollektivtrafik kräver därför friare arbetsformer och ett målmedvetet arbete för att bryta traditionella könsroller. Kollektivtrafiken är idag relativt sett viktigare för kvinnor än för män. En strävan är att utjämna detta primärt genom att andelen män som nyttjar kollektivtrafik ökar.

En förbättrad och utvecklad kollektivtrafik stödjer målen om minskade utsläpp av växthusgaser. Satsningar på järnvägssystemet ger möjligheter att överföra gods från väg till järnväg. Det är positivt för möjligheten att minska utsläpp. En fossiloberoende fordonsflotta år 2030 (nationellt mål) kräver insatser i infrastruktur exempelvis i form av laddstationer och biogaspumpar. Det är viktigt att anslutningar till TEN-T nätet har smidiga bytespunkter som

Investeringsprioritering	7c - Att utveckla och förbättra miljövänliga (även tystare) och koldioxidsnåla transportsystem, däribland transporter på inre vattenvägar och sjöfart, hamnar, multimodala förbindelser och flygplatsinfrastruktur för att främja hållbar regional och lokal trafik
stimulerar byte mellan olika trafikslag och transportmedel.	

2.A.6.2 Vägledande principer för urval av insatser

Investeringsprioritering	7c - Att utveckla och förbättra miljövänliga (även tystare) och koldioxidsnåla transportsystem, däribland transporter på inre vattenvägar och sjöfart, hamnar, multimodala förbindelser och flygplatsinfrastruktur för att främja hållbar regional och lokal trafik
Projekt som har en tydlig koppling till näringslivets behov, har flera deltagande organisationer, främjar hållbar regionförstoring, bidrar till miljöeffektiva transporter och stimulerar nya transport- och trafiklösningar prioriteras. De horisontella kriterierna ska beaktas inom varje projekt och användas för att nå bättre måluppfyllelse. Projekt som beaktar nationell transportplan och länstransportplan. Projekt som har en koppling till EUs strategi för Östersjöregionen.	

2.A.6.3 Planerad användning av finansieringsinstrument (i tillämpliga fall)

Investeringsprioritering	7c - Att utveckla och förbättra miljövänliga (även tystare) och koldioxidsnåla transportsystem, däribland transporter på inre vattenvägar och sjöfart, hamnar, multimodala förbindelser och flygplatsinfrastruktur för att främja hållbar regional och lokal trafik

2.A.6.4 Planerad användning av större projekt (i tillämpliga fall)

Investeringsprioritering	7c - Att utveckla och förbättra miljövänliga (även tystare) och koldioxidsnåla transportsystem, däribland transporter på inre vattenvägar och sjöfart, hamnar, multimodala förbindelser och flygplatsinfrastruktur för att främja hållbar regional och lokal trafik

2.A.6.5 Utfallsindikatorer per investeringsprioritering och, i tillämpliga fall, per regionkategori

Tabell 5: Gemensamma och programspecifika utfallsindikatorer (per investeringsprioritering, uppdelade per regionkategori för ESF och i tillämpliga fall för Eruf)

Investeringsprioritering		7c - Att utveckla och förbättra miljövänliga (även tystare) och koldioxidsnåla transportsystem, däribland transporter på inre vattenvägar och sjöfart, hamnar, multimodala förbindelser och flygplatsinfrastruktur för att främja hållbar regional och lokal trafik							
ID	Indikator	Mätenhet	Fond	Regionkategori (i tillämpliga fall)	Målvärde (2023)			Datakälla	Rapporterings frekvens
					Män	Kvinnor	Totalt		
1	Antal smarta systemlösningar för kollektivtrafiken	Antal	Eruf	Mer utvecklade			5,00	Förvaltande myndighet	Löpande
17	Antal projekt som tar fram strategier / förstudier / analyser / planer med utgångspunkt i fyrstegsprincipen	Antal	Eruf	Mer utvecklade			5,00	Förvaltande myndighets datasystem	Löpande

2.A.7 Social innovation, transnationellt samarbete och bidrag till de tematiska målen 1–7

Insatsområde	5 - Att främja hållbara transporter och få bort flaskhalsar i viktig nätfrastruktur

2.A.8 Resultatram

Tabell 6: Det prioriterade områdets resultatram (per fond och, för Eruf och ESF, per regionkategori)

Insatsområde		5 - Att främja hållbara transporter och få bort flaskhalsar i viktig nätfrastruktur												
ID	Typ av indikator	Indikator eller genomförandesteg	viktigt	Om tillämpligt, måtenhet	Fond	Regionkategori	Milstolpe för 2018			Slutmål (2023)			Datakälla	I förekommande fall, en förklaring av indikatorns relevans
							Män	Kvinnor	Totalt	Män	Kvinnor	Totalt		
CO12	Aktivitet	Järnväg: Total längd av ombyggda eller uppgraderade järnvägslinjer		km	Eruf	Mer utvecklade			15			60,00	Projekt	
CO14	Aktivitet	Vägar: Total längd av ombyggda eller uppgraderade vägar		km	Eruf	Mer utvecklade			15			60,00	Projekt	
20	Finansiell	Utgifter		Euro	Eruf	Mer utvecklade			16553121			55 177 070,00	Förvaltande myndighet	

Kompletterande kvalitativ information om inrättandet av resultatramen

Förvaltande myndighet har bedömt att det är mest lämpligt att använda sig av aktivitetsindikatorer för resultatramverket och komplettera dessa med en finansiell indikator per insatsområde. Bedömningen motiveras av att aktivitetsindikatorer kan härledas till programmets genomförande till fullo och att de är möjliga att mäta kontinuerligt under programmets genomförande. Resultatindikatorer kommer inte att användas.

De metoder och kriterier som har använts för att välja ut relevanta aktivitetsindikatorer följer de riktlinjer som kommissionen har angivit. Beräkningarna av ett rimligt värde för delmålet för 2018 för varje utvald aktivitetsindikator har grundats på erfarenheter från föregående programperiod samt en bedömning av hur snabbt projekt inom respektive insatsområde kan förväntas generera utfall för varje aktivitetsindikator. Det uppskattade totala antalet projekt inom respektive insatsområde har också beaktats. Förvaltande myndighet gör bedömningen att de valda aktivitetsindikatorerna uppfyller kravet om att omfatta mer än 50 % av den finansiella allokeringen för insatsområdet.

När det gäller den finansiella indikatorn ”Utbetalda medel” per insatsområde, har beräkningarna utgått från kravet om att samtliga utbetalningar som ingår ska grundas på stödberättigande kostnader utbetalda till stödmottagaren och att dessa ska vara attesterade av attesterande myndighet. Förvaltande myndighet har beaktat erfarenheter från programperioden 2007-2013 och då särskilt fokuserat på hur utbetalningarna genomfördes under motsvarande del av programperioden dvs 2007-2011. Det faktum att programmet för programperioden 2014-2020 är mer fokuserat och koncentrerat samt att Förvaltande myndighet har en väl fungerande organisation på plats har också vägts in. Utbetalningsnivån har skiljt sig åt mellan programmets insatsområden under programperioden 2007-2013 och Förvaltande myndighet har vägt in dessa variationer vid fastställande av resultatramverket.

När det den finansiella indikatorn för insatsområde 2 har delmålet för 2018 satts till 20 %, vilket är något lägre än för övriga insatsområden. Projekt inom insatsområdet bedöms vara tidskrävande och ha en stor komplexitet i uppstartskedet i form av omfattande planeringsarbete och upphandlingar vilket förskjuter tiden för större kostnader.

Förvaltande myndighet överväger möjligheterna att i vissa särskilda fall, tillåta längre projektperioder än vad som varit möjligt under programperioden 2007-2013. Längre projektperioder medför att utfallet för aktivitetsindikatorerna kommer att komma relativt långt in i programperioden, vilket resulterar i att delmålen för 2018 i resultatramverket i dessa fall är lägre än för andra insatsområden.

I insatsområde 2 där bredbandsinvesteringar planeras kan man inte förvänta sig att resultaten av genomförda insatser kan redovisas förrän långt in i programperioden. Delmålet för vald aktivitetsindikator ”Tillfört antal företag som fått tillgång till bredband på minst 100Mbit/s” har bedömts bli 0. För att ändå följa upp effekterna av beviljade insatser inom detta insatsområde kommer programmet att använda genomförandesteget (Key implementation step) ”Planerat antal företag med tillgång till bredband på minst 100 Mbit/s baserat på projekt som finansieras inom insatsområdet”. Detta genomförandesteg kommer att följas löpande under programgenomförandet och återrapporteras i den årliga genomföranderapporten som lämnas till kommissionen.

I de flesta fall har endast en aktivitetsindikator per insatsområde valts ut till resultatramverket. Motivet till detta är att programmet är så pass fokuserat och koncentrerat att varje utvald aktivitetsindikator bedöms omfatta en större del av de förväntade projekten. Få indikatorer i resultatramverket gör det också lättare att följa upp och överblicka genomförandet och ökar möjligheterna till korrigerande åtgärder om tendenserna pekar mot att resultatramverket inte kommer att uppfyllas.

2.A.9 Insatskategorier

Insatskategorier motsvarande innehållet i det prioriterade området, baserat på en nomenklatur som antagits av kommissionen och en preliminär uppdelning av unionens stöd.

Tabellerna 7–11: Insatskategorier

Tabell 7: Dimension 1 – Interventionsområde

Insatsområde		5 - Att främja hållbara transporter och få bort flaskhalsar i viktig nätinфраstruktur	
Fond	Regionkategori	Kod	belopp i euro
ERDF	Mer utvecklade	024. Järnvägar (TEN-T stamnät)	4 101 269,00
ERDF	Mer utvecklade	025. Järnvägar (övergripande TEN-T)	3 801 176,00
ERDF	Mer utvecklade	026. Andra järnvägar	2 000 774,00
ERDF	Mer utvecklade	034. Andra ombyggda eller förbättrade vägar (motorvägar, nationella, regionala eller lokala)	6 802 104,00
ERDF	Mer utvecklade	036. Kombinerad transport	3 401 052,00
ERDF	Mer utvecklade	043. Infrastruktur för och främjande av åtgärder för ren stadstrafik (inklusive utrustning och rullande materiel)	3 611 117,00

Insatsområde		5 - Att främja hållbara transporter och få bort flaskhalsar i viktig nätinфраstruktur	
Fond	Regionkategori	Kod	belopp i euro
ERDF	Mer utvecklade	090. Cykelvägar och gångbanor	3 871 043,00

Tabell 8: Dimension 2 – Finansieringsform

Insatsområde		5 - Att främja hållbara transporter och få bort flaskhalsar i viktig nätinфраstruktur	
Fond	Regionkategori	Kod	belopp i euro
ERDF	Mer utvecklade	01. Bidrag utan återbetalningsskyldighet	27 588 535,00

Tabell 9: Dimension 3 – Typ av område

Insatsområde		5 - Att främja hållbara transporter och få bort flaskhalsar i viktig nätinфраstruktur	
Fond	Regionkategori	Kod	belopp i euro
ERDF	Mer utvecklade	01. Storstadsområden (tätbefolkade, >50 000 invånare)	0,00
ERDF	Mer utvecklade	02. Mindre stadsområden (mindre tätbefolkade, >5 000 invånare)	14 897 809,00
ERDF	Mer utvecklade	03. Landsbygdsområden (glesbefolkade)	12 690 726,00

Tabell 10: Dimension 4 – Territoriella genomförandemekanismer

Insatsområde		5 - Att främja hållbara transporter och få bort flaskhalsar i viktig nätinфраstruktur	
Fond	Regionkategori	Kod	belopp i euro

Insatsområde		5 - Att främja hållbara transporter och få bort flaskhalsar i viktig nätinфраstruktur	
Fond	Regionkategori	Kod	belopp i euro
ERDF	Mer utvecklade	07. Ej tillämpligt	27 588 535,00

Tabell 11: Dimension 6 – ESF:s andratema (bara ESF och YEI)

Insatsområde		5 - Att främja hållbara transporter och få bort flaskhalsar i viktig nätinфраstruktur	
Fond	Regionkategori	Kod	belopp i euro

2.A.10 Sammanfattning av den planerade användningen av tekniskt stöd, vid behov inklusive åtgärder för att öka den administrativa kapaciteten hos de myndigheter som är delaktiga i förvaltningen och kontrollen av programmen och stödmottagarna (i tillämpliga fall) (per insatsområde)

Insatsområde:	5 - Att främja hållbara transporter och få bort flaskhalsar i viktig nätinфраstruktur

2.B BESKRIVNING AV INSATSOMRÅDEN FÖR TEKNISKT STÖD

2.B.1 Insatsområde

Insatsområdets id-nummer	6
Insatsområdets rubrik	Tekniskt stöd (TA)

2.B.2 Motivering till att inrätta ett insatsområde som omfattar mer än en regionkategori (i tillämpliga fall)

2.B.3 Fond och regionkategori

Fond	Regionkategori	Beräkningsunderlag (summa stödberättigande utgifter eller stödberättigande offentliga utgifter)
Eruf	Mer utvecklade	Offentlig

2.B.4 Särskilda mål och förväntade resultat

ID	Specifikt mål	Resultat som medlemsstaterna försöker uppnå med unionens stöd
1	Tekniskt stöd ska leda till att programmet genomförs ändamålsenligt, rättssäkert och effektivt samt bidrar till att programmets mål nås inom övriga insatsområden	Tekniskt stöd ska leda till att programmet genomförs ändamålsenligt, rättssäkert och effektivt samt bidrar till att programmets mål nås inom övriga insatsområden

2.B.5 Resultatindikatorer

Tabell 12: Programspecifika resultatindikatorer (per särskilt mål) (för Eruf/ESF/Sammanhållningsfonden)

Insatsområde		1 - Tekniskt stöd ska leda till att programmet genomförs ändamålsenligt, rättssäkert och effektivt samt bidrar till att programmets mål nås inom övriga insatsområden									
ID	Indikator	Mätenhet	Utgångsvärde			Utgångs år	Målvärde (2023)			Datakälla	Rapporteringsf rekvens
			Män	Kvinnor	Totalt		Män	Kvinnor	Totalt		

2.B.6 En beskrivning av åtgärder som ska få stöd och hur de förväntas bidra till de särskilda målen (per insatsområde)

2.B.6.1 En beskrivning av åtgärder som ska få stöd och hur de förväntas bidra till de särskilda målen

Insatsområde	6 - Tekniskt stöd (TA)
	<p>Tekniskt stöd kan lämnas för att programmet skall kunna genomföras på ett effektivt och rättssäkert sätt och för att informera om och stimulera ett brett deltagande i programmet. Tekniskt stöd kan finansiera en rad aktiviteter, däribland förberedelser, förvaltning, övervakning, utvärdering, information och kontroller. Övervakningskommittén beslutar om budget för tekniskt stöd. Förvaltande myndighet beslutar om utbetalning av tekniskt stöd.</p> <p>För förvaltande och attesterande myndigheten kan följande kostnader medfinansieras av tekniskt stöd; förberedelser, förvaltning, kontroller, utvärdering, informationsinsatser, seminarier, datasystem och utvärderingar.</p>

Insatsområde	6 - Tekniskt stöd (TA)
<p>För revisionsmyndigheten kan kostnader för revision medfinansieras av tekniskt stöd.</p> <p>För övervakningskommittén kan kostnader för förberedelser och genomförande av övervakningskommitténs möten medfinansieras av tekniskt stöd.</p> <p>För strukturfondspartnerskapet kan kostnader för genomförande av partnerskapets möten medfinansieras av tekniskt stöd.</p> <p>Det tekniska stödet ska användas för att nå ett enkelt och effektivt genomförande. Fokus i utvecklingsarbetet kommer att ligga på:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Mer förenkling och minskad administrativ börda för projektägare. • Ökad samordning och gränsöverskridande samverkan mellan olika program, projekt och fonder. • Resultatorienterat arbetssätt där projekturval, indikatorer, uppföljning, utvärdering och lärande hänger ihop. 	

2.B.6.2 Aktivitetsindikatorer som förväntas bidra till resultaten

Tabell 13: Utfallsindikatorer (per insatsområde) (för Eruf/ESF/Sammanhållningsfonden)

Insatsområde	6 - Tekniskt stöd (TA)
--------------	------------------------

ID	Indikator (namn på indikator)	Mätenhet	Målvärde (2023) (frivilligt)			Datakälla
			Män	Kvinnor	Totalt	
18	Utbetalade medel av programmets totala budget	Procent			100,00	Förvaltande myndighets datasytem
19	Externa utvärderingar har genomförts under programperiod	Antal			15,00	Förvaltande myndighet
20	Antalet anställda (årsarbetskrafter) vilkas löner medfinansieras av TA	Årsarbetskrafter				Förvaltande myndighet - Årliga genomföranderapporten

2.B.7 Insatskategorier (per insatsområde)

Motsvarande insatskategorier, enligt en nomenklatur som antagits av kommissionen, och en preliminär fördelning av unionens medel

Tabellerna 14–16: Insatskategorier

Tabell 14: Dimension 1 – Interventionsområde

Insatsområde		6 - Tekniskt stöd (TA)	
Fond	Regionkategori	Kod	Belopp i euro
Eruf	Mer utvecklade	121. Förberedelse, genomförande, övervakning och kontroll	5 545 716,00
Eruf	Mer utvecklade	122. Utvärdering och undersökningar	308 095,00
Eruf	Mer utvecklade	123. Information och kommunikation	308 095,00

Tabell 15: Dimension 2 – Finansieringsform

Insatsområde		6 - Tekniskt stöd (TA)	
Fond	Regionkategori	Kod	Belopp i euro
Eruf	Mer utvecklade	01. Bidrag utan återbetalningsskyldighet	6 161 906,00

Tabell 16: Dimension 3 – Typ av område

Insatsområde		6 - Tekniskt stöd (TA)	
Fond	Regionkategori	Kod	Belopp i euro
Eruf	Mer utvecklade	01. Storstadsområden (tätbefolkade, >50 000 invånare)	0,00
Eruf	Mer utvecklade	02. Mindre stadsområden (mindre tätbefolkade, >5 000 invånare)	3 327 429,00
Eruf	Mer utvecklade	03. Landsbygdsområden (glesbefolkade)	2 834 477,00

3. FINANSIERINGSPLAN

3.1 Medel per fond och belopp för resultatreserven

Tabell 17

Fond	Regionkategorori	2014		2015		2016		2017		2018		2019		2020		Totalt	
		Huvudsakligt anslag	Resultatreserv	Huvudsakligt anslag	Resultatreserv	Huvudsakligt anslag	Resultatreserv	Huvudsakligt anslag	Resultatreserv	Huvudsakligt anslag	Resultatreserv	Huvudsakligt anslag	Resultatreserv	Huvudsakligt anslag	Resultatreserv	Huvudsakligt anslag	Resultatreserv
Eruf	Mer utvecklade	8 476 492,00	509 847,00	8 646 194,00	520 054,00	8 819 268,00	530 464,00	8 790 983,00	527 985,00	8 966 900,00	538 566,00	9 146 334,00	549 359,00	9 329 341,00	560 367,00	62 175 512,00	3 736 642,00
Eruf	Yttre randområden eller glesbefolkade områden i Norden	11 000 554,00	733 370,00	11 220 786,00	748 052,00	11 445 397,00	763 026,00	11 674 456,00	778 297,00	11 908 093,00	793 873,00	12 146 398,00	809 760,00	12 389 450,00	825 963,00	81 785 134,00	5 452 341,00
Totalt		19 477 046,00	1 243 217,00	19 866 980,00	1 268 106,00	20 264 665,00	1 293 490,00	20 465 439,00	1 306 282,00	20 874 993,00	1 332 439,00	21 292 732,00	1 359 119,00	21 718 791,00	1 386 330,00	143 960 646,00	9 188 983,00

3.2 Medel per fond och nationell medfinansiering (i euro)

Tabell 18a: Finansieringsplan

Prioriterat område	Fond	Regionkategori	Beräkningsunderlag för unionens stöd (Summa stödberättigande kostnader eller offentliga stödberättigande kostnader)	Unionsstöd (a)	Nationell motpart (b) = (c) + (d)	Preliminär uppdelning av den nationella medfinansieringen		Totalt finansiering (e) = (a) + (b)	Samfinansiering snivå (f) = (a) / (e) (2)	EIB-bidrag (g)	Huvudsakligt anslag		Resultatreserv		Resultatreserven som andel av det totala unionsstödet (l) = (j) / (a) * 100
						Nationell offentlig finansiering (c)	Nationell privat finansiering (d) (1)				Unionsstöd (h) = (a) - (j)	Nationell medfinansiering (i) = (b) - (k)	Unionsstöd (j)	Nationell medfinansiering (k) = (b) * (i) / (a)	
1	Eruf	Mer utvecklade	Totalt	35 917 361,00	35 917 361,00	34 122 049,00	1 795 312,00	71 834 722,00	50,000000000000%		33 670 281,00	33 670 281,00	2 247 080,00	2 247 080,00	6,26%
1	Eruf	Yttre randområden eller glesbefolkade områden i Norden	Totalt	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,000000000000%		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00%
2	Eruf	Mer utvecklade	Totalt	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,000000000000%		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00%
2	Eruf	Yttre randområden eller glesbefolkade områden i Norden	Totalt	30 113 316,00	30 113 316,00	29 812 183,00	301 133,00	60 226 632,00	50,000000000000%		28 231 233,00	28 231 233,00	1 882 083,00	1 882 083,00	6,25%
3	Eruf	Mer utvecklade	Totalt	15 120 191,00	15 120 191,00	14 364 416,00	755 775,00	30 240 382,00	50,000000000000%		14 175 174,00	14 175 174,00	945 017,00	945 017,00	6,25%
3	Eruf	Yttre randområden eller glesbefolkade områden i Norden	Totalt	29 535 624,00	29 535 624,00	28 059 299,00	1 476 325,00	59 071 248,00	50,000000000000%		27 689 650,00	27 689 650,00	1 845 974,00	1 845 974,00	6,25%
4	Eruf	Mer utvecklade	Totalt	8 712 696,00	8 712 696,00	8 625 569,00	87 127,00	17 425 392,00	50,000000000000%		8 168 151,00	8 168 151,00	544 545,00	544 545,00	6,25%
5	Eruf	Mer utvecklade	Totalt	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,000000000000%		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00%
5	Eruf	Yttre randområden eller glesbefolkade områden i Norden	Totalt	27 588 535,00	27 588 535,00	27 312 650,00	275 885,00	55 177 070,00	50,000000000000%		25 864 251,00	25 864 251,00	1 724 284,00	1 724 284,00	6,25%
6	Eruf	Mer utvecklade	Offentlig	6 161 906,00	6 161 906,00	6 161 906,00	0,00	12 323 812,00	50,000000000000%		6 161 906,00	6 161 906,00			
Totalt	Eruf	Mer utvecklade		65 912 154,00	65 912 154,00	63 273 940,00	2 638 214,00	131 824 308,00	50,000000000000%		62 175 512,00	62 175 512,00	3 736 642,00	3 736 642,00	5,67%
Totalt	Eruf	Yttre randområden eller glesbefolkade områden i Norden		87 237 475,00	87 237 475,00	85 184 132,00	2 053 343,00	174 474 950,00	50,000000000000%		81 785 134,00	81 785 134,00	5 452 341,00	5 452 341,00	6,25%
Slutsumma				153 149 629,00	153 149 629,00	148 458 072,00	4 691 557,00	306 299 258,00	50,000000000000%	0,00	143 960 646,00	143 960 646,00	9 188 983,00	9 188 983,00	

(1) Ska endast fyllas i om de insatsområdena uttrycks i totala kostnader.

(2) Detta tal kan rundas av till närmaste heltal i tabellen. Den exakta satsen som används för att ersätta betalningar är kvoten (f).

Tabell 18c: Uppdelning av finansieringsplanen per insatsområde, fond, regionkategori och tematiskt mål

Prioriter at område	Fond	Regionkategori	Tematiskt mål	Unionsstöd	Nationell motpart	Totalt finansiering
Att stärka forskning, teknisk utveckling och innovation	Eruf	Mer utvecklade	Stärka forskning, teknisk utveckling och innovation	35 917 361,00	35 917 361,00	71 834 722,00
Att stärka forskning, teknisk utveckling och innovation	Eruf	Yttre randområden eller glesbefolkade områden i Norden	Stärka forskning, teknisk utveckling och innovation	0,00	0,00	0,00
Att öka tillgången till, användningen av och kvaliteten på informations- och kommunikationsteknik	Eruf	Mer utvecklade	Öka tillgången till, användningen av och kvaliteten på informations- och kommunikationsteknik	0,00	0,00	0,00
Att öka tillgången till, användningen av	Eruf	Yttre randområden eller glesbefolkade områden i Norden	Öka tillgången till, användningen av och kvaliteten på informations- och kommunikationsteknik	30 113 316,00	30 113 316,00	60 226 632,00

Prioriter at område	Fond	Regionkategori	Tematiskt mål	Unionsstöd	Nationell motpart	Totalt finansiering
och kvaliteten på informations- och kommunikationsteknik						
Att öka konkurrenskraften för små och medelstora företag	Eruf	Mer utvecklade	Öka konkurrenskraften hos små och medelstora företag, jordbrukssektorn (för EJFLU) och fiske- och vattenbrukssektorn (för EHFF)	15 120 191,00	15 120 191,00	30 240 382,00
Att öka konkurrenskraften för små och medelstora företag	Eruf	Yttre randområden eller glesbefolkade områden i Norden	Öka konkurrenskraften hos små och medelstora företag, jordbrukssektorn (för EJFLU) och fiske- och vattenbrukssektorn (för EHFF)	29 535 624,00	29 535 624,00	59 071 248,00
Att stödja övergången till en koldioxidsnål ekonomi i alla sektorer	Eruf	Mer utvecklade	Stödja övergången till en koldioxidsnål ekonomi inom alla sektorer	8 712 696,00	8 712 696,00	17 425 392,00
Att främja hållbara transporter och få	Eruf	Mer utvecklade	Främja hållbara transporter och få bort flaskhalsar i viktig nätinfrastruktur	0,00	0,00	0,00

Prioriterat område	Fond	Regionkategori	Tematiskt mål	Unionsstöd	Nationell motpart	Totalt finansiering
bort flaskhalsar i viktig nätinfrastuktur						
Att främja hållbara transporter och få bort flaskhalsar i viktig nätinfrastuktur	Eruf	Yttre randområden eller glesbefolkade områden i Norden	Främja hållbara transporter och få bort flaskhalsar i viktig nätinfrastuktur	27 588 535,00	27 588 535,00	55 177 070,00
Totalt				146 987 723,00	146 987 723,00	293 975 446,00

Tabell 19: Preliminärt stödbelopp som ska användas för mål om klimattförändringar

Prioriterat område	Preliminärt stödbelopp som ska användas för mål om klimattförändringar (i euro)	Proportion av det operativa programmets totala anslag (%)
1	14 726 154,00	9,62%
3	4 286 959,20	2,80%
4	6 621 649,20	4,32%
5	10 637 198,20	6,95%
Totalt	36 271 960,60	23,68%

4. INTEGRERAT TILLVÄGAGÅNGSSÄTT VID TERRITORIELL UTVECKLING

En beskrivning av det integrerade tillvägagångssättet vid territoriell utveckling som tar hänsyn till det operativa programmets innehåll och mål med beaktande av partnerskapsöverenskommelsen, och som visar hur det operativa programmet bidrar till att programmets mål uppnås och till de förväntade resultaten

Programområdet Mellersta Norrland har ca 370 000 invånare. Befolkningen är koncentrerad till kustområdet och älvdalarna och cirka 40 procent av befolkningen bor utanför tätorterna, vilket är ett högre genomsnitt än för riket. Även om en stor andel av invånarna bor i någon av programområdets tre största städer så är ingen av dessa städer att betrakta som storstad i ett europeiskt eller nationellt perspektiv. Även om det finns inomregionala skillnader så har befolkningen i programområdet minskat under en följd av år. Minskningen är tydligast i gles- eller landsbygdsområden och det är särskilt de yngre, främst kvinnor, som flyttar till större orter i eller utanför programområdet. Andelen utrikes födda är betydligt lägre än riksgenomsnittet.

Programmet har fem insatsområden som är integrerade och tar ett samlat grepp på Mellersta Norrlands utmaningar och möjligheter.

Merparten av regionens små företag har mellan 100 och 250 km till forskningsmiljöerna. Trots långa avstånd visar analysen att det finns **gynnsamma förutsättningar för innovation och kommersialisering** av forskningsbaserade produkter och tjänster i programområdet.

En väl utbyggd **bredbandsinfrastruktur** med hög överföringshastighet är särskilt viktig för Mellersta Norrlands hållbara tillväxt och utveckling då det är en glesbefolkad region. Den bidrar till att skapa förutsättningar för konkurrens på lika villkor för företag oberoende av lokaliseringsort och är därför av största betydelse för att begränsa programområdets nackdelar i form av gleshet och stora avstånd.

Entreprenörskap är en bärande del av tillväxtarbetet i programområdet. I Mellersta Norrland utgör mikroföretagen 26 procent av antalet arbetsställen, som tillsammans svarar för hela 22 procent av sysselsättningen. Ett av skälen till detta är arbetsmarknadens funktionssätt i en glesbefolkad region. Ökad konkurrenskraft hos små och medelstora företag är avgörande för hållbar tillväxt

Näringslivsstrukturen präglas av företag som genererar mycket transporter. Ett fortsatt oljeberoende inom persontransporter och transportsektorn utgör en stor andel av programområdets **energiförbrukning** och orsakar stora utsläpp av växthusgaser. Under 2010 svarade transportsektorn och arbetsmaskiner för 50 procent av de totala utsläppen av växthusgaser.

Avstånden är långa, och glesheten betydande, för programområdets näringsliv. Utöver det har merparten av regionens invånare resvägar upp till en timme för att ta sig till närmsta järnvägsstation. Möjligheten att skapa en effektiv regionförstoring är avhängt

förbättrad transportinfrastruktur. Tillgänglighetsskapande åtgärder ökar företagens möjligheter att utvecklas och konkurrera på lika villkor. Genom dessa åtgärder skapas bl a möjligheter till en arbetsmarknadsförstoring och en större attraktionskraft i regionen.

4.1 Lokalt ledd utveckling (i tillämpliga fall)

Tillvägagångssättet vid användning av instrument för lokalt ledd utveckling samt principerna för att fastställa i vilka områden de kommer att genomföras

Ej aktuellt i detta program.

4.2 Integrerade åtgärder för hållbar stadsutveckling (i tillämpliga fall)

I tillämpliga fall, det preliminära beloppet för Eruf-stödet för integrerade åtgärder för hållbar stadsutveckling, som ska genomföras i enlighet med artikel 7.2 i förordning (EU) nr 1301/2013 och det preliminära ESF-stödet till integrerade åtgärder.

Ej aktuellt i detta program.

Tabell 20: Integrerade åtgärder för hållbar stadsutveckling – preliminära belopp för Eruf- och ESF-stöd

Fond	Eruf- och ESF-stöd (preliminärt) (i euro)	Proportion av det totala anslaget från fonden till programmet
Totalt Eruf	0,00	0,00%
TOTALT ERUF+ESF	0,00	0,00%

4.3 Integrerade territoriella investeringar (ITI) (i tillämpliga fall)

Tillvägagångssättet vid användning av integrerade territoriella investeringar (enligt definitionen i artikel 36 i förordning 1303/2013) i andra fall än dem som avses i punkt 4.2, och deras preliminära anslag från varje insatsområde.

Ej aktuellt i detta program.

Tabell 21: Preliminära anslagsbelopp till andra integrerade territoriella investeringar än dem som avses i punkt 4.2 (aggregerat belopp)

Insatsområde	Fond	Preliminärt anslag (unionens stöd) (i euro)
Totalt		0,00

4.4 Bestämmelser för interregionala och transnationella åtgärder inom det operativa programmet, där stödmottagarna finns i mer än en medlemsstat. (i tillämpliga fall)

Interregional och transnationellt samarbete kommer att kunna genomföras i programmet inom samtliga insatsområden under förutsättning att de bidrar till programmets måluppfyllelse. Insatserna ska ha sin grund i en gränsöverskridande analys. Förvaltande myndighet kan godkänna att en insats genomförs utanför programområdet inom ramen för de villkor som anges i artikel 70.2 i förordning (EU) nr 1303/2013.

Samarbetsåtgärder som bidrar till EU:s strategi för Östersjöregionen kommer programmet att kunna stödja på två sätt:

A – makroregionalt integrerade projekt

Projektansökan skrivs redan från början med transnationellt samarbete som en integrerad del av projektet. De samarbetsparter som ska ingå i projektet från andra medlemsstater i

makroregionen är identifierade och avser att söka stöd från sina respektive program för att kunna delta i projektet.

B – transnationell komponent

Redan pågående projekt ges möjlighet att söka ytterligare medel för samarbete med andra relevanta projekt i makroregionen. Genom att medel för samarbete söks separat genom en så kallad ”transnationell komponent” ges större flexibilitet gällande längd och inriktning på samarbetet.

Det är värt att notera att samarbetsåtgärderna kan genomföras med parter från olika struktur och investeringsfonder, t ex mellan regionalfonden och socialfonden eller landsbygdofonden.

Förvaltande myndighet kommer att informera om möjligheterna till finansiering av samarbete med aktörer i makroregionen. Ett konkret exempel kan vara särskilda utlysningar med inriktning mot EU:s strategi för Östersjöregionen.

De insatser som kommer att stödjas enligt ovan ska ha ett mervärde för programområdet samt bidra till strategins mål och prioriteringar.

Samverkansåtgärderna i programmet bör ha inriktning på att hitta och/eller genomföra gemensamma lösningar på identifierade gränsöverskridande problem.

4.5 Hur de inom programmet planerade insatserna bidrar till makroregionala strategier och havsområdesstrategier, enligt de behov för programområdet som fastställts av medlemsstaten (i tillämpliga fall) (i tillämpliga fall)

(När medlemsstaten och regionerna deltar i makroregionala strategier och havsområdesstrategier)

Många av de utmaningar som Sverige och EU står inför är gränsöverskridande i sin natur, både för lokal, regional och nationell nivå. Även strategin för Europa 2020 betonas vikten av ett närmare samarbete mellan unionens medlemmar. EU:s strategi för Östersjöregionen ger en viktig vägledning för valet av insatser och bidrar till att det regionala strukturfondsprogrammet kan användas på ett mer målmedvetet och fokuserat sätt för att möta gemensamma utmaningar i makroregionen.

En framgångsfaktor för EU:s strategi för Östersjöregionen är en väl fungerande flernivåstyrning mellan olika samhällssektorer. Alla nivåer behöver delta i arbetet för att nå strategins mål; rädda havsmiljön, sammanlänka regionen och öka välståndet.

Ett Östersjöstrategiprojekt kan utgöras antingen av ett Flaggskeppsprojekt som anges i strategins handlingsplan eller projekt med tydlig makroregional påverkan som bidrar till att nå strategins mål och indikatorer genom att bidra till att genomföra en eller flera av åtgärder i handlingsplanen.

I den svenska programkontexten kommer bidragen till genomförandet av EU:s strategi för Östersjöregionen främst att innebära verksamhet som genomförs i samarbete med ett eller flera andra länder i makroregionen.

I programmet framgår under Kapitel 1 en beskrivning om hur programmet förhåller sig till EU:s strategi för Östersjöregionen. I Kapitel 2 beskrivs under respektive insatsområde om och i sådana fall hur denna strategi ska hanteras inom det aktuella insatsområdet. Frågan beskrivs således integrerat i programmet.

5. SÄRSKILDA BEHOV I GEOGRAFISKA OMRÅDEN MED STÖRST FATTIGDOM ELLER HOS MÅLGRUPPER SOM ÄR SÄRSKILT UTSATTA FÖR DISKRIMINERING ELLER SOCIAL UTESTÄNGNING (i tillämpliga fall)

5.1 Geografiska områden med störst fattigdom eller målgrupper som är särskilt utsatta för diskriminering eller social utestängning

Ej aktuellt i programmet.

5.2 Strategi för att möta de särskilda behoven i geografiska områden med störst fattigdom eller hos målgrupper som är särskilt utsatta för diskriminering eller social utestängning samt, i tillämpliga fall, bidraget till det integrerade tillvägagångssätt som anges i partnerskapsöverenskommelsen

Tabell 22: Åtgärder för att möta de särskilda behoven i geografiska områden med störst fattigdom eller hos målgrupper som är särskilt utsatta för diskriminering eller social utestängning

Målgrupp/geografiskt område	Huvudsaklig typ av planerade åtgärder som ingår i det integrerade tillvägagångssättet	Prioriterat område	Fond	Regionkategorori	Investeringsprioritering
------------------------------------	--	---------------------------	-------------	-------------------------	---------------------------------

6. SÄRSKILDA BEHOV I OMRÅDEN MED ALLVARLIGA OCH PERMANENTA, NATURBETINGADE ELLER DEMOGRAFISKA NACKDELAR (I TILLÄMPLIGA FALL)

De nackdelar som föranledde formuleringarna i artikel 174 i anslutningsfördraget kvarstår. Programområdet präglas av en minskande och åldrande befolkning. De insatser som kan stödjas inom programmet samtliga insatsområden bidrar sammantaget till att förbättra förutsättningarna att bo och verka i programområdet

Programmets insatsområden 1 och 3 syftar till att skapa förbättrade möjligheter för fler människor att bo och verka i regionen. Innovationer i kombination med utveckling av små och medelstora företag skapar de nya arbetstillfällena som är nödvändiga för att hejda befolkningsminskningen och att attrahera inflyttare.

Glesheten och långa avstånd påverkar företagens utvecklingsmöjligheter. De stora avstånden kan till en del överbryggas genom utvecklad IKT- och transportinfrastruktur som stöds genom insatsområde 2 och 5. Väl utvecklade transportinfrastruktur är nödvändig för bland annat regionens varuproducerande exportföretag och för besökande hos regionens turistföretag. Medverkan i FoI-samarbeten med universiteten försvåras av stora avstånd mellan företagen och de båda universitetsorterna. Bättre transport- och IKT-infrastruktur kan bidra till att underlätta sådant samarbete. Utvecklad transportinfrastruktur vidgar arbetsmarknadsregionerna och är därför viktig för företagens tillgång till kompetent arbetskraft.

Programområdet präglas av långa avstånd, energikrävande verksamheter och betydande gleshet. Även om andelen förnybar energi står för en stor del av energianvändningen, så är transportsektorn fortfarande i hög grad fossilberoende. Insatser inom insatsområde 4 syftar till att minska detta beroende.

Hur programmets olika insatser bidrar till att motverka programområdets särskilda behov med hänsyn till demografi och gleshet utvecklas mer i detalj i kapitel 1 och 2. Där framgår också hur föreslagna insatser bidrar till tillväxt och ökad sysselsättning

7. MYNDIGHETER OCH ORGAN MED ANSVAR FÖR FÖRVALTNING, KONTROLL OCH REVISION SAMT RELEVANTA PARTERS ROLL

7.1 Relevanta myndigheter och organ

Tabell 23: Relevanta myndigheter och organ

Myndighet/organ	Namn på myndigheten/organet samt avdelning eller enhet	Namn på chef för myndigheten eller organet (befattning eller tjänst)
Förvaltningsmyndighet	Tillväxtverket	Generaldirektören
Attesterande myndighet	Tillväxtverket	Generaldirektören
Revisionsmyndighet	Ekonomistyrningsverket	Chef för avdelningen för EU-revision
Organ till vilket kommissionen kommer att göra utbetalningar	Riksäldskontoret	Riksgäldsdirektören

7.2 De relevanta parternas engagemang

7.2.1 Åtgärder som vidtagits för att engagera parterna i utformningen av det operativa programmet och parternas roll i genomförandet, övervakningen och utvärderingen av programmet

Regeringen beslutade 2013-01-31 att ge Länsstyrelsen Västernorrland i uppdrag att samordna arbetet med att utarbeta ett regionalfondsprogram för region Mellersta Norrland som omfattar Jämtlands län och Västernorrlands län. Enligt beslutet ska programmet utarbetas i ett brett partnerskap. Länsstyrelsen inledde ett nära samarbete med Regionförbundet Jämtlands län, som är ansvarigt för det regionala tillväxtarbetet i Jämtlands län, vilket skapat goda förutsättningar för att etablera ett brett partnerskap. En tjänstemannagrupp med företrädare för Regionförbundet Jämtland samt för Länsstyrelsen Jämtland, Landstinget Västernorrland och Kommunförbundet Västernorrland har under ledning av Länsstyrelsen Västernorrland svarat för det löpande arbetet med att utarbeta programmet. Flera av de tjänstemän som arbetat med det programmet är också verksamma i arbetet med utformningen av de gränsregionala samarbetsprogrammen. På så sätt har möjliga synergier mellan programmen kunnat beaktas.

Tillväxtverket har medverkat aktivt i processen. För att säkerställa samordningen med det Europeiska Socialfondsprogrammet har även Svenska ESF-rådet deltagit. Utöver denna löpande medverkan i arbetet med att utforma regionens operativa program har Näringsdepartementet och Tillväxtverket genomfört möten för information och

erfarenhetsutbyte. Genom Tillväxtverkets arbete för utvecklad flernivåsamverkan har ytterligare ett antal myndigheter, exempelvis Vinnova och Energimyndigheten, bidragit med synpunkter under programskrivningen.

Regionens regionala parter bjöds in till ett inledande seminarium den 3 maj 2013. Vid seminariet lämnades information om förutsättningarna inför programperioden. Huvuddelen av seminariet ägnades åt dialog om det nya programmet, varvid partnerskapet bidrog med synpunkter och förslag på tematiska mål, investeringsprioriteringar och specifika mål. Dessa synpunkter har därefter varit vägledande vid utformningen av programförslaget.

Mot bakgrund av de relativt stora avstånden inom regionen har ovan nämnda läns gemensamma seminarium kompletterats med partnerskapsträffar. Genom att genomföra möten på länsnivå har tidsåtgången och kostnaderna för resor kunnat begränsas vilket bidragit till att många parter kunnat medverka. Synpunkter och förslag har samlats in och överlämnats till den tjänstemannagrupp som svarat för det löpande programmeringsarbetet.

Partnerskapet av företrädare för kommuner, myndigheter, näringslivs- och arbetstagarorganisationer samt av företrädare för det civila samhällets organisationer. Urvalet av företrädare utgår från de organisationer som deltar i arbetet med de regionala utvecklingsstrategierna. Inbjudan att medverka i arbetet med det operativa programmet för regionalfonden har dessutom riktats till ytterligare en rad organisationer som är engagerade i regionens utveckling.

Tjänstemannagruppen presenterade inledningsvis förslag till inriktning på det operativa programmet med utgångspunkt i regionens regionala utvecklingsstrategier och andra styrdokument. Eftersom partnerskapen i regionens båda län medverkat i utformningen av dessa dokument var det samlade regionala partnerskapets synpunkter i huvudsak inarbetade i programutkastet. Därefter har partnerskapets synpunkter påverkat inriktningen på främst insatsområdena 1, 2, 3 och 10. Det mervärde som tillförts är därför kanske tydligast inom dessa insatsområden, men det främsta mervärdet har partnerskapet lämnat genom att bekräfta det operativa programmets förankring i de regionala utvecklingsstrategierna.

Utöver möten med partnerskapet har programmet förankrats genom remissförfarande. Omkring 100 organisationer i offentlig, privat och idéell sektor gavs i slutet av juni 2013 möjlighet att ta del av ett utkast till operativt program och att lämna synpunkter på utkastet senast den 23 augusti. Utkastet publicerades också på Länsstyrelsen Västernorrlands webbplats och var på så sätt tillgängligt för alla. Vid remisstidens slut hade ca 40 remissvar inkommit.

Exempel på områden där partnerskapets och remissinstansernas synpunkter fått stor betydelse är

- Prioriteringen av investeringar i IKT-infrastruktur (insatsområde 2) och investeringar i transportinfrastruktur (insatsområde 5). Partnerskapet har

understrukit behoven av investeringar i dessa båda områden, och betonat vikten av att regionalfondsprogrammet ger möjlighet till investeringar av detta slag.

I övrigt har de synpunkter partnerskapet lyft fram i tidigare dokument rörande satsningar på exempelvis innovationer, förnybar energi samt insatser för jämställdhet och integration fått genomslag i förslaget till operativt program.

I genomförandet sker enligt förslaget till strukturfondsförordning partnerskapsmedverkan genom parternas representation i övervakningskommitté och strukturfondspartnerskap. Kostnader för övervakningskommitté och strukturfondspartnerskap kan finansieras genom de medel som avsätts för Technical Assistance, TA.

En avslutande förankringsprocess genomfördes under senare delen av september 2013 då partnerskapet gavs möjlighet att lämna synpunkter på det slutliga förslaget till program.

Förvaltande och attesterande myndighet

Tillväxtverket är förvaltande och attesterande myndighet för de regionala strukturfondsprogrammen med EU-styrda befogenheter. I förvaltande myndighets ansvar ingår beredning, beslut om stöd samt utbetalning av medel till projektägare. Förvaltande myndighet ska även utföra attesterande myndighets uppgift.

Tillväxtverket ska i sin beredning vid behov rådgöra med regional och nationell expertis i sakfrågor och regional behovsanalys. Detta för att säkerställa ett väl förankrat beslutsunderlag. Om ett finansiellt stöd beviljas till ett stort företag ska förvaltande myndighet förvissa sig om att bidraget inte resulterar i en betydande förlust av arbetstillfällen på befintliga arbetsplatser inom Unionen.

Förvaltningssystemet för regionala fonden godkändes 2007 av kommissionen och inga systemfel har därefter konstaterats av revisorer. Sverige behåller därför befintligt förvaltningssystem och den administrativa kapaciteten är därmed oförändrad god.

Revisionsmyndighet

Ekonomistyrningsverket är revisionsmyndighet för de regionala strukturfondsprogrammen med EU-styrda befogenheter.

Olika intressenters involvering i programgenomförandet

För att genomföra Europa 2020-strategin och uppnå dess centrala mål smart, hållbar och inkluderande tillväxt för alla krävs aktiv medverkan av nationella, regionala och lokala aktörer.

I Europaparlamentets och rådet allmänna förordning ställer EU-kommissionen krav på medlemsstaterna att organisera ett brett partnerskap inför utarbetandet och genomförandet av partnerskapsöverenskommelse och operativa program.

Intressenter involveras i utarbetandet av partnerskapsöverenskommelse och i utformning av program, och kommer att delta i genomförande, uppföljning, lägesrapportering och utvärdering av programmet. Intressenter ska delta i övervakningskommittéerna för programmen.

För vissa intressenters involvering i genomförandet se punkten 7.1

Strukturfondspartnerskap

För att säkerställa ett regionalt inflytande över genomförandet av programmet har ett gemensamt strukturfondspartnerskap bildats inom det geografiska området för programmet och motsvarande regionala handlingsplan för socialfonden.

Strukturfondspartnerskapens uppgift fastställs i Lag (2007:459) om strukturfondspartnerskap. Strukturfondspartnerskapet har till uppgift att prioritera mellan av förvaltande myndighet godkända projektansökningar.

Ansökningar ska lämnas till förvaltande myndighet som ansvarar för beredning och beslut om stöd. Innan beslut om stöd fattas ska förvaltande myndighet föredra beslutsunderlag och övrigt underlag för partnerskapet och får endast bevilja stöd i enlighet med partnerskapets prioriteringar.

När förvaltande myndighet ska göra en utlysning i ett program ska de utlysningsspecifika kriterierna stämmas av med strukturfondspartnerskapet innan utlysningen publiceras. Strukturfondspartnerskapets ordförande ska i samråd med förvaltande myndighet kalla till möten.

Övervakningskommitté

Medlemsstaten ska inrätta en kommitté för att övervaka genomförandet av programmet. För de åtta regionala strukturfondsprogrammen inrättas en gemensam övervakningskommitté med representanter för berörda aktörer. Ordförande är en representant från Näringsdepartementet. Regeringen återkommer i särskild ordning vad gäller kommitténs sammansättning och arbetssätt.

Övervakningskommittén för de åtta regionala strukturfondsprogrammen ska bilda ett gemensamt utskott med socialfondsprogrammets övervakningskommitté. Utskottets huvuduppgift är att hantera samordningsfrågor mellan fonderna som faller inom ramen för övervakningskommitténs mandat.

Övervakningskommittén för de regionala strukturfondsprogrammen kan på eget initiativ bilda ytterligare utskott.

I Strukturfondsförordningen slås fast att utvärderingar ska göras ”i förhållande till unionens strategi för smart och hållbar tillväxt för alla”. Systematisk utvärdering är en förutsättning för att bedöma politikens effektivitet, ändamålsenlighet och verkan, särskilt när det gäller insatsernas bidrag till att nå målen i Europa 2020-strategin. Som ett led i ett förstärkt resultatfokus behöver större ansträngningar göras i syfte att systematiskt utvärdera projektens och de tematiska insatsernas samlade resultat och effekter samt bidra till lärande och synliggöra insatsernas betydelse för att nå programmets mål och hållbar tillväxt regionalt och nationellt.

Systematisk uppföljning och utvärdering ska vara en del av arbetet med såväl genomförandet av den europeiska sammanhållningspolitiken som den regionala tillväxtpolitiken. Det övergripande syftet är att bidra till lärande och att förbättra kvaliteten i hela programcykeln, från programplanering och genomförande av projekt till implementering i reguljär verksamhet. Utvärderingarna ska förändra, förbättra och förstärka den regionala tillväxtpolitiken genom att erfarenheter och kunskaper sprids.

Uppföljningar och utvärderingar kommer att ske löpande och har något olika karaktär och tjänar olika syften i olika faser. För att säkerställa god kvalitet i genomförande och goda resultat i programmen behöver det finnas ett tydligt sammanhållet system där projekturval, indikatorer, utvärdering, följeforskning och lärande hänger ihop. En viktig aspekt i detta är att rutiner för datainsamling avseende bl.a. indikatorer för uppföljning och utvärdering planeras i ett tidigt skede. Trots att ambitionsnivån på utvärdering för lärande höjdes under programperioden 2007-2013 samt att satsningar på utvärdering och följeforskning ökade, finns det ändå utrymme för förbättringar. Generellt sett behövs ett större resultatfokus, inte minst mot bakgrund av kraven på detta på EU-nivå denna programperiod. Ett område som behöver utvecklas är uppföljning och resultatutvärdering, exempelvis bör nyttan med viss regelbundenhet mätas samt olika former för mätning av resultat och effekter på bl.a. hållbar tillväxt och sysselsättning bör utvecklas. Ett annat område som kommer att vara viktigt att utvärdera och följa upp är integreringen av de horisontella kriterierna samt även att bidra till ett ökat lärande på området.

Utvärderingsarbetet under programgenomförandet ska utföras av oberoende part och ska präglas av metoder för följeforskning och teoridrivna utvärdering. Teoridrivna utvärdering innebär utvärdering av såväl process som resultat och effekter på kort och lång sikt liksom av möjlig implementering i reguljär verksamhet. En central del av utvärderingsuppdraget är att samordna och säkerställa att utvärderingsmetoder utvecklas så att det blir möjligt att följa de långsiktiga effekterna på hållbar tillväxt och sysselsättning av de insatser som genomförs i programmen.

Programperioden 2014-2020 ska präglas av en medveten satsning på en utvärderingsansats och lärsystem som säkrar återföring av erfarenheter från projekten och kunskapsbildning från programgenomförandet. En viktig förutsättning för detta är att berörda parter i programgenomförandet, såsom regionala och nationella utvecklingsaktörer, Förvaltande myndighet, strukturfondspartnerskap och projektparter drar lärdomar av programmets insatser genom att följa utvärderingarna och ta del av

utvärderingsresultaten, men framförallt tar tillvara resultaten i det fortsatta arbetet. Berörda parter ska också få en god kunskap om programmets mål och syfte. Slutförda utvärderingar ska i linje med Kommissionens direktiv publiceras för att kunna nå alla berörda av programmet men också för att skapa ett vidare lärande och inspiration.

Utvärderingsarbetet ska på ett tydligt sätt knytas till processtöd, analysinsatser och plattformar för lärande och kunskapsutbyte. Samordning ska ske med ansvariga för utvärderingsarbetet för de övriga ESI-fonderna för att skapa en samlad bild över fondernas sammantagna bidrag till strukturförändringar för smart och hållbar tillväxt för alla.

Kravet på ökad samordning gäller särskilt Regionalfondens- och Socialfondens insatser i syfte att effektivisera utnyttjandet av fondmedlen. Det kan handla om gemensam utvärdering av samordnade insatser, genomförandeorganisationerna, gemensam referensgrupp för Socialfonden och Regionalfondens övervakningskommittéer, gemensamma spridnings- och återföringsinsatser och gemensam upphandling av kapacitetsutveckling av projektutvärdering.

Spridning av resultat från uppföljningar och utvärderingar samt att säkra att utvärderingar kommer till användning bidrar till förbättrad styrning och måluppfyllelse i programmen. Svenska ESF-rådet och Tillväxtverket ska därför samverka med regionalt tillväxtansvariga för att förmedla kunskaper och erfarenheter från fondverksamheten och bidra till uppföljningen samt utvecklingen av det regionala utvecklingsarbetet.

7.2.2 Samlade bidrag (för ESF, i tillämpliga fall)

7.2.3 Anslag till kapacitetsbyggande (för ESF, i tillämpliga fall)

8. SAMORDNING MELLAN FONDERNA, EJFLU, EHFF OCH ANDRA FINANSIERINGSINSTRUMENT PÅ UNIONSIVÅ OCH NATIONELL NIVÅ SAMT EIB

Mekanismerna för att säkerställa samordningen mellan fonderna, Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling (Ejflu), Europeiska havs- och fiskerifonden (EHFF) och andra finansieringsinstrument på unionsnivå och nationell nivå samt EIB, med beaktande av de relevanta bestämmelserna i den gemensamma strategiska ramen.

Regionalfondsprogrammen kommer att verka i ett sammanhang där andra europeiska, nationella, regionala och lokala initiativ, planer och program får betydelse för programmets genomförande. En uttalad ambition för programperioden 2014–2020 är att arbetet på ett tydligare sätt ska arbeta mot målen i EU 2020-strategin och i EU:s strategi för Östersjöregionen och i ökad grad kopplas till andra nationella och EU-finansierade program och verksamheter.

Den nationella innovationsstrategin

Den nationella innovationsstrategins målsättningar och vision att stärka det svenska innovationsklimatet inom olika områden till 2020, knyter an till tematiskt mål 1 och har betydelse för den regionala utvecklingskraften. Den lyfter tydligt fram den regionala nivåns betydelse i innovationsarbetet och betydelse för att kunna uppnå strategins mål, varav ett är att Sveriges regionala innovationsmiljöer ska vara globalt attraktiva.

Den nationella innovationsstrategin knyter på jordbruksområdet an till de möjligheter som finns att inom landsbygdsprogrammet stötta innovativa satsningar inom ramen för det Europeiska innovationspartnerskapet för jordbruk som i sin tur ger möjligheter till samarbeten på europeisk nivå.

Det nationella regionalfondsprogrammet

Det grundläggande syftet med programmet är att tillföra ett mervärde till det regionala tillväxtarbetet och genomförandet av sammanhållningspolitiken som inte kan uppnås tillräckligt inom ramen för de regionala strukturfondsprogrammen. Programmet ska bidra till följande mervärden:

- Få fram kvalitativa projekt i konkurrens i syfte att stödja en långsiktig utveckling inom vissa tematiska områden.
- Stödja samverkansprojekt mellan län samt projekt mellan län och den nationella nivån som bidrar till att utveckla regionala styrkeområden utifrån de regionala förutsättningarna i olika delar av landet.
- Bidra till att utveckla flernivåstyrning dvs. mellan nivåer och aktörer
- Främja insatser som bidrar till en ökad samverkan med andra relevanta EU-program
- Främja insatser som bidrar till en ökad medverkan av näringslivet i såväl utarbetandet som genomförandet av programmet

- Utveckla arbetet med utvärdering, återföring av kunskap och lärande i strukturfondsarbetet

Det nationella regionalfondsprogrammets innehåller följande insatsområden:

Stärka forskning, teknisk utveckling och innovation – innehåller insatser inom ramen för tematiskt mål 1. Fokus inom detta område ligger på att utveckla svenska styrkeområden genom gränsöverskridande samverkan samt forskningsinfrastruktur.

Öka små och medelstora företags konkurrenskraft. Insatserna inom detta område syftar till att öka tillgången på riskkapital i tidiga skeden och främja tillkomsten av fler privata aktörer på riskkapitalmarknaden genom implementering av ett finansiellt instrument enligt strukturen fond-i-fond.

Stödja övergången till en koldioxidsnål ekonomi inom alla sektorer. Det är ur budgethänseende programmets största operativa område och rymmer insatser inom ramen för tematiskt mål 4 med fokus på dels energieffektivisering, dels kapitalförsörjning med inriktning på företag vars verksamhet bidrar till utvecklingen av en koldioxidsnål ekonomi.

Inom tematiskt område 4 finns även beskrivet insatser av processtödande karaktär. Det innebär ett nationellt kompetens- och metodstöd som ska bidra till ett ökat strategiskt lärande genom att utveckla och sprida kunskap över geografiska och administrativa gränser.

EU-programmen ska ses i ett sammanhang där varje program och fond har sin specifika roll i arbetet med att bidra till Europa 2020-målen, samtidigt som samverkan och synergier ska eftersträvas.

Förutsättningarna för fondsamordning är särskilt tydliga mellan det operativa programmet för regionalfonden i Mellersta Norrland och socialfonden. Socialfondsprogrammets regionala handlingsplan för Mellersta Norrland har utformats parallellt med utformningen av det operativa regionalfondsprogrammet. Programgeografin är med andra ord densamma för båda programmen och strukturfondspartnerskapet är gemensamt för de båda programmen, vilket möjliggör samordnade utlysningar.

De båda programmen kompletterar varandra på flera punkter. Det tydligaste exemplet är regionalfondsprogrammets insatser för utveckling av små och medelstora företag i Insatsområde 3 som ställer krav på god kompetens bland företagets ledning och personal. Genom synkronisering med socialfondsprogrammets programområde 1, kompetensförsörjning kan insatser från de båda fonderna förstärka varandra. Socialfondens programområde 2 kan också bidra till att underlätta företagets behov av att rekrytera kompetent arbetskraft. Mellersta Norrland är ett av tre områden som omfattas av sysselsättningsinitiativet för unga. Sysselsättningsinitiativet för unga, ska bidra till ökad sysselsättning för unga kvinnor och män. Regionalfondsprogrammets insatser kommer att utmynna i tillväxt och nya arbetstillfällen i Mellersta Norrland, och

därmed öka ungdomarnas möjligheter att få ett arbete. Sysselsättningsinitiativet för unga kan också förbättra företagets kompetensförsörjning genom att ungdomar ges möjlighet att delta i praktik- och traineeprogram i företag som ett första steg på vägen mot en anställning.

COSME och Horisont 2020

Små och medelstora företag kan med hjälp av de regionala strukturfondsprogrammen öka sin kunskapsintensitet, FoI-kontakter och stärka sina internationella nätverk. Det underlättar ett framtida deltagande i nationella och europeiska forsknings- och innovationsprogram. Arbetet med att stärka kopplingar mellan de regionala strukturfondsprogrammen och Horisont 2020 kommer att utvecklas för att lägga grunden för ett bredare deltagande i Horisont 2020. Resultat från COSME-projekt och Horisont 2020 samt tidigare forskningsprogram ska kunna omsättas i nya projekt i de regionala strukturfondsprogrammen. På nationell nivå finns ett par viktiga myndigheter, särskilt Vinnova och Tillväxtverket som kommer att ha roller inom både regionala strukturfondsprogrammen, Horisont 2020 och COSME vilket i praktiken kommer att innebära ökad samordning och möjliggöra synergier. Grunden för detta läggs via strategier för smart specialisering som bidrar till kraftsamling för att öka effekterna av de investeringar som görs inom forskning och innovation för att öka tillväxten och skapa fler jobb.

Till exempel anges i forsknings- och innovationspropositionen 2012/13: 30 att Verket för innovationssystem (Vinnova) utifrån sitt verksamhetsområde bör stödja regionerna i deras arbete med strategiskt innovationsarbete. I den nationella innovationsstrategin betonas också behovet av att utveckla samspelet mellan nationella myndigheter, regionala utvecklingsaktörer och arbetet med programmen inom EU. Vikten av att skapa synergier och säkerställa samordning mellan programmen och EU:s olika fonder och instrument för forskning, innovation och entreprenörskap betonas även i regeringens direktiv till utarbetandet av regionala strukturfondsprogram.

I riktlinjerna för RISE-koncernen (forskningsinstituterna) anges på vilket sätt instituten kommer att medverka i arbetet med regionala strategier avseende innovationsmiljöer och genomförandet av regionala strukturfondsprogram på regional och nationell nivå.

Möjligheten att under genomförandet kombinera finansiering från Horisont 2020 och ESI-fonderna i olika satsningar ska undersökas. Det kan handla om att samverka över programgränser, nationsgränser, att kombinera entreprenörskaps- och innovationsåtgärder samt att främja företag med tillväxtpotential.

Koordinering mellan ESI-fonderna och de offentlig-offentliga forskningspartnerskapen (Joint Programming Initiatives, ERA-NETs, samt forskningsprogrammen under artikel 185) samt de offentlig-privata forskningsprogrammen under artikel 187 (Joint Technology Initiatives) ska, där så är lämpligt, säkerställas.

Landsbygdsprogrammet ger möjlighet för jordbruksföretag att inom ramen för det Europeiska innovationspartnerskapet för jordbruk delta i samarbetsåtgärder mellan

praktiker, rådgivare och forskare. Dessa satsningar skapar också möjlighet för jordbruksföretagen att knyta internationella kontakter och delta i projekt inom ramen för Horisont 2020.’

CAP

EU:s gemensamma jordbrukspolitik består av två pelare, där pelare I innehåller marknadsstöd samt direktstöd och pelare II innehåller landsbygdsprogrammet. Pelare I domineras budgetärt av direktstödet, som till största del är frikopplat från produktionen och betalas ut per hektar. Landsbygdsprogrammet och gårdsstödet genererar tillsammans viktiga stöd för landsbygden och jordbruket. Den överenskommelse om gårdsstödet som nåddes under 2013 innebär att ett flertal möjligheter att rikta stödet till olika grupper av lantbrukare införts. Viktiga utgångspunkter för så väl arbetet med landsbygdsprogrammet som gårdsstödet är förenkling, konkurrenskraft och aktivitet på landsbygden samt hög miljönytta.

Fonden för ett sammanlänkat Europa(FSE)

God tillgänglighet genom ett väl fungerande transportsystem är centralt för att uppnå utvecklingskraft i alla delar av landet med stärkt lokal och regional konkurrenskraft. För glest befolkade regioner kan satsningar på transportsystemet, t.ex. investeringar i infrastruktur vara avgörande för näringsliv, arbetsmarknad och livsmiljö.

Genom EU-samarbetet om transeuropeiska nätverket för transporter (TEN-T) och fr.o.m. 2014 ”Fonden för ett sammanlänkat Europa” (FSE) kan EU lämna bidrag till infrastrukturutbyggnad i unionen. Tanken är att väl utbyggd infrastruktur ska ge bättre förutsättningar att använda fördelarna med ett EU utan inre gränser. Genom att öka den internationella tillgängligheten ges också svenska regioner tillgång till större marknader. För att kunna söka medel ur budgeten för FSE måste infrastrukturen återfinnas på de kartor som finns i riktlinjerna för TEN-T.

Utöver detta kan ett viktigt bidrag ges genom strukturfonderna. Stöd till hållbara transporter genom strukturfonderna bör användas till åtgärder som stärker näringslivet och arbetsmarknaden och som bidrar till attraktiva livs- och boendemiljöer. Bidrag genom strukturfonderna kompletterar FSE genom större fokus på regionala frågor.

Telekommunikationsnät och –tjänster blir i allt högre grad internetbaserade infrastrukturer där bredbandsnät och digitala tjänster har ett nära samband. Internet är en mycket viktig plattform för kommunikation, tjänster utbildning, deltagande i samhällsliv samt affärsverksamhet. Därför är den transeuropeiska tillgången till säkert och snabbt bredband och digitala tjänster av stor betydelse för ekonomisk tillväxt, konkurrenskraft och social integration.

Inom ramen för FSE och transeuropeiska nät på området för telekommunikationsinfrastruktur (TEN-TELE) kan satsningar göras för att främja utbyggnaden och moderniseringen av transeuropeiska infrastrukturer för digitala tjänster och deras gemensamma byggstenar och av bredbandsnät. Satsningarna inom området

digitala tjänster ska stödjas genom upphandling och/eller bidrag, medan satsningarna på bredbandsnät ska stödjas genom finansiella instrument som ska vara öppna för kompletterande bidrag från privata investerare, medlemsstater och bidrag från andra källor – inklusive de europeiska struktur- och investeringsfonderna.

LIFE

LIFE är EU:s finansiella instrument för miljö och klimat och årligen delar EU-kommissionen ut pengar till projekt i medlemsländerna. I arbetet med att stärka region och sektorsövergripande insatser fyller LIFE en central funktion i och med den projektform som kallas integrerade projekt (IP). Projektformen är en ny typ av projekt som införs under programperioden 2014-2020 i syfte att genom en större typ av projekt, t.ex. regionala eller multiregionala, skapa synergier mellan ESI-fondernas sektorsområden samt miljö- och klimatområdet. Dessa projekt kan ha kopplingar till natur (inkl. Natura2000-förvaltning), vatten, avfall, luft och klimat (begränsning av och anpassning till) vilka är fokusområdena för IP. De åtgärder som finansieras av ESI-fonderna med kopplingar till miljö, klimatförändringar och en hållbar användning av resurser kan också vara ett komplement till LIFE-programmet.

För att kunna säkerställa synergier mellan de olika fonderna och med integrerade projekt inom ramen för LIFE är dialogen mellan den ansvariga myndigheten för LIFE – Naturvårdsverket – och de förvaltande myndigheterna för ESI-fonderna central.

Kreativa Europa

EU:s kultur- och medieprogram Kreativa Europa har bl.a. som allmänt mål att stärka de europeiska kulturella och kreativa sektorernas konkurrenskraft, smart tillväxt och hållbar tillväxt för alla. Programmet pekar bl.a. på möjligheter och behov av enhetlighet och kopplingar till annan relevant unionsfinansiering såsom bl.a. regional- och socialfonden samt forsknings och innovationsprogrammen. Det är därför angeläget att nyttja kulturens betydelse och potential i det svenska regionala tillväxtarbetet.

Transportinfrastrukturplaner

För transportinfrastruktur finns dels en nationell plan samt länstransportplaner. Planerna avser tolv år och uppdateras ca vart fjärde år. Den nationella planen omfattar bl.a. investeringar och förbättringar i det statliga stamvägnätet, åtgärder i det statliga järnvägsnätet, drift och underhåll. Länstransportplanerna omfattar bl.a. investeringar i det statliga vägar som inte ingår i stamvägnätet samt statlig medfinansiering till åtgärder i vissa regionala kollektivtrafikanläggningar m.m.

9. FÖRHANDSVILLKOR

9.1 Förhandsvillkor

Uppgifter om bedömningen av förhandsvilkorens relevans och av hur de har uppfyllts (frivilligt)

Se tabell i bilaga

Tabell 24: Tillämpliga förhandsvillkor samt en bedömning av deras uppfyllande

Förhandsvillkor	Insatsområden som förhandsvillkoret gäller	Förhandsvillkoret uppfyllt (ja/nej/delvis)
T.01.1 - Forskning och innovation: det finns en nationell eller regional strategi för smart specialisering i enlighet med det nationella reformprogrammet för att ta vara på privata forsknings- och innovationsmedel, som överensstämmer med väl fungerande nationella eller regionala forsknings- och innovationssystem.	1 - Att stärka forskning, teknisk utveckling och innovation	Ja
T.02.1 - Digital tillväxt: Det finns en strategisk ram för digital tillväxt för att stimulera överkomliga och driftskompatibla IKT-baserade offentliga och privata tjänster av god kvalitet och öka allmänhetens användning av IKT, inbegripet sårbara grupper, företag och offentliga förvaltningar, inklusive gränsöverskridande initiativ.	2 - Att öka tillgången till, användningen av och kvaliteten på informations- och kommunikationsteknik	Ja
T.02.2 - Nästa generations accessinfrastruktur: Det finns nationella eller regionala planer för nästa generations accessinfrastruktur där man tar hänsyn till regionala åtgärder för att nå EU:s mål för tillgång till internet med hög kapacitet, med inriktning på områden där marknaden misslyckats med att erbjuda öppen infrastruktur till ett överkomligt pris med tillräcklig kvalitet i överensstämmelse med EU:s regler om konkurrens och statligt stöd, och erbjuda tillgängliga tjänster till utsatta grupper.	2 - Att öka tillgången till, användningen av och kvaliteten på informations- och kommunikationsteknik	Ja
T.03.1 - Särskilda åtgärder har vidtagits för att stödja främjandet av entreprenörskap med beaktande av	3 - Att öka konkurrenskraften för små och medelstora företag	Ja

Förhandsvillkor	Insatsområden som förhandsvillkoret gäller	Förhandsvillkoret uppfyllt (ja/nej/delvis)
småföretagsakten.		
T.04.1 - Åtgärder har vidtagits för att främja kostnadseffektiva förbättringar av slutanvändning av energi samt kostnadseffektiva investeringar i energieffektivitet vid anläggning eller renovering av byggnader.	4 - Att stödja övergången till en koldioxidsnål ekonomi i alla sektorer	Delvis
T.07.1 - Transport: Det finns en eller flera heltäckande planer eller ramar för investeringar i transport enligt medlemsstatens institutionella struktur (inklusive kollektivtrafik på regional och lokal nivå) som bidrar till att stödja infrastrukturutveckling och förbättra anslutningen till övergripande nät och stamnät inom TEN-T.	5 - Att främja hållbara transporter och få bort flaskhalsar i viktig nätinфраstruktur	Ja
T.07.2 - Järnväg: Det finns ett särskilt avsnitt om järnvägsutveckling inom en eller flera heltäckande planer eller ramar för investeringar i transport enligt medlemsstatens institutionella struktur (inklusive kollektivtrafik på regional och lokal nivå) som bidrar till att stödja infrastrukturutveckling och förbättra anslutningen till övergripande nät och stamnät inom TEN-T. Investeringarna omfattar rörliga tillgångar, driftskompatibilitet och kapacitetssuppleering.	5 - Att främja hållbara transporter och få bort flaskhalsar i viktig nätinфраstruktur	Ja
T.07.3 - Andra transportsätt, inklusive inre vattenvägar, sjöfart, hamnar, multimodala länkar och flygplatsinfrastruktur: Det finns ett särskilt avsnitt om inre vattenvägar, sjöfart, hamnar, multimodala länkar och flygplatsinfrastruktur inom en eller flera heltäckande planer eller ramar som bidrar till att förbättra anslutningen till övergripande nät och stamnät inom TEN-T och främja hållbar regional och lokal rörlighet.	5 - Att främja hållbara transporter och få bort flaskhalsar i viktig nätinфраstruktur	Ja
G.1 - Det finns administrativ kapacitet för genomförandet och tillämpningen av unionens lagstiftning och politik mot diskriminering inom området europeiska struktur- och investeringsfonder.	<p>1 - Att stärka forskning, teknisk utveckling och innovation</p> <p>2 - Att öka tillgången till, användningen av och kvaliteten på informations- och kommunikationsteknik</p> <p>3 - Att öka konkurrenskraften för små och medelstora företag</p> <p>4 - Att stödja övergången till en</p>	Ja

Förhandsvillkor	Insatsområden som förhandsvillkoret gäller	Förhandsvillkoret uppfyllt (ja/nej/delvis)
	<p>koldioxidsnål ekonomi i alla sektorer</p> <p>5 - Att främja hållbara transporter och få bort flaskhalsar i viktig nätinфраstruktur</p>	
<p>G.2 - Det finns administrativ kapacitet för genomförandet och tillämpningen av unionens lagstiftning och politik om jämställdhet inom området europeiska struktur- och investeringsfonder.</p>	<p>1 - Att stärka forskning, teknisk utveckling och innovation</p> <p>2 - Att öka tillgången till, användningen av och kvaliteten på informations- och kommunikationsteknik</p> <p>3 - Att öka konkurrenskraften för små och medelstora företag</p> <p>4 - Att stödja övergången till en koldioxidsnål ekonomi i alla sektorer</p> <p>5 - Att främja hållbara transporter och få bort flaskhalsar i viktig nätinфраstruktur</p>	Ja
<p>G.3 - Det finns administrativ kapacitet för genomförandet och tillämpningen av Förenta nationernas konvention om rättigheter för personer med funktionshinder inom området europeiska struktur- och investeringsfonder i enlighet med rådets beslut 2010/48/EG.</p>	<p>1 - Att stärka forskning, teknisk utveckling och innovation</p> <p>2 - Att öka tillgången till, användningen av och kvaliteten på informations- och kommunikationsteknik</p> <p>3 - Att öka konkurrenskraften för små och medelstora företag</p> <p>4 - Att stödja övergången till en koldioxidsnål ekonomi i alla sektorer</p> <p>5 - Att främja hållbara transporter och få bort flaskhalsar i viktig nätinфраstruktur</p>	Ja
<p>G.4 - Befintliga bestämmelser för ett effektivt genomförande av unionens lagstiftning om offentlig upphandling inom området europeiska struktur- och investeringsfonder.</p>	<p>1 - Att stärka forskning, teknisk utveckling och innovation</p> <p>2 - Att öka tillgången till, användningen av och kvaliteten på informations- och kommunikationsteknik</p> <p>3 - Att öka konkurrenskraften för små och medelstora företag</p> <p>4 - Att stödja övergången till en koldioxidsnål ekonomi i alla sektorer</p> <p>5 - Att främja hållbara transporter och få bort flaskhalsar i viktig nätinфраstruktur</p>	Ja
<p>G.5 - Det finns bestämmelser för ett effektivt genomförande av unionens regler för statligt stöd inom området europeiska struktur- och investeringsfonder.</p>	<p>1 - Att stärka forskning, teknisk utveckling och innovation</p> <p>2 - Att öka tillgången till, användningen av och kvaliteten på informations- och kommunikationsteknik</p>	Ja

Förhandsvillkor	Insatsområden som förhandsvillkoret gäller	Förhandsvillkoret uppfyllt (ja/nej/delvis)
	kommunikationsteknik 3 - Att öka konkurrenskraften för små och medelstora företag 4 - Att stödja övergången till en koldioxidsnål ekonomi i alla sektorer 5 - Att främja hållbara transporter och få bort flaskhalsar i viktig nätinфраstruktur	
G.6 - Det finns bestämmelser för ett effektivt genomförande av EU:s miljölagstiftning när det gäller miljökonsekvensbeskrivningar och strategiska miljöbedömningar.	1 - Att stärka forskning, teknisk utveckling och innovation 2 - Att öka tillgången till, användningen av och kvaliteten på informations- och kommunikationsteknik 3 - Att öka konkurrenskraften för små och medelstora företag 4 - Att stödja övergången till en koldioxidsnål ekonomi i alla sektorer 5 - Att främja hållbara transporter och få bort flaskhalsar i viktig nätinфраstruktur	Ja
G.7 - Det finns ett statistiksystem som räcker till för utvärderingar av programmens effektivitet och genomslag. Det finns ett system av resultatindikatorer för att välja ut de åtgärder som mest effektivt bidrar till de önskade resultaten, att mäta framstegen mot resultaten och bedöma genomslaget.	1 - Att stärka forskning, teknisk utveckling och innovation 2 - Att öka tillgången till, användningen av och kvaliteten på informations- och kommunikationsteknik 3 - Att öka konkurrenskraften för små och medelstora företag 4 - Att stödja övergången till en koldioxidsnål ekonomi i alla sektorer 5 - Att främja hållbara transporter och få bort flaskhalsar i viktig nätinфраstruktur	Ja

Förhandsvillkor	Kriterier	Kriterierna är uppfyllda: ja/nej	Hänvisning	Förklaringar
T.01.1 - Forskning och innovation: det finns en nationell eller regional strategi för smart specialisering i enlighet med det nationella reformprogrammet för att ta vara på privata forsknings- och innovationsmedel, som överensstämmer med väl fungerande nationella eller regionala forsknings- och innovationssystem.	1 - Det finns en nationell eller regional strategi för smart specialisering som	Ja	Se bilaga Förhandsvillkor Mellersta Norrland.	Se bilaga Förhandsvillkor Mellersta Norrland.
T.01.1 - Forskning och innovation: det finns en nationell eller regional strategi för smart specialisering i enlighet med det nationella reformprogrammet för att ta vara på privata forsknings- och innovationsmedel, som överensstämmer med väl fungerande nationella eller regionala forsknings- och innovationssystem.	2 - bygger på en swot-analys eller liknande för att styra resurserna till en begränsad mängd prioriteringar inom forskning och innovation,	Ja	Se bilaga Förhandsvillkor Mellersta Norrland.	Se bilaga Förhandsvillkor Mellersta Norrland.
T.01.1 - Forskning och innovation: det finns en nationell eller regional strategi för smart specialisering i enlighet med det nationella reformprogrammet för att ta vara på privata forsknings- och innovationsmedel, som överensstämmer med väl fungerande nationella eller regionala forsknings-	3 - har åtgärder för stimulans av privata FoI-investeringar,	Ja	Se bilaga Förhandsvillkor Mellersta Norrland.	Se bilaga Förhandsvillkor Mellersta Norrland.

Förhandsvillkor	Kriterier	Kriterierna är uppfyllda: ja/nej	Hänvisning	Förklaringar
och innovationssystem.				
T.01.1 - Forskning och innovation: det finns en nationell eller regional strategi för smart specialisering i enlighet med det nationella reformprogrammet för att ta vara på privata forsknings- och innovationsmedel, som överensstämmer med väl fungerande nationella eller regionala forsknings- och innovationssystem.	4 - har ett system för övervakning och översyn.	Ja	Se bilaga Förhandsvillkor Mellersta Norrland.	Se bilaga Förhandsvillkor Mellersta Norrland.
T.01.1 - Forskning och innovation: det finns en nationell eller regional strategi för smart specialisering i enlighet med det nationella reformprogrammet för att ta vara på privata forsknings- och innovationsmedel, som överensstämmer med väl fungerande nationella eller regionala forsknings- och innovationssystem.	5 - En ram för tillgängliga budgetmedel för forskning och innovation har antagits.	Ja	Se bilaga Förhandsvillkor Mellersta Norrland.	Se bilaga Förhandsvillkor Mellersta Norrland.
T.02.1 - Digital tillväxt: Det finns en strategisk ram för digital tillväxt för att stimulera överkomliga och driftskompatibla IKT-baserade offentliga och privata tjänster av god kvalitet och öka allmänhetens	1 - Det finns en strategisk ram för digital tillväxt, till exempel inom nationella eller regionala strategiska politiska ramar för innovation avseende smart specialisering som innehåller	Ja	Se bilaga Förhandsvillkor Mellersta Norrland.	Se bilaga Förhandsvillkor Mellersta Norrland.

Förhandsvillkor	Kriterier	Kriterierna är uppfyllda: ja/nej	Hänvisning	Förklaringar
användning av IKT, inbegripet sårbara grupper, företag och offentliga förvaltningar, inklusive gränsöverskridande initiativ.				
T.02.1 - Digital tillväxt: Det finns en strategisk ram för digital tillväxt för att stimulera överkomliga och driftskompatibla IKT-baserade offentliga och privata tjänster av god kvalitet och öka allmänhetens användning av IKT, inbegripet sårbara grupper, företag och offentliga förvaltningar, inklusive gränsöverskridande initiativ.	2 - budget och prioritering av åtgärder genom en swot-analys eller liknande enligt resultattavlan för den digitala agendan för Europa,	Ja	Se bilaga Förhandsvillkor Mellersta Norrland.	Se bilaga Förhandsvillkor Mellersta Norrland.
T.02.1 - Digital tillväxt: Det finns en strategisk ram för digital tillväxt för att stimulera överkomliga och driftskompatibla IKT-baserade offentliga och privata tjänster av god kvalitet och öka allmänhetens användning av IKT, inbegripet sårbara grupper, företag och offentliga förvaltningar, inklusive gränsöverskridande initiativ.	3 - en analys av avvägningen mellan stöd till efterfrågan och utbud av informations- och kommunikationsteknik (IKT).	Ja	Se bilaga Förhandsvillkor Mellersta Norrland.	Se bilaga Förhandsvillkor Mellersta Norrland.
T.02.1 - Digital tillväxt: Det finns en strategisk ram för digital tillväxt för att stimulera överkomliga och driftskompatibla IKT-baserade offentliga och privata tjänster av god	4 - indikatorer för att mäta resultaten av insatser inom digital allmänbildning, e-inkludering, e-tillgänglighet samt resultaten för e-hälsa inom gränserna för artikel 168 i EUF-fördraget, vilka i	Ja	Se bilaga Förhandsvillkor Mellersta Norrland.	Se bilaga Förhandsvillkor Mellersta Norrland.

Förhandsvillkor	Kriterier	Kriterierna är uppfyllda: ja/nej	Hänvisning	Förklaringar
kvalitet och öka allmänhetens användning av IKT, inbegripet sårbara grupper, företag och offentliga förvaltningar, inklusive gränsöverskridande initiativ.	förekommande fall överensstämmer med befintliga berörda sektoriella strategier på unionsnivå, nationell nivå eller regional nivå,			
T.02.1 - Digital tillväxt: Det finns en strategisk ram för digital tillväxt för att stimulera överkomliga och driftskompatibla IKT-baserade offentliga och privata tjänster av god kvalitet och öka allmänhetens användning av IKT, inbegripet sårbara grupper, företag och offentliga förvaltningar, inklusive gränsöverskridande initiativ.	5 - en bedömning av behovet av stärkt IKT-kapacitetsutbyggnad.	Ja	Se bilaga Förhandsvillkor Mellersta Norrland.	Se bilaga Förhandsvillkor Mellersta Norrland.
T.02.2 - Nästa generations accessinfrastruktur: Det finns nationella eller regionala planer för nästa generations accessinfrastruktur där man tar hänsyn till regionala åtgärder för att nå EU:s mål för tillgång till internet med hög kapacitet, med inriktning på områden där marknaden misslyckats med att erbjuda öppen infrastruktur till ett överkomligt pris med tillräcklig kvalitet i överensstämmelse med EU:s regler om konkurrens och statligt stöd, och erbjuda tillgängliga tjänster till utsatta grupper.	1 - Det finns en nationell och/eller regional plan för nästa generations accessinfrastruktur som innehåller	Ja	Se bilaga Förhandsvillkor Mellersta Norrland.	Se bilaga Förhandsvillkor Mellersta Norrland.

Förhandsvillkor	Kriterier	Kriterierna är uppfyllda: ja/nej	Hänvisning	Förklaringar
<p>T.02.2 - Nästa generations accessinfrastruktur: Det finns nationella eller regionala planer för nästa generations accessinfrastruktur där man tar hänsyn till regionala åtgärder för att nå EU:s mål för tillgång till internet med hög kapacitet, med inriktning på områden där marknaden misslyckats med att erbjuda öppen infrastruktur till ett överkomligt pris med tillräcklig kvalitet i överensstämmelse med EU:s regler om konkurrens och statligt stöd, och erbjuda tillgängliga tjänster till utsatta grupper.</p>	<p>2 - en plan för infrastrukturinvesteringar som bygger på en ekonomisk analys som beaktar befintliga privata och offentliga infrastrukturer och planerade investeringar,</p>	<p>Ja</p>	<p>Se bilaga Förhandsvillkor Mellersta Norrland.</p>	<p>Se bilaga Förhandsvillkor Mellersta Norrland.</p>
<p>T.02.2 - Nästa generations accessinfrastruktur: Det finns nationella eller regionala planer för nästa generations accessinfrastruktur där man tar hänsyn till regionala åtgärder för att nå EU:s mål för tillgång till internet med hög kapacitet, med inriktning på områden där marknaden misslyckats med att erbjuda öppen infrastruktur till ett överkomligt pris med tillräcklig kvalitet i överensstämmelse med EU:s regler om konkurrens och statligt stöd, och erbjuda tillgängliga tjänster till utsatta grupper.</p>	<p>3 - hållbara investeringsmodeller som främjar konkurrens och ger tillgång till öppna, överkomliga, goda och framtidssäkra infrastrukturanläggningar och tjänster,</p>	<p>Ja</p>	<p>Se bilaga Förhandsvillkor Mellersta Norrland.</p>	<p>Se bilaga Förhandsvillkor Mellersta Norrland.</p>

Förhandsvillkor	Kriterier	Kriterierna är uppfyllda: ja/nej	Hänvisning	Förklaringar
T.02.2 - Nästa generations accessinfrastruktur: Det finns nationella eller regionala planer för nästa generations accessinfrastruktur där man tar hänsyn till regionala åtgärder för att nå EU:s mål för tillgång till internet med hög kapacitet, med inriktning på områden där marknaden misslyckats med att erbjuda öppen infrastruktur till ett överkomligt pris med tillräcklig kvalitet i överensstämmelse med EU:s regler om konkurrens och statligt stöd, och erbjuda tillgängliga tjänster till utsatta grupper.	4 - åtgärder för att stimulera privata investeringar.	Ja	Se bilaga Förhandsvillkor Mellersta Norrland.	Se bilaga Förhandsvillkor Mellersta Norrland.
T.03.1 - Särskilda åtgärder har vidtagits för att stödja främjandet av entreprenörskap med beaktande av småföretagsakten.	1 - De särskilda åtgärderna omfattar: det finns åtgärder för att minska tiden och kostnaden för att starta företag med beaktande av målen i småföretagsakten.	Ja	Se bilaga Förhandsvillkor Mellersta Norrland.	Se bilaga Förhandsvillkor Mellersta Norrland.
T.03.1 - Särskilda åtgärder har vidtagits för att stödja främjandet av entreprenörskap med beaktande av småföretagsakten.	2 - De särskilda åtgärderna omfattar: det finns åtgärder för att minska den tid det tar att få licenser och tillstånd att inleda och bedriva företagets verksamhet med beaktande av målen i småföretagsakten.	Ja	Se bilaga Förhandsvillkor Mellersta Norrland.	Se bilaga Förhandsvillkor Mellersta Norrland.
T.03.1 - Särskilda åtgärder har vidtagits för att stödja främjandet av entreprenörskap med beaktande av småföretagsakten.	3 - De särskilda åtgärderna omfattar: det finns mekanismer för att övervaka genomförandet av de åtgärder i småföretagsakten som har införts samt utvärdera deras inverkan på små och	Ja	Se bilaga Förhandsvillkor Mellersta Norrland.	Se bilaga Förhandsvillkor Mellersta Norrland.

Förhandsvillkor	Kriterier	Kriterierna är uppfyllda: ja/nej	Hänvisning	Förklaringar
	medelstora företag.			
T.04.1 - Åtgärder har vidtagits för att främja kostnadseffektiva förbättringar av slutanvändning av energi samt kostnadseffektiva investeringar i energieffektivitet vid anläggning eller renovering av byggnader.	1 - Åtgärderna omfattar: åtgärder för att införa minimikrav avseende byggnaders energieffektivitet i enlighet med artiklarna 3, 4 och 5 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2010/31/EU.	Nej	Se bilaga Förhandsvillkor Mellersta Norrland.	Se bilaga Förhandsvillkor Mellersta Norrland.
T.04.1 - Åtgärder har vidtagits för att främja kostnadseffektiva förbättringar av slutanvändning av energi samt kostnadseffektiva investeringar i energieffektivitet vid anläggning eller renovering av byggnader.	2 - Åtgärderna omfattar: nödvändiga åtgärder för att inrätta ett system för certifiering av byggnaders energieffektivitet i enlighet med artikel 11 i direktiv 2010/31/EU.	Ja	Se bilaga Förhandsvillkor Mellersta Norrland.	Se bilaga Förhandsvillkor Mellersta Norrland.
T.04.1 - Åtgärder har vidtagits för att främja kostnadseffektiva förbättringar av slutanvändning av energi samt kostnadseffektiva investeringar i energieffektivitet vid anläggning eller renovering av byggnader.	3 - Åtgärderna omfattar: åtgärder för att garantera strategisk planering för energieffektivitet i enlighet med artikel 3 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2012/27/EU.	Ja	Se bilaga Förhandsvillkor Mellersta Norrland.	Se bilaga Förhandsvillkor Mellersta Norrland.
T.04.1 - Åtgärder har vidtagits för att främja kostnadseffektiva förbättringar av slutanvändning av energi samt kostnadseffektiva investeringar i energieffektivitet vid anläggning eller renovering av byggnader.	4 - Åtgärderna omfattar: åtgärder i enlighet med artikel 13 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2006/32/EG om effektiv slutanvändning av energi och om energitjänster för att se till att slutkonsumenterna förses med enskilda mätare så långt det är tekniskt	Ja	Se bilaga Förhandsvillkor Mellersta Norrland.	Se bilaga Förhandsvillkor Mellersta Norrland.

Förhandsvillkor	Kriterier	Kriterierna är uppfyllda: ja/nej	Hänvisning	Förklaringar
	möjligt, ekonomiskt rimligt och proportionerligt i förhållande till möjliga energibesparingar.			
T.07.1 - Transport: Det finns en eller flera heltäckande planer eller ramar för investeringar i transport enligt medlemsstatens institutionella struktur (inklusive kollektivtrafik på regional och lokal nivå) som bidrar till att stödja infrastrukturutveckling och förbättra anslutningen till övergripande nät och stamnät inom TEN-T.	1 - Det finns en eller flera heltäckande nationella transportplaner eller ramar med investeringsprioriteringar som uppfyller de rättsliga kraven för strategiska miljöbedömningar och anger följande:	Ja	Se bilaga Förhandsvillkor Mellersta Norrland.	Se bilaga Förhandsvillkor Mellersta Norrland.
T.07.1 - Transport: Det finns en eller flera heltäckande planer eller ramar för investeringar i transport enligt medlemsstatens institutionella struktur (inklusive kollektivtrafik på regional och lokal nivå) som bidrar till att stödja infrastrukturutveckling och förbättra anslutningen till övergripande nät och stamnät inom TEN-T.	2 - Bidraget till det gemensamma europeiska transportområdet i enlighet med artikel 10 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr .../2013, inklusive prioriteringar för investeringar i: [TEN-T].	Ja	Se bilaga Förhandsvillkor Mellersta Norrland.	Se bilaga Förhandsvillkor Mellersta Norrland.
T.07.1 - Transport: Det finns en eller flera heltäckande planer eller ramar för investeringar i transport enligt medlemsstatens institutionella struktur (inklusive kollektivtrafik på regional och lokal nivå) som bidrar till att	3 - TEN-T stamnät och övergripande nät där investeringar från Eruf och Sammanhållningsfonden planeras, och	Ja	Se bilaga Förhandsvillkor Mellersta Norrland.	Se bilaga Förhandsvillkor Mellersta Norrland.

Förhandsvillkor	Kriterier	Kriterierna är uppfyllda: ja/nej	Hänvisning	Förklaringar
stödja infrastrukturutveckling och förbättra anslutningen till övergripande nät och stamnät inom TEN-T.				
T.07.1 - Transport: Det finns en eller flera heltäckande planer eller ramar för investeringar i transport enligt medlemsstatens institutionella struktur (inklusive kollektivtrafik på regional och lokal nivå) som bidrar till att stödja infrastrukturutveckling och förbättra anslutningen till övergripande nät och stamnät inom TEN-T.	4 - sekundära anslutningar,	Ja	Se bilaga Förhandsvillkor Mellersta Norrland.	Se bilaga Förhandsvillkor Mellersta Norrland.
T.07.1 - Transport: Det finns en eller flera heltäckande planer eller ramar för investeringar i transport enligt medlemsstatens institutionella struktur (inklusive kollektivtrafik på regional och lokal nivå) som bidrar till att stödja infrastrukturutveckling och förbättra anslutningen till övergripande nät och stamnät inom TEN-T.	5 - en realistisk, mogen projektplanering för stöd från Eruf och Sammanhållningsfonderna.	Ja	Se bilaga Förhandsvillkor Mellersta Norrland.	Se bilaga Förhandsvillkor Mellersta Norrland.
T.07.1 - Transport: Det finns en eller flera heltäckande planer eller ramar för investeringar i transport enligt medlemsstatens institutionella struktur (inklusive kollektivtrafik på regional	6 - Åtgärder för att stärka de förmedlande organens och stödmottagarnas förmåga att förverkliga projektplaneringen.	Ja	Se bilaga Förhandsvillkor Mellersta Norrland.	Se bilaga Förhandsvillkor Mellersta Norrland.

Förhandsvillkor	Kriterier	Kriterierna är uppfyllda: ja/nej	Hänvisning	Förklaringar
och lokal nivå) som bidrar till att stödja infrastrukturutveckling och förbättra anslutningen till övergripande nät och stamnät inom TEN-T.				
T.07.2 - Järnväg: Det finns ett särskilt avsnitt om järnvägsutveckling inom en eller flera heltäckande planer eller ramar för investeringar i transport enligt medlemsstatens institutionella struktur (inklusive kollektivtrafik på regional och lokal nivå) som bidrar till att stödja infrastrukturutveckling och förbättra anslutningen till övergripande nät och stamnät inom TEN-T. Investeringarna omfattar rörliga tillgångar, driftskompatibilitet och kapacitetsuppbyggnad.	1 - Det finns ett särskilt avsnitt om utveckling av järnvägar i den eller de transportplaner eller ramar som anges ovan som uppfyller de rättsliga kraven för strategiska miljöbedömningar och anger en realistisk, mogen projektplanering (med tidsplan och preliminär budget).	Ja	Se bilaga Förhandsvillkor Mellersta Norrland.	Se bilaga Förhandsvillkor Mellersta Norrland.
T.07.2 - Järnväg: Det finns ett särskilt avsnitt om järnvägsutveckling inom en eller flera heltäckande planer eller ramar för investeringar i transport enligt medlemsstatens institutionella struktur (inklusive kollektivtrafik på regional och lokal nivå) som bidrar till att stödja infrastrukturutveckling och förbättra anslutningen till övergripande nät och stamnät inom TEN-T. Investeringarna omfattar rörliga tillgångar, driftskompatibilitet	2 - Åtgärder för att stärka de förmedlande organens och stödmottagarnas förmåga att förverkliga projektplaneringen.	Ja	Se bilaga Förhandsvillkor Mellersta Norrland.	Se bilaga Förhandsvillkor Mellersta Norrland.

Förhandsvillkor	Kriterier	Kriterierna är uppfyllda: ja/nej	Hänvisning	Förklaringar
och kapacitetssuppleering.				
T.07.3 - Andra transportsätt, inklusive inre vattenvägar, sjöfart, hamnar, multimodala länkar och flygplatsinfrastruktur: Det finns ett särskilt avsnitt om inre vattenvägar, sjöfart, hamnar, multimodala länkar och flygplatsinfrastruktur inom en eller flera heltäckande planer eller ramar som bidrar till att förbättra anslutningen till övergripande nät och stamnät inom TEN-T och främja hållbar regional och lokal rörlighet.	1 - Det finns ett avsnitt om utveckling av inre vattenvägar, sjötransport, hamnar, multimodala anknöyningar och flygplatsinfrastruktur i den eller de transportplaner eller ramar som anges ovan som	Ja	Se bilaga Förhandsvillkor Mellersta Norrland.	Se bilaga Förhandsvillkor Mellersta Norrland.
T.07.3 - Andra transportsätt, inklusive inre vattenvägar, sjöfart, hamnar, multimodala länkar och flygplatsinfrastruktur: Det finns ett särskilt avsnitt om inre vattenvägar, sjöfart, hamnar, multimodala länkar och flygplatsinfrastruktur inom en eller flera heltäckande planer eller ramar som bidrar till att förbättra anslutningen till övergripande nät och stamnät inom TEN-T och främja hållbar regional och lokal rörlighet.	2 - uppfyller de rättsliga kraven för strategiska miljöbedömningar,	Ja	Se bilaga Förhandsvillkor Mellersta Norrland.	Se bilaga Förhandsvillkor Mellersta Norrland.

Förhandsvillkor	Kriterier	Kriterierna är uppfyllda: ja/nej	Hänvisning	Förklaringar
T.07.3 - Andra transportsätt, inklusive inre vattenvägar, sjöfart, hamnar, multimodala länkar och flygplatsinfrastruktur: Det finns ett särskilt avsnitt om inre vattenvägar, sjöfart, hamnar, multimodala länkar och flygplatsinfrastruktur inom en eller flera heltäckande planer eller ramar som bidrar till att förbättra anslutningen till övergripande nät och stamnät inom TEN-T och främja hållbar regional och lokal rörlighet.	3 - anger en realistisk, mogen projektplanering.	Ja	Se bilaga Förhandsvillkor Mellersta Norrland.	Se bilaga Förhandsvillkor Mellersta Norrland.
T.07.3 - Andra transportsätt, inklusive inre vattenvägar, sjöfart, hamnar, multimodala länkar och flygplatsinfrastruktur: Det finns ett särskilt avsnitt om inre vattenvägar, sjöfart, hamnar, multimodala länkar och flygplatsinfrastruktur inom en eller flera heltäckande planer eller ramar som bidrar till att förbättra anslutningen till övergripande nät och stamnät inom TEN-T och främja hållbar regional och lokal rörlighet.	4 - Åtgärder för att stärka de förmedlande organens och stödmottagarnas förmåga att förverkliga projektplaneringen.	Ja	Se bilaga Förhandsvillkor Mellersta Norrland.	Se bilaga Förhandsvillkor Mellersta Norrland.
G.1 - Det finns administrativ kapacitet för genomförandet och tillämpningen av unionens lagstiftning och politik mot diskriminering inom området europeiska struktur- och	1 - Det finns bestämmelser enligt medlemsstaternas institutionella och rättsliga ramar för deltagande av organ med ansvar för att främja lika behandling under utarbetandet och genomförandet av programmen, bland	Ja	Se bilaga Förhandsvillkor Mellersta Norrland.	Se bilaga Förhandsvillkor Mellersta Norrland.

Förhandsvillkor	Kriterier	Kriterierna är uppfyllda: ja/nej	Hänvisning	Förklaringar
investeringsfonder.	annat genom att tillhandahålla rådgivning i jämlikhetsfrågor inom ramen för verksamheter som stöds av de europeiska struktur- och investeringsfonderna.			
G.1 - Det finns administrativ kapacitet för genomförandet och tillämpningen av unionens lagstiftning och politik mot diskriminering inom området europeiska struktur- och investeringsfonder.	2 - Det finns bestämmelser för att utbilda personalen vid myndigheter med ansvar för förvaltning och kontroll av medel från de europeiska struktur- och investeringsfonderna när det gäller unionens lagstiftning och politik mot diskriminering.	Ja	Se bilaga Förhandsvillkor Mellersta Norrland.	Se bilaga Förhandsvillkor Mellersta Norrland.
G.2 - Det finns administrativ kapacitet för genomförandet och tillämpningen av unionens lagstiftning och politik om jämställdhet inom området europeiska struktur- och investeringsfonder.	1 - Det finns bestämmelser enligt medlemsstaternas institutionella och rättsliga ramar för deltagande av jämställdhetsorgan under utarbetandet och genomförandet av programmen, bland annat genom att tillhandahålla rådgivning i jämställdhetsfrågor inom ramen för verksamheter som stöds av de europeiska struktur- och investeringsfonderna.	Ja	Se bilaga Förhandsvillkor Mellersta Norrland.	Se bilaga Förhandsvillkor Mellersta Norrland.
G.2 - Det finns administrativ kapacitet för genomförandet och tillämpningen av unionens lagstiftning och politik om jämställdhet inom området europeiska struktur- och investeringsfonder.	2 - Det finns bestämmelser för att utbilda personalen vid myndigheter med ansvar för förvaltning och kontroll av medel från de europeiska struktur- och investeringsfonderna när det gäller unionens lagstiftning och politik för jämställdhet och integrering av ett	Ja	Se bilaga Förhandsvillkor Mellersta Norrland.	Se bilaga Förhandsvillkor Mellersta Norrland.

Förhandsvillkor	Kriterier	Kriterierna är uppfyllda: ja/nej	Hänvisning	Förklaringar
	jämfällldhetsperspektiv.			
G.3 - Det finns administrativ kapacitet för genomförandet och tillämpningen av Förenta nationernas konvention om rättigheter för personer med funktionshinder inom området europeiska struktur- och investeringsfonder i enlighet med rådets beslut 2010/48/EG.	1 - Det finns bestämmelser enligt medlemsstaternas institutionella och rättsliga ramar för samråd med och deltagande av organ med ansvar för att skydda rättigheter för personer med funktionsnedsättning eller organisationer som representerar personer med funktionsnedsättning och andra berörda intressenter under utarbetandet och genomförandet av programmen.	Ja	Se bilaga Förhandsvillkor Mellersta Norrland.	Se bilaga Förhandsvillkor Mellersta Norrland.
G.3 - Det finns administrativ kapacitet för genomförandet och tillämpningen av Förenta nationernas konvention om rättigheter för personer med funktionshinder inom området europeiska struktur- och investeringsfonder i enlighet med rådets beslut 2010/48/EG.	2 - Det finns bestämmelser för att utbilda personalen vid myndigheter med ansvar för förvaltning och kontroll av medel från de europeiska struktur- och investeringsfonderna när det gäller tillämplig lagstiftning på unionsnivå och nationell nivå för personer med funktionsnedsättning, inklusive tillgänglighet och praktisk tillämpning av FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning enligt unionslagstiftning eller nationell lagstiftning.	Ja	Se bilaga Förhandsvillkor Mellersta Norrland.	Se bilaga Förhandsvillkor Mellersta Norrland.

Förhandsvillkor	Kriterier	Kriterierna är uppfyllda: ja/nej	Hänvisning	Förklaringar
G.3 - Det finns administrativ kapacitet för genomförandet och tillämpningen av Förenta nationernas konvention om rättigheter för personer med funktionshinder inom området europeiska struktur- och investeringsfonder i enlighet med rådets beslut 2010/48/EG.	3 - Det finns bestämmelser för att garantera övervakning av genomförandet av artikel 9 i FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning när det gäller de europeiska struktur- och investeringsfonderna under utarbetandet och genomförandet av programmen.	Ja	Se bilaga Förhandsvillkor Mellersta Norrland.	Se bilaga Förhandsvillkor Mellersta Norrland.
G.4 - Befintliga bestämmelser för ett effektivt genomförande av unionens lagstiftning om offentlig upphandling inom området europeiska struktur- och investeringsfonder.	1 - Det finns bestämmelser för en effektiv tillämpning av unionens regler för offentlig upphandling genom lämpliga mekanismer.	Ja	Se bilaga Förhandsvillkor Mellersta Norrland.	Se bilaga Förhandsvillkor Mellersta Norrland.
G.4 - Befintliga bestämmelser för ett effektivt genomförande av unionens lagstiftning om offentlig upphandling inom området europeiska struktur- och investeringsfonder.	2 - Det finns bestämmelser som säkerställer öppna kontrakttilldelningsförfaranden.	Ja	Se bilaga Förhandsvillkor Mellersta Norrland.	Se bilaga Förhandsvillkor Mellersta Norrland.
G.4 - Befintliga bestämmelser för ett effektivt genomförande av unionens lagstiftning om offentlig upphandling inom området europeiska struktur- och investeringsfonder.	3 - Det finns bestämmelser för utbildning om och spridning av information till personal som arbetar med genomförandet av ESI-fonderna.	Ja	Se bilaga Förhandsvillkor Mellersta Norrland.	Se bilaga Förhandsvillkor Mellersta Norrland.
G.4 - Befintliga bestämmelser för ett effektivt genomförande av unionens lagstiftning om offentlig upphandling inom området europeiska struktur- och investeringsfonder.	4 - Det finns bestämmelser för att garantera administrativ kapacitet för genomförandet och tillämpningen av unionens regler för offentlig	Ja	Se bilaga Förhandsvillkor Mellersta Norrland.	Se bilaga Förhandsvillkor Mellersta Norrland.

Förhandsvillkor	Kriterier	Kriterierna är uppfyllda: ja/nej	Hänvisning	Förklaringar
investeringsfonder.	upphandling.			
G.5 - Det finns bestämmelser för ett effektivt genomförande av unionens regler för statligt stöd inom området europeiska struktur- och investeringsfonder.	1 - Det finns bestämmelser som garanterar att unionslagstiftningen om statligt stöd genomförs och tillämpas verkningsfullt.	Ja	Se bilaga Förhandsvillkor Mellersta Norrland.	Se bilaga Förhandsvillkor Mellersta Norrland.
G.5 - Det finns bestämmelser för ett effektivt genomförande av unionens regler för statligt stöd inom området europeiska struktur- och investeringsfonder.	2 - Det finns bestämmelser för utbildning om och spridning av information till personal som arbetar med genomförandet av ESI-fonderna.	Ja	Se bilaga Förhandsvillkor Mellersta Norrland.	Se bilaga Förhandsvillkor Mellersta Norrland.
G.5 - Det finns bestämmelser för ett effektivt genomförande av unionens regler för statligt stöd inom området europeiska struktur- och investeringsfonder.	3 - Det finns bestämmelser för att garantera administrativ kapacitet för genomförandet och tillämpningen av unionens bestämmelser om EU:s regler för statligt stöd.	Ja	Se bilaga Förhandsvillkor Mellersta Norrland.	Se bilaga Förhandsvillkor Mellersta Norrland.
G.6 - Det finns bestämmelser för ett effektivt genomförande av EU:s miljölagstiftning när det gäller miljökonsekvensbeskrivningar och strategiska miljöbedömningar.	1 - Det finns bestämmelser för en effektiv tillämpning av Europaparlamentets och rådets direktiv 2011/92/EU (miljökonsekvensbeskrivningar) och Europaparlamentets och rådets direktiv 2001/42/EG (strategiska miljöbedömningar).	Ja	Se bilaga Förhandsvillkor Mellersta Norrland.	Se bilaga Förhandsvillkor Mellersta Norrland.

Förhandsvillkor	Kriterier	Kriterierna är uppfyllda: ja/nej	Hänvisning	Förklaringar
G.6 - Det finns bestämmelser för ett effektivt genomförande av EU:s miljölagstiftning när det gäller miljökonsekvensbeskrivningar och strategiska miljöbedömningar.	2 - Det finns bestämmelser för utbildning om och spridning av information till personal som arbetar med genomförandet av direktiven om miljökonsekvensbeskrivningar och strategiska miljöbedömningar.	Ja	Se bilaga Förhandsvillkor Mellersta Norrland.	Se bilaga Förhandsvillkor Mellersta Norrland.
G.6 - Det finns bestämmelser för ett effektivt genomförande av EU:s miljölagstiftning när det gäller miljökonsekvensbeskrivningar och strategiska miljöbedömningar.	3 - Det finns bestämmelser för att garantera tillräcklig administrativ kapacitet.	Ja	Se bilaga Förhandsvillkor Mellersta Norrland.	Se bilaga Förhandsvillkor Mellersta Norrland.
G.7 - Det finns ett statistiksystem som räcker till för utvärderingar av programmets effektivitet och genomslag. Det finns ett system av resultatindikatorer för att välja ut de åtgärder som mest effektivt bidrar till de önskade resultaten, att mäta framstegen mot resultaten och bedöma genomslaget.	1 - Det finns bestämmelser för insamling och sammanställning av statistiska data i rätt tid som innehåller följande: identifiering av källor och mekanismer som säkerställer statistisk validering.	Ja	Se bilaga Förhandsvillkor Mellersta Norrland.	Se bilaga Förhandsvillkor Mellersta Norrland.
G.7 - Det finns ett statistiksystem som räcker till för utvärderingar av programmets effektivitet och genomslag. Det finns ett system av resultatindikatorer för att välja ut de åtgärder som mest effektivt bidrar till de önskade resultaten, att mäta framstegen mot resultaten och bedöma	2 - Det finns bestämmelser för insamling och sammanställning av statistiska data i rätt tid som innehåller följande: system för offentliggörande av och allmän tillgång till sammanställd data.	Ja	Se bilaga Förhandsvillkor Mellersta Norrland.	Se bilaga Förhandsvillkor Mellersta Norrland.

Förhandsvillkor	Kriterier	Kriterierna är uppfyllda: ja/nej	Hänvisning	Förklaringar
genomslaget.				
G.7 - Det finns ett statistiksystem som räcker till för utvärderingar av programmens effektivitet och genomslag. Det finns ett system av resultatindikatorer för att välja ut de åtgärder som mest effektivt bidrar till de önskade resultaten, att mäta framstegen mot resultaten och bedöma genomslaget.	3 - Ett verkningsfullt system med resultatindikatorer vilket omfattar val av resultatindikatorer för varje program som ger information om motiveringen till valet av de politiska åtgärder som finansieras av programmet.	Ja	Se bilaga Förhandsvillkor Mellersta Norrland.	Se bilaga Förhandsvillkor Mellersta Norrland.
G.7 - Det finns ett statistiksystem som räcker till för utvärderingar av programmens effektivitet och genomslag. Det finns ett system av resultatindikatorer för att välja ut de åtgärder som mest effektivt bidrar till de önskade resultaten, att mäta framstegen mot resultaten och bedöma genomslaget.	4 - Ett verkningsfullt system med resultatindikatorer vilket omfattar fastställande av mål för dessa indikatorer.	Ja	Se bilaga Förhandsvillkor Mellersta Norrland.	Se bilaga Förhandsvillkor Mellersta Norrland.
G.7 - Det finns ett statistiksystem som räcker till för utvärderingar av programmens effektivitet och genomslag. Det finns ett system av resultatindikatorer för att välja ut de åtgärder som mest effektivt bidrar till de önskade resultaten, att mäta framstegen mot resultaten och bedöma	5 - Ett effektivt system med resultatindikatorer vilket omfattar indikatorer som uppfyller kraven på tillförlitlighet och statistisk validering för varje indikator, tydlighet vid normativ tolkning, anpassning till politiken, aktualitet och insamling av	Ja	Se bilaga Förhandsvillkor Mellersta Norrland.	Se bilaga Förhandsvillkor Mellersta Norrland.

Förhandsvillkor	Kriterier	Kriterierna är uppfyllda: ja/nej	Hänvisning	Förklaringar
genomslaget.	data i rätt tid.			
G.7 - Det finns ett statistiksystem som räcker till för utvärderingar av programmens effektivitet och genomslag. Det finns ett system av resultatindikatorer för att välja ut de åtgärder som mest effektivt bidrar till de önskade resultaten, att mäta framstegen mot resultaten och bedöma genomslaget.	6 - Garantier för att man i all verksamhet som finansieras av programmet använder sig av ett verkningsfullt system av indikatorer.	Ja	Se bilaga Förhandsvillkor Mellersta Norrland.	Se bilaga Förhandsvillkor Mellersta Norrland.

9.2 Beskrivning av åtgärder för att uppfylla förhandsvillkoren, ansvariga organ och tidsplan

Tabell 25: Åtgärder för att uppfylla tillämpliga förhandsvillkor

Allmänt förhandsvillkor	Ej uppfyllda kriterier	Åtgärder som ska vidtas	Tidsgräns (datum)	Ansvariga organ

Tabell 26: Åtgärder för att uppfylla tillämpliga tematiska förhandsvillkor

Tematiskt förhandsvillkor	Ej uppfyllda kriterier	Åtgärder som ska vidtas	Tidsgräns (datum)	Ansvariga organ
T.04.1 - Åtgärder har vidtagits för att främja kostnadseffektiva förbättringar av slutanvändning av energi samt kostnadseffektiva investeringar i energieffektivitet vid anläggning eller renovering av byggnader.	1 - Åtgärderna omfattar: åtgärder för att införa minimikrav avseende byggnaders energieffektivitet i enlighet med artiklarna 3, 4 och 5 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2010/31/EU.	I svaret på formell underrättelse om genomförandet av Europaparlamentets och rådets direktiv 2010/31/EU av den 19 maj 2010 om byggnaders energiprestanda (ärendenr 2013/2134) angavs att Boverket ska besluta om en förtydligande formel i BFS 2011:6, avsnitt 9. Förslaget till förtydligande hanteras för närvarande inom Boverkets pågående process för revidering av BFS 2011:6 och beräknas träda i kraft 1 februari 2015.	2015-feb-01	Boverket

10. MINSKNING AV DEN ADMINISTRATIVA BÖRDAN FÖR STÖDMOTTAGARNA

Sammanfattning av bedömningen av den administrativa bördan för stödmottagarna och, vid behov, planerade åtgärder tillsammans med en preliminär tidsram för att minska den administrativa bördan.

Att ansöka om, bedriva, redovisa och avsluta ett projekt med finansiering från ett strukturfondsprogram inom ramen för Europeiska regionala utvecklingsfonden kräver god administrativ kompetens och kapacitet. Den administrativa bördan av att bedriva ett projekt upplevs olika av olika stödmottagare, något som kan förklaras av faktorer som de egna administrativa rutinerna, tidigare erfarenheter av strukturfondsprojekt, projektets inriktning och komplexitet etc.

I dialoger med stödmottagare och genom utförda enkätundersökningar kan Tillväxtverket (förvaltande myndighet) konstatera att stödmottagarna generellt anser att den administrativa bördan i att bedriva ett strukturfondsprojekt är stor.

Riksrevisionen har granskat i vilken utsträckning de förvaltande myndigheterna för regionalfondsprogrammen och socialfondsprogrammet utnyttjat de möjligheter till förenkling som erbjudits under programperioden 2007-2013. I sin rapport "Mer att förenkla! Administration i strukturfondsprojekt" (RiR 2012:22) konstaterar Riksrevisionen att stödmottagarna ofta anser att de administrativa kraven försvårar genomförandet av projekten genom att de tar fokus från kärnverksamheten och gör det svårt att arbeta med innovativa idéer och metoder.

Tillväxtverket inledde under hösten 2012 ett samarbete med Svenska ESF-rådet (förvaltande myndighet för det nationella socialfondprogrammet) för att ta till vara de möjligheter som förslaget till strukturfondsprogram för programperioden 2014-2020 ger vad gäller förenklad projektadministration för stödmottagare. I februari 2013 breddades samarbetet kring förenklingsåtgärderna genom att Statens Jordbruksverk, som är förvaltande myndighet för europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling och Europeiska havs och fiskerifonden, kom med i arbetet. De områden där samarbete mellan fonderna i syfte att minska den administrativa bördan för stödmottagare har påbörjats är främst kring lönekostnader och indirekta kostnader.

Inför programperioden 2014-2020 har Tillväxtverket arbetat aktivt med att se över samtliga steg i förvaltning och genomförande av programmen. Ärendeprocessen som innehåller allt ifrån information om programmen och dess innehåll till ansökningsförfarande, beviljande av projekt, projektredovisning, uppföljning och till slut avslut av projekt, är en viktig del i denna översyn. Utgångspunkten för arbetet har varit erfarenheter som framkommit i det egna arbetet men också erfarenheter som framkommit genom utvärdering och följeforskning samt genom olika revisionsinsatser. Arbetet har bland annat resulterat i följande:

- Tydligare och mer lättillgänglig information till stödmottagare
- En ny och förbättrad elektronisk ansökan "Min Ansökan"
- Förenklade interna arbetsprocesser

- Enklare redovisning för stödmottagarna

Indikativ tidsplan

Tabell 39 (se bilaga ”Tabeller och bilder Mellersta Norrland”):

11. ÖVERGRIPANDE PRINCIPER

11.1 Hållbar utveckling

En beskrivning av de särskilda åtgärderna för att ta hänsyn till miljöskydds krav, resurseffektivitet, begränsning av och anpassning till klimatförändringar, motståndskraft mot katastrofer samt riskförebyggande och riskhantering, vid urvalet av insatser.

Hållbar utveckling betyder att den nuvarande generationens behov uppfylls utan att de kommande generationernas förmåga att tillgodose sina behov äventyras. Det är en övergripande målsättning för EU och som genomsyrar all unionens politik och verksamhet.

Bättre miljö, jämställdhet samt likabehandling och icke-diskriminering, de tre horisontella kriterierna, är drivkrafter för hållbar tillväxt genom att de sätter fokus på smarta, inkluderande och hållbara lösningar som kan öka innovationsförmågan och minska resurs- och energiförbrukningen. Inom ramen för genomförandet av programmet ska de horisontella kriterierna användas som verktyg för att förbättra och effektivisera arbetet.

Klimatförändringarna är en av vår tids största utmaningar och kräver såväl regionala, nationella som globala lösningar för att minska ytterligare klimatpåverkan och för att anpassa samhället till ett förändrat klimat. Inom näringslivet krävs såväl strukturella förändringar som ökad resurseffektivitet, dvs. minskad användning av energi, råvaror och ekosystemresurser. Det är regeringens övertygelse att klimat-, miljö- och energiutmaningarna utgör en möjlighet för teknik-, varu- och tjänsteutveckling i alla branscher. Affärsmöjligheter skapas för svenska företag i och med den växande globala efterfrågan på hållbara och resurseffektiva varor och tjänster.

Målet för miljöpolitiken är att till nästa generation kunna lämna över ett samhälle där de stora miljöproblemen är lösta, utan att orsaka ökade miljö- och hälsoproblem utanför Sveriges gränser. Regioner och kommuner har ett stort ansvar för att aktivt bidra till det s.k. miljömålssystemet och att miljö kvalitetsmålen uppfylls.

Omställningen till en grön ekonomi innebär utveckling av hållbara varor, tjänster och produktionssystem, och kan därigenom minska miljöpåverkan regionalt, nationellt och globalt. Omställningen kan även bidra till en miljödriven näringslivsutveckling i alla branscher och därmed ökat företagande, exportmöjligheter och sysselsättning i både stads- och landsbygdsregioner. Det är därför viktigt att främja utvecklingen av små och medelstora företag som vill ställa om till ett hållbart företagande och även ser det som en konkurrensfördel.

Utvärderingar visar på behov av att operationalisera de horisontella kriterierna till konkreta aktiviteter och mål (kopplade till regionala utmaningar) i projekten inom programmet, så att de inte reduceras till att bli något som läggs till i efterhand.

Kunskap om hur de tre horisontella kriterierna ska integreras i framtagande, mål och genomförande av projekt är central. Kriterierna ska användas som hävstänger för att nå bättre resultat i projekten, dvs. öka möjligheten att lösa de regionala problem som projekten aviserar och bidra till hållbar tillväxt. Samtliga projekt inom ramen för programmet ska beakta samtliga horisontella kriterier. Förvaltande myndighet ska bistå i detta arbete.

Klassificeringskriterier

Ett gemensamt verktyg för alla regionala strukturfondsprogram för investeringar i tillväxt och sysselsättning är klassificeringskriterierna. Dessa säkerställer att samtliga horisontella kriterier beaktas i samtliga projekt, samtidigt som de bidrar till att information lagras om projekten som i ett senare skede underlättar uppföljning och utvärdering. De horisontella klassificeringskriterierna kan också användas som ett verktyg i dialogen med de som ansöker om stöd samt de som beviljats stöd. Klassificeringen görs vid beredningen av varje projektansökan. För att konkretisera klassificeringskriterierna avseenden bättre miljö ska det prövas om miljökvalitetsmålen kan användas i bedömningen. De horisontella kriterierna följs sedan upp löpande under projekttiden.

Bättre miljö

Miljö används aktivt som verktyg för att uppnå projektets mål och resultat

Projektet uppfyller samtliga nedanstående punkter:

- I bakgrunds- och projektbeskrivningen finns en redogörelse för hur miljö används som verktyg/medel för att nå projektets syfte och mål
- Aktiviteter och kostnader visar tydligt hur miljö ska användas som verktyg i genomförandet
- I uppföljningen planerar projektägaren att visa hur miljö använts som verktyg för att nå projektets målsättningar samt visa vilka resultat som har uppnåtts

Miljö används delvis som verktyg för att uppnå projektets mål och resultat

Projektet uppfyller två av nedanstående punkter:

- I bakgrunds- och projektbeskrivningen finns en redogörelse för hur miljö används som verktyg/medel för att nå projektets syfte och mål

- Aktiviteter och kostnader visar tydligt hur miljö ska användas som verktyg i genomförandet
- I uppföljningen planerar projektägaren att visa hur miljö använts som verktyg för att nå projektets målsättningar samt visa vilka resultat som har uppnåtts

Miljö används inte som ett verktyg för att uppnå projektets mål och resultat

Projektet uppfyller ingen av nedanstående punkter:

- I bakgrunds- och projektbeskrivningen finns en redogörelse för hur miljö används som verktyg/medel för att nå projektets syfte och mål
- Aktiviteter och kostnader visar tydligt hur miljö ska användas som verktyg i genomförandet
- I uppföljningen planerar projektägaren att visa hur miljö använts som verktyg för att nå projektets målsättningar samt visa vilka resultat som har uppnåtts

I programmet framgår under Kapitel 1 en beskrivning av betydelsen av dessa aspekter i analysen av regionen. Under Kapitel 2 beskrivs inom respektive insatsområde hur dessa aspekter ska inkluderas i insatserna. Frågan beskrivs således integrerat i programmet.

11.2 Lika möjligheter och icke-diskriminering

En beskrivning av de särskilda åtgärderna för att främja lika möjligheter och förhindra diskriminering på grund av kön, ras, etniskt ursprung, religion eller övertygelse, funktionsnedsättning, ålder eller sexuell läggning i samband med förberedelsen, utarbetandet och genomförandet av det operativa programmet, särskilt när det gäller tillgång till finansiering, med hänsyn till behoven hos olika målgrupper som riskerar att drabbas av sådan diskriminering, särskilt kraven på att säkerställa tillgängligheten för personer med funktionsnedsättning.

Icke-diskriminering innebär att se människors olikheter som en tillgång, ett verktyg som effektiviserar arbetet för en hållbar tillväxt. Målet för integrationspolitiken är lika rättigheter, skyldigheter och möjligheter för alla oavsett etnisk och kulturell bakgrund. En inkluderande regional tillväxt innebär att regionens invånare – oavsett kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionshinder, könsöverskridande identitet eller uttryck, sexuell läggning eller ålder – har samma förutsättningar att nå inflytande och få tillgång till tillväxtresurser, dvs. kan medverka och bidra på lika villkor i det regionala tillväxtarbetet.

För att öka konkurrenskraften tjänar regioner på att ta till vara hela befolkningens innovationsförmåga och entreprenörskap. Statistik visar att utrikes födda i högre utsträckning startar och driver företag, har högre omsättning i företagen och anställer fler

än inrikes födda företagare gör. Utrikes födda kan också bidra till näringslivets internationalisering genom kontakter, språkkunskaper och kännedom om affärsmöjligheter i sina ursprungsländer.

Företag och organisationer som vill öka sin innovationsförmåga tjänar också på att rekrytera bredare och skapa en mindre homogen personalstyrka. Regionalt arbete för rättvis rekrytering, inklusive att lyfta fram arbetsgivare som aktivt arbetar utifrån ett icke-diskrimineringsperspektiv som ambassadörer, är betydelsefullt. Att synliggöra och utveckla kompetens hos invånare med utländsk bakgrund och därigenom förbättra matchningen på arbetsmarknaden och sänka trösklarna in är också viktigt. Unga i utanförskap är en central målgrupp.

Ett aktivt regionalt arbete för integration och icke-diskriminering kan dessutom bidra till hållbar tillväxt genom att öka inflyttningen av utrikes födda med efterfrågad kompetens.

Utvärderingar visar på behov av att operationalisera de horisontella kriterierna till konkreta aktiviteter och mål (kopplade till regionala utmaningar) i projekten inom programmet, så att de inte reduceras till att bli något som läggs till i efterhand.

Kunskap om hur de tre horisontella kriterierna ska integreras i framtagande, mål och genomförande av projekt är central. Kriterierna ska användas som hävstänger för att nå bättre resultat i projekten, dvs. öka möjligheten att lösa de regionala problem som projekten aviserar och bidra till hållbar tillväxt. Samtliga projekt inom ramen för programmet ska beakta samtliga horisontella kriterier. Förvaltande myndighet ska bistå i detta arbete.

Klassificeringskriterier

Ett gemensamt verktyg för alla regionala strukturfondsprogram för investeringar i tillväxt och sysselsättning är klassificeringskriterierna. Dessa säkerställer att samtliga horisontella kriterier beaktas i samtliga projekt, samtidigt som de bidrar till att information lagras om projekten som i ett senare skede underlättar uppföljning och utvärdering. De horisontella klassificeringskriterierna kan också användas som ett verktyg i dialogen med de som ansöker om stöd samt de som beviljats stöd. Klassificeringen görs vid beredningen av varje projektansökan. De horisontella kriterierna följs sedan upp löpande under projekttiden.

Likabehandling och icke-diskriminering

Likabehandling och icke-diskriminering används aktivt som verktyg för att uppnå projektets mål och resultat.

Projektet uppfyller samtliga nedanstående punkter:

- I projektets bakgrunds- och projektbeskrivning finns en redogörelse för hur likabehandling och icke-diskriminering används som verktyg/medel för att nå projektets syfte och mål.
- Projektets aktiviteter och kostnader visar tydligt hur likabehandling och icke-diskriminering ska användas som verktyg i genomförandet.
- I uppföljningen av projektet planerar projektägaren att visa hur likabehandling och icke-diskriminering använts som verktyg för att nå projektets målsättningar samt visa vilka resultat som har uppnåtts.

Likabehandling och icke-diskriminering används delvis som verktyg för att uppnå projektets mål och resultat.

Projektet uppfyller två av nedanstående punkter:

- I projektets bakgrunds- och projektbeskrivning finns en redogörelse för hur likabehandling och icke-diskriminering används som verktyg/medel för att nå projektets syfte och mål.
- Projektets aktiviteter och kostnader visar tydligt hur likabehandling och icke-diskriminering ska användas som verktyg i genomförandet.
- I uppföljningen av projektet planerar projektägaren att visa hur likabehandling och icke-diskriminering använts som verktyg för att nå projektets målsättningar samt visa vilka resultat som har uppnåtts.

Likabehandling och icke-diskriminering används inte som verktyg för att uppnå projektets mål och resultat.

Projektet uppfyller ingen av nedanstående punkter:

- I projektets bakgrunds- och projektbeskrivning finns en redogörelse för hur likabehandling och icke-diskriminering används som verktyg/medel för att nå projektets syfte och mål.
- Projektets aktiviteter och kostnader visar tydligt hur likabehandling och icke-diskriminering ska användas som verktyg i genomförandet.
- I uppföljningen av projektet planerar projektägaren att visa hur likabehandling och icke-diskriminering använts som verktyg för att nå projektets målsättningar samt visa vilka resultat som har uppnåtts.

I programmet framgår under Kapitel 1 en beskrivning av betydelsen av dessa aspekter i analysen av regionen. Under Kapitel 2 beskrivs inom respektive insatsområde hur dessa aspekter ska inkluderas i insatserna. Frågan beskrivs således integrerat i programmet.

11.3 Jämställdhet mellan män och kvinnor

En beskrivning av hur det operativa programmet bidrar till att främja jämställdhet och, när så är lämpligt, bestämmelser för att säkerställa att jämställdhetsperspektivet integreras både på program- och insatsnivå.

Jämställdhet, likabehandling och ickediskriminering samt bättre miljö, de tre horisontella kriterierna, är drivkrafter för hållbar tillväxt genom att de sätter fokus på smarta, inkluderande och hållbara lösningar som kan öka innovationsförmågan, maximera utnyttjandet av kompetens, humankapital och entreprenörskap och minska resurs- och energiförbrukningen. Inom ramen för genomförandet av programmet ska de horisontella kriterierna användas som verktyg för att effektivisera arbetet för en hållbar tillväxt.

Målet för jämställdhetspolitiken är att kvinnor och män ska ha samma makt att forma samhället och sina egna liv, det vill säga ha samma rätt och möjlighet att vara aktiva medborgare, delta i beslutsfattande, utbildning och betalt arbete och ta samma ansvar för hemarbetet.

När kvinnor och män delar makt och inflytande i alla delar av samhällslivet får vi ett mer rättvist och demokratiskt samhälle.

Jämställd regional tillväxt innebär att kvinnor och män har samma förutsättningar att nå inflytande i det regionala tillväxtarbetet och få tillgång till tillväxtresurser. Att välja jämställdhet i planering och genomförande av de regionala strukturfondsprogrammen handlar primärt om att använda jämställdhet som ett medel för att uppnå hållbar tillväxt.

Några huvudskäl till varför ökad jämställdhet kan leda till hållbar tillväxt är att:

- Humankapitalet används effektivare om arbetsmarknaden är jämställd och mindre könssegregerad. Detta innebär bland annat att både kvinnors och mäns kunskap, kompetens och entreprenörskap utnyttjas optimalt, vi får fler företag och bättre matchning.
- Ökad jämställdhet i regionens styrning och utveckling ökar det sociala kapitalet och delaktigheten vilket kan bidra till hållbar tillväxt genom att attrahera inflyttning och motverka utflyttning. Något som också är centralt för arbetsmarknadens kompetensförsörjning.
- Jämställdhet förbättrar företags och organisationers innovationsförmåga, bland annat genom att arbetet blir effektivare om både kvinnor och män deltar i ledning, planering och genomförande.

Utvärderingar visar på behov av att operationalisera de horisontella kriterierna till konkreta aktiviteter och mål (kopplade till regionala utmaningar) i projekten inom programmet, så att de inte reduceras till att bli något som läggs till i efterhand.

Kunskap om hur de tre horisontella kriterierna ska integreras i framtagande, mål och genomförande av projekt är central. Kriterierna ska användas som hävstänger för att nå bättre resultat i projekten, dvs. öka möjligheten att lösa de regionala problem som projekten aviserar och bidra till hållbar tillväxt. Samtliga projekt inom ramen för programmet ska beakta samtliga horisontella kriterier. Förvaltande myndighet ska bistå i detta arbete.

Klassificeringskriterier

Ett gemensamt verktyg för alla regionala strukturfondsprogram för investeringar i tillväxt och sysselsättning är klassificeringskriterierna. Dessa säkerställer att samtliga horisontella kriterier beaktas i samtliga projekt, samtidigt som de bidrar till att information lagras om projekten som i ett senare skede underlättar uppföljning och utvärdering. De horisontella klassificeringskriterierna kan också användas som ett verktyg i dialogen med de som ansöker om stöd samt de som beviljats stöd. Klassificeringen görs vid beredningen av varje projektansökan. De horisontella kriterierna följs sedan upp löpande under projekttiden.

Jämställdhet mellan kvinnor och män

Jämställdhet används aktivt som verktyg för att uppnå projektets mål och resultat.

Projektet uppfyller samtliga nedanstående punkter:

- I projektets bakgrunds- och projektbeskrivning finns en redogörelse för hur jämställdhet används som verktyg/medel för att nå projektets syfte och mål
- Projektets aktiviteter och kostnader visar tydligt hur jämställdhet ska användas som verktyg i genomförandet.
- I uppföljningen av projektet planerar projektägaren att visa hur jämställdhet använts som verktyg för att nå projektets målsättningar samt visa vilka resultat som har uppnåtts.

Jämställdhet används delvis som verktyg för att uppnå projektets mål och resultat

Projektet uppfyller två av nedanstående punkter:

- I projektets bakgrunds- och projektbeskrivning finns en redogörelse för hur jämställdhet används som verktyg/medel för att nå projektets syfte och mål
- Projektets aktiviteter och kostnader visar tydligt hur jämställdhet ska användas som verktyg i genomförandet.
- I uppföljningen av projektet planerar projektägaren att visa hur jämställdhet använts som verktyg för att nå projektets målsättningar samt visa vilka resultat som har uppnåtts.

Jämställdhet används inte som ett verktyg för att uppnå projektets mål och resultat

Projektet uppfyller ingen av nedanstående punkter:

- I projektets bakgrunds- och projektbeskrivning finns en redogörelse för hur jämställdhet används som verktyg/medel för att nå projektets syfte och mål
- Projektets aktiviteter och kostnader visar tydligt hur jämställdhet ska användas som verktyg i genomförandet.
- I uppföljningen av projektet planerar projektägaren att visa hur jämställdhet använts som verktyg för att nå projektets målsättningar samt visa vilka resultat som har uppnåtts.

I programmet framgår under Kapitel 1 en beskrivning av betydelsen av dessa aspekter i analysen av regionen. Under Kapitel 2 beskrivs inom respektive insatsområde hur dessa aspekter ska inkluderas i insatserna. Frågan beskrivs således integrerat i programmet.

12. SEPARATA DELAR

12.1 Större projekt som ska genomföras under programperioden

Tabell 27: Förteckning över större projekt

Projekt	Planerat datum för anmälan/inlämnande (år, kvartal)	Planerat startdatum för genomförande (år, kvartal)	Planerat slutdatum (år, kvartal)	Insatsområden – Investeringsprioriteringar
---------	---	--	----------------------------------	--

12.2 Resultatram för det operativa programmet

Tabell 28: Resultatram per fond och regionkategori (sammanfattande tabell)

Insatsområde	Fond	Regionkategori	Indikator eller viktigaste genomförandesteg	Om lämpligt, mätenhet	Milstolpe för 2018			Slutmål (2023)		
					Män	Kvinnor	Totalt	Män	Kvinnor	Totalt
1 - Att stärka forskning, teknisk utveckling och innovation	Eruf	Mer utvecklade	Forskning, innovation: Antal företag som samarbetar med forskningsinstitutioner	Företag			30			120,00
1 - Att stärka forskning, teknisk utveckling och innovation	Eruf	Mer utvecklade	Utgifter	Euro			21 550 417			71 834 722,00
2 - Att öka tillgången till, användningen av och kvaliteten på informations- och kommunikationsteknik	Eruf	Mer utvecklade	Utgifter	Euro			12045326			60 226 632,00

Insatsområde	Fond	Regionkategori	Indikator eller viktigaste genomförandesteg	Om lämpligt, mätenhet	Milstolpe för 2018			Slutmål (2023)		
					Män	Kvinnor	Totalt	Män	Kvinnor	Totalt
2 - Att öka tillgången till, användningen av och kvaliteten på informations- och kommunikationsteknik	Eruf	Mer utvecklade	Planerat antal företag med tillgång till bredband på minst 100 Mbit/s baserat på projekt som finansieras inom insatsområdet	Antal företag			50			
2 - Att öka tillgången till, användningen av och kvaliteten på informations- och kommunikationsteknik	Eruf	Mer utvecklade	Tillfört antal företag som har fått tillgång till bredband på minst 100 Mbit/s	Företag			0			1 500,00
3 - Att öka konkurrenskraften för små och medelstora företag	Eruf	Mer utvecklade	Produktiv investering: Antal företag som får stöd	Företag			293			1 172,00
3 - Att öka konkurrenskraften för små och medelstora företag	Eruf	Mer utvecklade	Utgifter	Euro			26793489			89 311 630,00
4 - Att stödja övergången till en koldioxidsnål ekonomi i alla sektorer	Eruf	Mer utvecklade	Produktiv investering: Antal företag som får annat stöd än ekonomiskt	Företag			150			600,00
4 - Att stödja övergången till en koldioxidsnål ekonomi i alla sektorer	Eruf	Mer utvecklade	Utgifter	Euro			5227618			17 425 392,00
5 - Att främja hållbara transporter och få bort flaskhalsar i viktig nätinfrastuktur	Eruf	Mer utvecklade	Järnväg: Total längd av ombyggda eller uppgraderade järnvägslinjer	km			15			60,00
5 - Att främja hållbara transporter och få bort flaskhalsar i viktig nätinfrastuktur	Eruf	Mer utvecklade	Vägar: Total längd av ombyggda eller uppgraderade vägar	km			15			60,00
5 - Att främja hållbara transporter och få bort flaskhalsar i viktig nätinfrastuktur	Eruf	Mer utvecklade	Utgifter	Euro			16553121			55 177 070,00

12.3 Relevanta partner som deltar i utarbetandet av programmet

ALMI Mitt
Arbetsförmedlingen Södra Norrland
Bergs kommun
Bildningsförbundet Mitt Norrland
Bolagsverket
Bräcke kommun
Bygderådet Jämtland
Bygderådet Västernorrland
Centerpartiet Jämtland
Centerpartiet Västernorrland
Coompanion Jämtland
Coompanion Västernorrland
CSN
Svenska ESF-rådet
Folkhälsoinstitutet
Folkpartiet Jämtland
Folkpartiet Västernorrland
Företagarna Jämtland-Härjedalen
Företagarna Västernorrland
Försäkringskassan
Gaaltije
Handelskammaren Mid Chamber
HSV , Handikappsamverkan Jämtland
Hushållningssällskapet Jämtland
Hushållningssällskapet Västernorrland
Härjedalens kommun
Härnösand kommun
IF Metall Mellersta Norrland
Inlandsbanan

Jämtland-Härjedalens Idrottsförbund
Jämtland-Härjedalens Turistförening
Jämtlands gymnasieförbund
Jämtlands läns landsting
Jämtlands läns museum
Kollektivtrafikmyndigheten Västernorrland
Kommunal Mellersta Norrland
Kommunförbundet Västernorrland
Kramfors kommun
Kristdemokraterna Jämtland
Kristdemokraterna Västernorrland
Krokoms kommun
Landstinget Västernorrland
LO Mellersta Norrland
LRF Jämtland
LRF Västernorrland
Länsmuseet Västernorrland
Länsstyrelsen Jämtlands län
Mid Nordic Business Area
Mid Sweden Science Park
Migrationsverket
Miljöpartiet Jämtland
Miljöpartiet Västernorrland
Mittnordenkommittén
Mittuniversitetet
Moderaterna Jämtland
Moderaterna Västernorrland
Naboer AB
Naturskyddsföreningen
Norrtåg AB
Processum

Ragunda kommun
Riksantikvarieämbetet
Riksarkivet
Sametinget
Skogsstyrelsen
Skogsägareföreningen Norrskog
Socialdemokraterna Jämtland
Socialdemokraterna Västernorrland
Sollefteå kommun
Statens pensionsverk
Strömsunds kommun
Sundsvall 42
Sundsvall kommun
Svenska Samernas Riksförbund
Svenskt näringsliv Jämtland
Svenskt näringsliv Västernorrland
Sverigedemokraterna Jämtland
Sverigedemokraterna Västernorrland
TCO Mellersta Norrland
Teknikföretagen Jämtland/Härjedalen
Tillväxtanalys
Tillväxtverket
Timrå kommun
Torsta AB
Trafikanalys
Trafikverket
Ung företagsamhet Jämtland
Ung företagsamhet Västernorrland
Unionen Mellannorrland
Vänsterpartiet Jämtland
Vänsterpartiet Västernorrland

Västernorrlands idrottsförbund

Z-Group

Åkroken Science Park/Business Incubator

Ånge kommun

Åre kommun

Örnsköldsvik kommun

Östersunds kommun

SV

SV

Dokument

Dokumenttitel	Dokumenttyp	Dokumentdatum	Lokal referens	Kommissionens referens	Filer	Skickat den	Skickat av
---------------	-------------	---------------	----------------	------------------------	-------	-------------	------------

Inlämnade bilagor enligt kommissionens genomförandeförordning, med beskrivning av programmets modell

Dokumenttitel	Dokumenttyp	Programversion	Dokumentdatum	Lokal referens	Kommissionens referens	Filer	Skickat den	Skickat av
Förhandsutvärdering av förslag till regionalfondsprogram	Rapport från förhandsutvärderingen	1.1	2014-feb-26		Ares(2014)3955003	Förhandsutvärdering av förslag till regionalfondsprogram	2014-nov-26	nolofann
Programme Snapshot of data before send 2014SE16RFOP007 4.0	Ögonblicksbild av data innan du skickar	4.0	2017-aug-31		Ares(2017)4254382	Programme Snapshot of data before send 2014SE16RFOP007 4.0 sv	2017-aug-31	nhlberan

Senaste valideringsresultat

Allvarlighetsgrad	Kod	Meddelande
Info		Programversionen har validerats.
Varning	2.6.2	Finansieringsplanen per insatsområde (tabell 18a) har ett tomt fält eller nollvärde för insatsområde ”1”, fond ”Eruf”, regionkategori ”Yttre randområden eller glesbefolkade områden i Norden”
Varning	2.6.2	Finansieringsplanen per insatsområde (tabell 18a) har ett tomt fält eller nollvärde för insatsområde ”2”, fond ”Eruf”, regionkategori ”Mer utvecklade”
Varning	2.6.2	Finansieringsplanen per insatsområde (tabell 18a) har ett tomt fält eller nollvärde för insatsområde ”5”, fond ”Eruf”, regionkategori ”Mer utvecklade”
Varning	2.13.1	Totalt unionsstöd (huvudsakligt+resultat) per fond/år (Eruf/2017) i tabell 17 ska vara lika med totalt unionsstöd för programmet/fonden/året i den senaste partnerskapsöverenskommelse som skickats till kommissionen (2014SE16M8PA001 1.5): 21 771 721,00 - 21 989 604,00
Varning	2.13.1	Totalt unionsstöd (huvudsakligt+resultat) per fond/år (Eruf/2018) i tabell 17 ska vara lika med totalt unionsstöd för programmet/fonden/året i den senaste partnerskapsöverenskommelse som skickats till kommissionen (2014SE16M8PA001 1.5): 22 207 432,00 - 22 429 673,00
Varning	2.13.1	Totalt unionsstöd (huvudsakligt+resultat) per fond/år (Eruf/2019) i tabell 17 ska vara lika med totalt unionsstöd för programmet/fonden/året i den senaste partnerskapsöverenskommelse som skickats till kommissionen (2014SE16M8PA001 1.5): 22 651 851,00 - 22 878 536,00
Varning	2.13.1	Totalt unionsstöd (huvudsakligt+resultat) per fond/år (Eruf/2020) i tabell 17 ska vara lika med totalt unionsstöd för programmet/fonden/året i den senaste partnerskapsöverenskommelse som skickats till kommissionen

Allvarlighetsgrad	Kod	Meddelande
		(2014SE16M8PA001 1.5): 23 105 121,00 - 23 336 340,00
Varning	2.18.6	Minst en indikator måste anges i de relevanta indikatortabellerna. Insatsområde ”6”, särskilt mål ”1”, tabell 12
Varning	2.20	Minst en registrering måste anges i tabell 22.
Varning	2.52	Indikator ”1” har både ett totalt målvärde och en uppdelning efter kön eller inget målvärde alls i tabell 6 för insatsområde ”2”.
Varning	2.65	Det totala ESF-anslaget (huvudsakligt + resultatreserv från tabell 17) över alla programmen för Investering för tillväxt och sysselsättning i land ”SE” är inte lika med det totala ESF-anslaget i tabell 1.4.1 i partnerskapsöverenskommelsen med CCI-nr ”2014SE16M8PA001”. ”764 101 466,00”, ”774 349 654,00”.